

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piasecznie

D.9011.13.2026

Chylice, 27 marca 2026 r.

Pani
Ewa Lubianiec
Starosta Piaseczyński
Starostwo Powiatowe w Piasecznie
ul. Chyliczkowska 14
05-500 Piaseczno

Szanowni Pani Starosto,

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Piasecznie przesyła w załączeniu „Stan Sanitarny Powiatu Piaseczyńskiego za rok 2025.”

Z wyrazami szacunku

dr n. o zdr. Beata Mazińska

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piasecznie

Signature Not Verified

 Dokument podpisany przez Beata Mazińska
Data: 2026.03.27, 12:00:19 CET
/dokument podpisany elektronicznie/

**CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI**

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Piasecznie
ul. Dworska 7 | 05-510 Chylice
+48 22 756 46 20
sekretariat.psse.piaseczno@sanepid.gov.pl
adres e-Doręczeń: AE:PL-25767-69321-JFUEH-29

STAN SANITARNY POWIATU PIASECZYŃSKIEGO

ZA ROK 2025

POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA
w PIASECZNI

Spis treści

SŁOWNIK SKRÓTÓW	4
I. CELE I ZADANIA PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ	6
1. Prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska m.in.: ..	6
2. Sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego obejmującego kontrolę przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczące m.in.:	6
3. Prowadzenie działalności oświatowo-zdrowotnej:	7
4. Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego obejmującego kontrolę przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w: 8	
II. INFORMACJA OGÓLNA - STAN NA DZIEŃ 31.12.2025 r.	9
III. ZAPOBIEGANIE ORAZ ZWALCZANIE ZAKAŻEŃ I CHOROBY ZAKAŹNYCH U LUDZI 12	
1. CHOROBY ZAKAŹNE OBJĘTE PRZEZ ŚWIATOWĄ ORGANIZACJĘ ZDROWIA PROGRAMAMI ERADYKACJI I ELIMINACJI	15
2. ZAKAŻENIA I CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ POKARMOWĄ	17
3. WYBRANE CHOROBY, KTÓRYM MOŻNA ZAPOBIEGAĆ DROGĄ SZCZEPIEŃ	21
4. CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ KRWIOPCHODNĄ	27
5. CHOROBY INWAZYJNE (INWAZYJNA CHOROBA MENINGOKOKOWA ORAZ INWAZYJNA CHOROBA PNEUMOKOKOWA)	28
6. GRUŹLICA	29
7. LEGIONELOZA	30
8. CHOROBY ODZWIERZĘCE	30
9. ZAKAŻENIA I CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ PŁCIOWĄ	34
10. ZAKAŻENIA HIV I ZACHOROWANIA NA AIDS	34
11. NADZÓR NAD REALIZACJĄ SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH	35
IV. STAN SANITARNY PODMIOTÓW WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ 40	
V. STAN SANITARNY ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA ORAZ MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ	52
1. Ogólna ocena obiektów żywności i żywienia	54
2. Jakość zdrowotna środków spożywczych	59

3. Suplementy diety i żywność specjalnego przeznaczenia medycznego	60
4. Graniczna kontrola sanitarna	61
Podsumowanie	62
VI. OCENA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA	64
VII. STAN SANITARNY PŁYWALNI	66
VIII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	68
IX. EKSHUMACJE, SPROWADZENIA, WYWÓZ	77
X. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY	79
1. Nadzór i kontrola warunków pracy	80
2. Ocena laboratoryjna zagrożeń zawodowych na stanowiskach pracy	82
3. Stosowanie substancji chemicznych i ich mieszanin.....	83
4. Narażenie na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy.....	84
5. Narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne	86
6. Choroby zawodowe.....	86
Podsumowanie	89
XI. NADZÓR NAD CHEMIKALIAMI	90
1. Produkty kosmetyczne.....	90
2. Produkty biobójcze	92
3. Substancje chemiczne i ich mieszany	92
4. Prekursory narkotykowe kategorii 2 i 3	93
5. Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne.....	93
Podsumowanie	94
XII. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	95
1. Uzgadnianie projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego.....	96
2. Opiniowanie w zakresie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	97
3. Opiniowanie w zakresie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko	97
4. Uzgadnianie dokumentacji projektowej	98
5. Kontrola obiektów budowlanych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych na etapie przekazywania do użytkowania obiektów nowo	

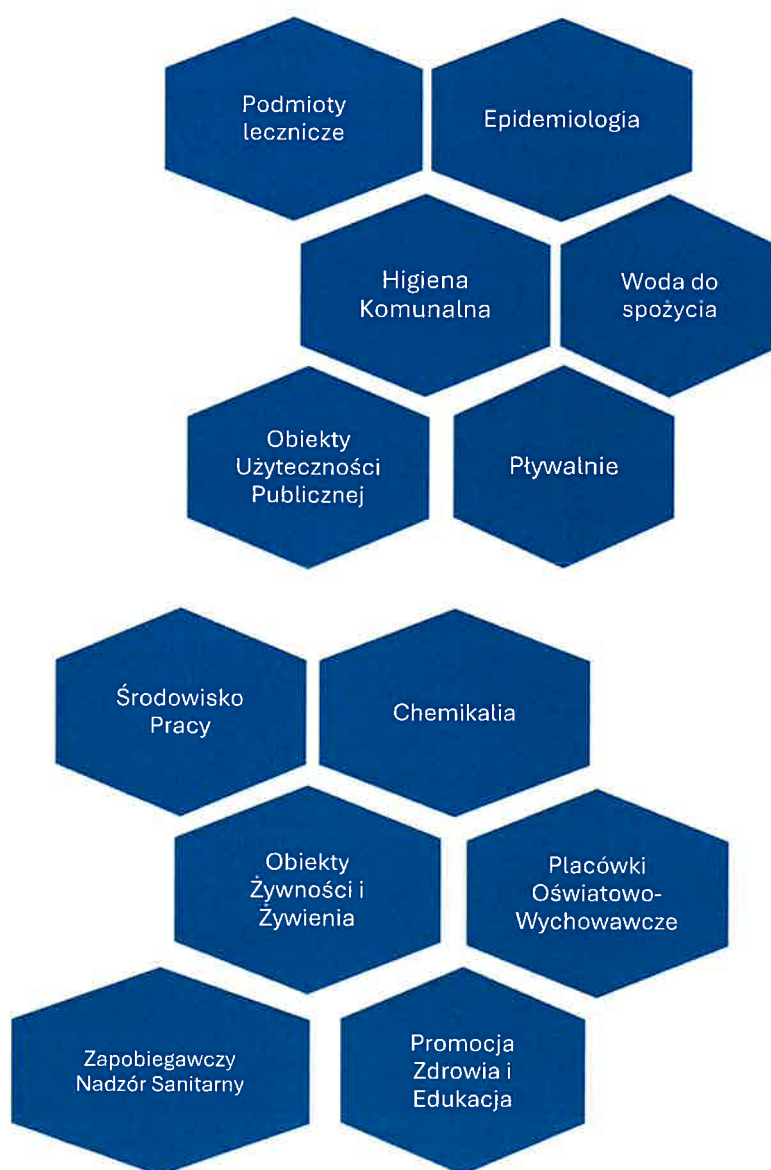
wybudowanych oraz w obiektach istniejących w związku ze zmianą sposobu użytkowania.....	99
Podsumowanie	100
XIII. STAN SANITARNY PLACÓWEK NAUCZANIA WYCHOWANIA I OPIEKI DLA DZIECI I MŁODZIEŻY	101
1. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny budynków	102
2. Warunki do utrzymania higieny osobistej	103
3. Ocena higieny procesu nauczania w szkołach	103
4. Nadzór nad warunkami wypoczynku dzieci i młodzieży	107
Podsumowanie	109
XIV. PROMOCJA ZDROWIA I EDUKACJA.....	111
Podsumowanie	127
XV. DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNO-SZKOLENIOWA POWIATOWEJ STACJI SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNEJ W PIASECZNIE	129
1. Szkolenia przeprowadzone przez sekcje Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Piasecznie w 2025 r.	129
Spis tabel.....	136
Spis wykresów	138

SŁOWNIK SKRÓTÓW

- AAC - sieć pomocy i współpracy administracyjnej (ang. *Administrative Assistance and Cooperation*)
- ACN - sieć powiadamiania i współpracy w Polsce
- ECHA - Europejska Agencja Chemikaliów
- GHP - dobra praktyka higieniczna
- GIS - Główny Inspektorat Sanitarny/ Główny Inspektor Sanitarny
- GMP - dobra praktyka produkcyjna
- HACCP - analiza zagrożeń i krytycznych punktów kontroli
- IChM - inwazyjna choroba meningokokowa
- IChP - inwazyjna choroba pneumokokowa
- MPWIS - Mazowiecki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny
- NDS/NDN - najwyższe dopuszczalne stężenia i natężenia czynników szkodliwych
- NDSch - najwyższe dopuszczalne stężenie chwilowe
- NIZP PZH-PIB - Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH – Państwowy Instytut Badawczy
- NOP - niepożądane odczyny poszczepienne
- OPW - ostre porażenia wiotkie
- PAA - Państwowa Agencja Atomistyki
- PEM - pole elektromagnetyczne
- PIS - Państwowa Inspekcja Sanitarna
- PSO - Program Szczepień Ochronnych
- PSSE - Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
- RASFF - System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (ang. *Rapid Alert System Food and Feed*)
- STI - choroby przenoszone drogą płciową (ang. *Sexually Transmitted Infection*)
- ŚZ - środki zastępcze
- UŻK+M - urzędowa kontrola żywności i monitoring
- WHO - Światowa Organizacja Zdrowia (ang. *World Health Organization*)
- WSSE - Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
- ZKZS - Zespoły Kontroli Zakazań Szpitalnych
- ZOL - zakłady opiekuńczo-lecznicze
- ZPO - zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze

OBSZARY DZIAŁALNOŚCI

I. CELE I ZADANIA PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ

1. Prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska m.in.:

- 1.1 dokonywanie analiz i ocen epidemiologicznych,
- 1.2 opracowywanie programów i planów działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej, przekazywanie ich do realizacji podmiotom leczniczym w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej oraz kontrola ich realizacji,
- 1.3 ustalanie zakresu i terminów szczepień ochronnych oraz prowadzenie nadzoru w tym zakresie,
- 1.4 wydawanie zarządzeń i decyzji lub występowanie do innych organów o ich wydanie w wypadkach określonych w przepisach o zwalczaniu chorób zakaźnych,
- 1.5 wydawanie decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej lub decyzji o braku podstaw do jej stwierdzenia.

2. Sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego obejmującego kontrolę przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczące m.in.:

- 2.1 higieny środowiska, zwłaszcza wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, powietrza w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi,
- 2.2 utrzymania należytego stanu higienicznego nieruchomości, zakładów pracy, instytucji, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, dróg, ulic oraz osobowego i towarowego transportu kolejowego, drogowego, lotniczego i morskiego,
- 2.3 warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności oraz warunków żywienia zbiorowego,
- 2.4 nadzoru nad jakością zdrowotną żywności,
- 2.5 warunków zdrowotnych produkcji materiałów i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, produktami kosmetycznymi oraz innymi wyrobami mogącymi mieć wpływ na zdrowie ludzi,
- 2.6 warunków zdrowotnych środowiska pracy, a zwłaszcza zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy,

- 2.7 higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, szkołach wyższych oraz w ośrodkach wypoczynku,
- 2.8 higieny procesów nauczania,
- 2.9 przestrzegania przez producentów, importerów, osoby wprowadzające do obrotu, stosujące lub eksportujące substancje chemiczne, ich mieszaniny lub wyroby w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25.02.2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz.U. z 2022 r., poz.1816),
- 2.10 zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.),
- 2.11 kontrolę przestrzegania przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej,
- 2.12 postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi,
- 2.13 postępowania z odpadami medycznymi.

3. Prowadzenie działalności oświatowo-zdrowotnej:

- 3.1 inicjowanie i wytyczanie kierunków przedsięwzięć zmierzających do zapoznania społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, popularyzowanie zasad higieny i racjonalnego żywienia, metod zapobiegania chorobom oraz umiejętności udzielania pierwszej pomocy,
- 3.2 pobudzanie aktywności społecznej do działań na rzecz własnego zdrowia,
- 3.3 udzielanie porad i informacji w zakresie zapobiegania i eliminowania negatywnego wpływu czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na zdrowie ludzi,
- 3.4 ocena działalności oświatowo-zdrowotnej prowadzonej przez szkoły i inne placówki oświatowo-wychowawcze, szkoły wyższe oraz środki masowego przekazywania, podmioty lecznicze oraz inne podmioty, instytucje i organizacje, a także udzielanie im pomocy w prowadzeniu tej działalności.

4. Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego obejmującego kontrolę przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w:

- 4.1. procedurze strategicznych ocen oddziaływania na środowisko
(m.in. opiniowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego),
- 4.2. procedurze ocen oddziaływania na środowisko,
- 4.3. procesie opracowywania dokumentacji projektowej obiektów budowlanych,
- 4.4. procesie dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych.

II. INFORMACJA OGÓLNA - STAN NA DZIEŃ 31.12.2025 r.

Raport o stanie sanitarnym powiatu piaseczyńskiego za rok 2025 przedstawia główne działania podejmowane przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej mające na celu zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa sanitarnego w każdym wymiarze zdrowia publicznego mieszkańców powiatu piaseczyńskiego. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piasecznie zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416) realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych oraz higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia w których są udzielane świadczenia zdrowotne, w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiska, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych. Organizuje, prowadzi, koordynuje i nadzoruje działalność oświatowo-zdrowotną w celu kształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Piasecznie jest jednostką budżetową będącą podmiotem leczniczym finansowanym z budżetu państwa. Uprawnienia podmiotu tworzącego w rozumieniu przepisów ustawy o działalności leczniczej w stosunku do PSSE w Piasecznie wykonuje Wojewoda Mazowiecki. Obszarem działania Powiatowej Stacji jest powiat piaseczyński składający się z gmin: Góra Kalwaria, Konstancin-Jeziorna, Lesznowola, Piaseczno, Prażmów, Tarczyn.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piasecznie realizuje zadania i podejmuje działania zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego, Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz w ramach ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej na podstawie przeprowadzanych analiz zagrożeń i potrzeb występujących na terenie powiatu.

Nadzór sanitarno-epidemiologiczny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie sprawowany jest wielopłaszczyznowo poprzez:

Oddział Nadzoru w skład którego wchodzi sekcje:

- 1) Sekcja Epidemiologii,
- 2) Sekcja Higieny Komunalnej,

- 3) Sekcja Higieny Pracy,
- 4) Sekcja Higieny Żywności i Żywienia,
- 5) Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży,
- 6) Stanowisko Pracy ds. Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Piasecznie ma charakter nadzorowy, nie posiada laboratoriów. Próby pobrane na terenie powiatu piaseczyńskiego badane są w laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie.

Dla mieszkańców powiatu piaseczyńskiego dostępny jest telefon alarmowy obsługiwany przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Piasecznie oraz merytorycznych pracowników.

Stacja prowadzi nadzór nad około 5029 obiektami. Z wykonanych działań pobrano m.in. ogółem ok. 1444 prób laboratoryjnych (nosicielstwo „branżowców”, badania chemiczne i bakteriologiczne wody, próby żywności i przedmiotów użytku). Przeprowadzono 2084 kontrole, wizytacje i wywiady epidemiologiczne. W 2025 r. wydano 1782 decyzje/postanowienia/opinie merytoryczne i 905 decyzji płatniczych. Nałożono ogółem 188 mandatów.

Tabela I. Ogólna liczba obiektów, kontroli, decyzji/opinii sanitarnych, mandatów, interwencji, pobranych prób w roku 2025

Sekcja	Liczba obiektów	Liczba kontroli/ wizytacji*	Liczba wydanych decyzji/opinii merytorycznych /zajętych stanowisk	Liczba wydanych decyzji płatniczych	Liczba mandatów	Liczba interwencji	Liczba pobranych prób
Epidemiologia	370	195	41	26	1	12	963
Higiena Żywności i Żywienia	3016	1235	1325	664	178	169	257
Higiena Komunalna	531	236	121	134	9	66 (łącznie) 42 (bezpośrednio) 23 (przekazane)	224
Higiena Pracy	548	219 + 17 kosmetyki	79 + 2 kosmetyki	50 + 2kosmetyki	0	14 HP + 18 kosmetyki	0
Zapobiegawczy Nadzór	x	39	1175	29	x	x	x
Higiena Dzieci i Młodzieży	304	121	6	0	0	7	0
Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia	260	22*	x	x	x	0	x
Razem	5029	2084	2749	905	188	351	1444

Źródło danych: opracowanie własne Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie

W ubiegłym roku PSSE w Piasecznie prowadziła w szerokim zakresie działania edukacyjno-informacyjne skierowane do zarządców i personelu podmiotów leczniczych, placówek oświatowych, przedsiębiorców m.in. w obszarze higieny komunalnej, higieny pracy, higieny dzieci i młodzieży oraz epidemiologii. Działania te obejmowały tematy szczepień ochronnych, procedur postępowania w sprawie wody ciepłej w instalacji wody ciepłej w kierunku *Legionella sp.* w domach opieki, chorób zawodowych, bezpieczeństwa i higieny w solarium, produkcji i sprzedaży żywności przez Koła Gospodyń Wiejskich, wymagań sanitarnych bieżącego nadzoru w przedszkolach oraz substancjach chemicznych, ich mieszaninach oraz czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piasecznie zorganizował w 2025 roku dwie konferencje regionalne kierowane do pracowników ochrony zdrowia powiatu piaseczyńskiego.

Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzili w powiecie piaseczyńskim w 2025 roku intensywne działania edukacyjne kierowane do ogółu społeczeństwa w tym dzieci i młodzieży, których zakres obejmował m.in. obszar szczepień ochronnych, profilaktyki HIV/AIDS, profilaktyki nowotworów, profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania zjawisku antybiotykooporności. Aktywnie włączano się w promowanie prawidłowych zachowań zdrowotnych i wyborów sprzyjających prowadzeniu zdrowego stylu życia wśród mieszkańców powiatu piaseczyńskiego.

Na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej zamieszczane są na bieżąco informacje dla ludności, oświatowo-zdrowotne oraz druki obowiązujące przy załatwianiu spraw.

W 2025 roku PSSE w Piasecznie zrealizowała projekt „Wzmocnienie nadzoru sanitarno-epidemiologicznego powiatu piaseczyńskiego realizowanego przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Piasecznie poprzez dokonanie niezbędnych działań infrastrukturalnych w zakresie termoizolacji dwóch budynków wraz z dachami stanowiących siedzibę PSSE w Piasecznie” dofinansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

W opracowaniu przedstawiono najważniejsze informacje dotyczące stanu sanitarnego powiatu piaseczyńskiego na dzień 31 grudnia 2025 r.

III. ZAPOBIEGANIE ORAZ ZWALCZANIE ZAKAŻEŃ I CHORÓB ZAKAŻNYCH U LUDZI

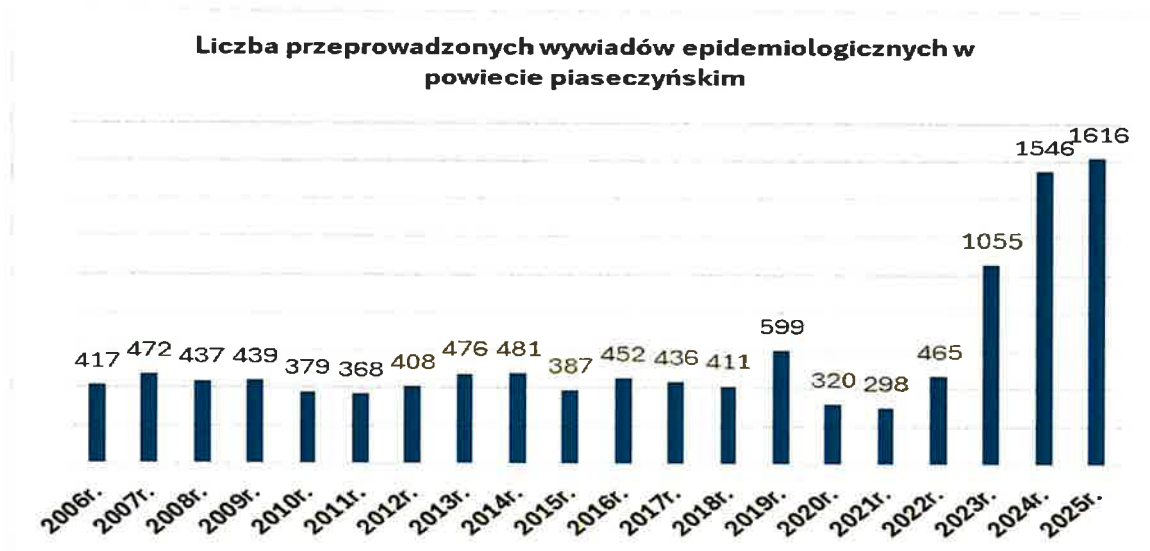
Karolina Pieciuk

Sekcja Epidemiologii, Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Piasecznie

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piasecznie zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz wytycznymi organów nadrzędnych zajmuje się monitorowaniem sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych i zakażeń, w tym ognisk epidemicznych, dochodzeniami epidemiologicznymi, prowadzeniem rejestrów, raportów i sporządzaniem analiz, a także nadzorem nad szczepieniami ochronnymi na terenie powiatu piaseczyńskiego.

- W powiecie piaseczyńskim w 2025 r., w porównaniu z rokiem 2024 r., zaobserwowano zmiany w zapadalności na niektóre choroby zakaźne oraz ogólny wzrost zachorowań (liczba wywiadów epidemiologicznych przeprowadzonych przez pracowników Sekcji Epidemiologii, nie uwzględniając wywiadów dotyczących COVID-19, przedstawia wykres nr 1.)
- Znaczący wzrost liczby zachorowań odnotowano w zakresie takich chorób zakaźnych jak: bolerioza (zapadalność w 2024r. – 88,4osób/100tyś., w 2025r.- 150/100tyś.) oraz grypa (zapadalność w 2024r.1121,39/100tyś, w 2025r. – 2320/100tyś). Ponadto odnotowano wzrost liczby zachorowań o etiologii: *Clostridioides difficile* (zapadalność w 2024r.-27,9/100tyś., w 2025r. - 40,9/100tyś.), norowirus (zapadalność w 2024r. - 5,11/100tyś w 2025r. - 11,8/100tyś.), RSV (zapadalność w 2024r. – 82,32/100tyś, w 2025r. – 302,7/tyś.).
- Największy spadek liczby zakażeń odnotowano w zakresie krztuśca (zapadalność w 2024r. – 214,88/100tyś. w 2025r. - 40,45/100tyś.) oraz płonicy (zapadalność w 2024r. – 152,09/100tyś., w 2025r. – 59,5/100tyś).
- Na podobnym poziomie utrzymuje się nadal liczba zakażeń o etiologii *Giardia lamblia* (zapadalność w 2024r. – 22,32/100tyś, w 2025r. – 25,45/100tyś.) oraz rotawirus (zapadalność w 2024r. - 34,42/100tyś., w 2025r. – 32,27/100tyś.)
- W 2025 r. odnotowano zwiększoną liczbę zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby (zarówno typu B, C, jak i typu A) oraz inwazyjnych zachorowań wywołanych przez: *Streptococcus pyogenes* i *Streptococcus pneumoniae*.

- W przypadku zachorowań na COVID-19, sytuacja epidemiologiczna w 2025 w porównaniu z rokiem ubiegłym, nie uległa zmianie.
- Nie zarejestrowano także zachorowań na wściekliznę u ludzi. Liczba osób w powiecie piaseczyńskim narażonych na wściekliznę w 2025r. z potrzebą wykonania szczepień poekspozycyjnych znacząco spadła, w 2024r. – liczba przypadków wynosiła 285, w 2025 – 108.
- Podobnie jak w ubiegłych latach, nie stwierdzono w powiecie piaseczyńskim zachorowań na poliomyelitis. Jednakże Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piasecznie nieustannie prowadzi aktywny nadzór epidemiologiczny, polegający m.in. na prowadzeniu kontroli w oddziale pediatrii szpitala św. Anny w Piasecznie w zakresie zgłaszalności do organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej przypadków ostrych porażek wiotkich (OPW) u dzieci poniżej 15 r.ż.
- Zachorowania i zapadalność na wybrane choroby w powiecie piaseczyńskim w 2025 r. w stosunku do roku poprzedniego przedstawia tabela 1. Dane epidemiologiczne w zakresie wybranych chorób zakaźnych przedstawiono w tabeli nr 1, zapadalność została obliczona na 100tyś. mieszkańców, liczba ludności powiatu piaseczyńskiego wg GUS wynosiła w 2025r. 219289 osób na dzień 30 czerwca 2025r.

Wykres 1. Liczba wywiadów epidemiologicznych na przestrzeni lat 2006r.-2025r. wyłączając wywiady dotyczące zachorowań na COVID-19. Źródło danych: Rejestry Sekcji Epidemiologii, sprawozdania MZ-45, opracowanie własne.

Tabela II. Porównanie liczby zachorowań i zapadalności w 2024r. i 2025r. na wybrane choroby zakaźne w powiecie piaseczyńskim.

STAN SANITARNY POWIATU PIASECZYŃSKIEGO ZA ROK 2025

Jednostka chorobowa	2024r.		2025r.	
	Liczba przypadków	Zapadalność	Liczba przypadków	Zapadalność
Choroby szczeniowe				
Krztusiec	462	214,88	89	40,45
Odra	1	0,46	1	0,45
Różyczka	4	1,86	1	0,45
Świnka	9	4,18	4	1,8
Tęžec	0	0	0	0
Ospa wietrzna	377	175	316	158
Grypa-ogółem	2411	1121,39	5106	2320
Choroby wieku dziecięcego				
Płonica	327	152,09	131	59,5
Wybrane zatrucia i zakażenia pokarmowe wywołane przez:				
Clostridioides difficile	60	27,9	90	40,9
Clostridium perfringers	1	0,46	0	0
Giardia lambia	48	22,32	56	25,45
Rotawirusy	74	34,42	71	32,27
Norowirusy	11	5,11	26	11,8
Wirusowe zakażenie jelitowe u dzieci	37	17,2	69	31,36
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnym zakaźnym pochodzeniu - ogółem	541	251	517	235
Choroby przenoszone przez wektory				
Borelioza	190	88,4	330	150
Neuroborelioza	5		4	1,8
Kleszczowe zapalenie mózgu	5	2,32	9	4,09
Gorączka denga (klasyczna lub krwotoczna)	3	1,39	2	0,9
Malaria (zimnica)	0	0	0	0
Bąblowica (echinokokoza)	0	0	0	0
Choroby przenoszone drogą płciową				
Kiła wrodzona	1	0,46	0	0
Kiła wczesna	6	2,79	9	4,09
Kiła późna	3	1,39	0	0
Kiła-inne postacie kily i kiła nieokreślona	15	7,14	10	4,54
Rzeżączka	9	4,18	9	4,09
Choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie	10	4,65	8	3,63
AIDS- Zespół nabytego upośledzenia odporności	0	0	2	0,9
Nowo wykryte zakażenia HIV	5	2,32	7	3,18
Choroby inwazyjne wywołane przez:				
Neisseria meningitidis (inwazyjna choroba meningokokowa - IChM)	1	0,46	1	0,45
Streptococcus pyogenes, ogółem	21	9,76	35	15,9
Streptococcus pyogenes - róża	18	8,37	35	15,9
Streptococcus pneumoniae, inwazyjna - ogółem	2	0,93	15	6,81
Haemophilus influenzae, inwazyjna - ogółem	1	0,46	0	0
Wirusowe zapalenia wątroby				

STAN SANITARNY POWIATU PIASECZYŃSKIEGO ZA ROK 2025

Wirusowe zapalenie wątroby typu A	1	0,46	7	3,18
Wirusowe zapalenie wątroby typu B - ostre	0	0	1	0,45
Wirusowe zapalenie wątroby typu B – przewlekła i BNO	5	2,32	8	3,63
Wirusowe zapalenie wątroby typu C - ostre	1	0,46	0	0
Wirusowe zapalenie wątroby typu C – przewlekła i BNO	12	5,58	16	7,27
Inne choroby istotne w nadzorze epidemiologicznym				
Legioneloza - choroba legionistów	0	0	1	0,45
Legioneloza - gorączka Pontiac	2	0,93	0	0
Listerioza	1	0,46	1	0,45
Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat	0	0	1	0,45
Styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień	285	132,55	108	49,1
Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)	1014	471,62	1034	470
Zakażenia wirusem RSV - ogółem	177	82,32	666	302,7
Zakażenia wirusem RSV - w tym u dzieci do lat 2	95	44,18	290	131,8

Źródło danych: raporty roczne MZ-56 za rok 2024 i 2025, opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE w Piasecznie

1. CHOROBY ZAKAŻNE OBJĘTE PRZEZ ŚWIATOWĄ ORGANIZACJĘ ZDROWIA PROGRAMAMI ERADYKACJI I ELIMINACJI

Odra, różyczka oraz poliomyelitis objęte są programami eliminacji koordynowanymi przez Światową Organizację Zdrowia (WHO), a Polska czynnie uczestniczy w tych programach. Powyższe choroby są chorobami zakaźnym, jednak dzięki szczepionkom możemy prowadzić skuteczne działania prewencyjne i w konsekwencji osiągnąć całkowitą eradykację drobnoustrojów. Jednak eradykacja choroby oznacza nie tylko sytuację kiedy nie występują zachorowania na określoną chorobę, ale także nie stwierdza się zarazka w materiale pobranym od ludzi i materiale pobranym ze środowiska. Dlatego jest ona niezmiernie trudna, a prace nad nią trwają wiele lat.

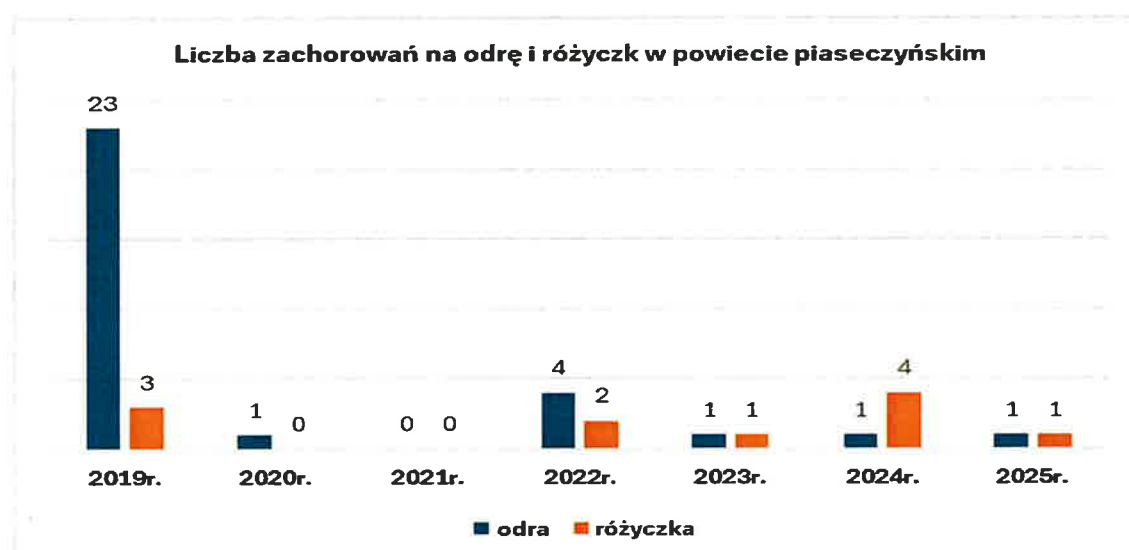
Odra i różyczka

W 2025r. w powiecie piaseczyńskim zarejestrowano 1 zachorowanie na odrę (przypadek potwierdzony, niehospitalizowany). Badania próbki krwi przeprowadzone zostały w Referencyjnym Laboratorium Wirusologii Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH – Państwowego Instytutu Badawczego (NIZ PZH-PIB) w Warszawie. Osobą zakażoną była młoda kobieta, nieszczepiona. W porównaniu z 2024r. zapadalność nieznacznie zmalała z poziomu 0,49/100tyś. do 0,45/100tyś. jednak nie jest to związane ze spadkiem liczby

przypadków, w 2024r. również odnotowano 1 przypadek odrzy (osobą zakażoną był młody mężczyzna, nieszczepiony), spadek zapadalności wiąże się ze wzrostem liczby ludności w powiecie.

W 2025r. w powiecie piaseczyńskim zarejestrowano 1 zachorowanie na różyczkę, przypadek zaklasyfikowano jako możliwy bez potwierdzenia laboratoryjnego (zdiagnozowane na podstawie objawów klinicznych). Porównując zapadalność pomiędzy 2025r. (0,45/100 tyś) do zapadalności w 2024r (1,9/100 tyś.) nastąpił wyraźny spadek wskaźnika. Powyższe może być spowodowane prowadzeniem badań laboratoryjnych w większości przypadkach podejrzeń o zachorowanie na różyczkę w celu ich potwierdzenia lub wykluczenia zgodnie z Programem WHO Eliminacja Odrzy i Różyczki.

Analizując lata 2019-2025 liczba przypadków zachorowań na odrę i różyczkę w powiecie piaseczyńskim od 2020r. utrzymuje się na niskim poziomie.

Wykres 2. Liczba zachorowań na odrę i różyczkę w latach 2019-2025 w powiecie piaseczyńskim.
Źródło danych: raporty roczne MZ-56 za rok 2024 i 2025, opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE w Piasecznie.

Ponadto w ramach zapobiegania odrze, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 6 września 2016 r. w sprawie metody zapobiegania odrze (Dz.U.2016 poz.1418) w powiecie piaseczyńskim w 2025r. wielokrotnie wykonywane były szczepienia wśród osób nieszczepionych lub nie posiadających udokumentowanego szczepienia, którzy mieli kontakt z osobami podejrzanymi lub chorymi na odrę. Najprawdopodobniej możliwość wykonania bezpłatnego poekspozycyjnego szczepienia przeciw odrze oraz posiadanie preparatu

szczepionkowego uodparniającego jednocześnie na trzy choroby zakaźne: odrę, świnkę i różyczkę zapewnia utrzymanie niskiego poziomu zapadalności w przypadku różyczki oraz zmniejszenie zapadalności w przypadku odry.

***Poliomyelitis* i ostre porażenia wiotkie**

W 2025r. na terenie powiatu piaseczyńskiego zarejestrowano 1 przypadek ostrego porażenia wiotkiego (OPW) u dzieci i młodzieży poniżej 15 r.ż. Przypadek dotyczył dziecka z objawami porażenia kończyn dolnych, badania próbek kału nie wykonano ze względu na zbyt długi czas od prawidłowej diagnozy. Dziecko było szczepione i nie było hospitalizowane.

W ramach prowadzonego nadzoru nad *poliomyelitis* Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piasecznie, współpracuje z personelem medycznym podmiotów leczniczych na terenie powiatu. W 2025r. raz w miesiącu prowadzone były kontrole w oddziale pediatrycznym powiatowego szpitala w zakresie weryfikacji zgłaszalności do organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej przez podmiot leczniczy przypadków wystąpienia OPW u dzieci do 15 r.ż. Podczas kontroli przeprowadzano rozmowy z personelem medycznym nt. Programu WHO dotyczącego eradykacji *poliomyelitis*, przypomniano o konieczności prowadzenia intensywnego nadzoru nad ostrymi porażeniami wiotkimi w oddziale pediatrycznym oraz sposobu postępowania i konieczności przekazania próbek materiału klinicznego do Referencyjnego Laboratorium Wirusologii w NIZP PZH-PIB celem potwierdzenia, bądź wykluczenia wystąpienia przypadku zachorowania na *poliomyelitis*.

2. ZAKAŻENIA I CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ POKARMOWĄ

W 2025r. zarejestrowano łącznie 17 ognisk epidemicznych przenoszonych drogą pokarmową o następujących etiologiach:

- 2 ogniska epidemiczne o etiologii norowirus, jedno ognisko szpitalne (liczba narażonych 165, liczba chorych 25), drugie ognisko po przyjęciu w restauracji (12 osób chorych);
- 1 ognisko epidemiczne przenoszone drogą pokarmową, domowe o etiologii *Giardia duodenalis* (2 osoby chore);
- 1 ognisko o etiologii rotawirus, jedno ognisko szpitalne (liczba narażonych 25, liczba chorych 5)
- 5 ognisk epidemicznych przenoszonych drogą pokarmową, domowe o etiologii *Salmonella enteritidis* (łączna liczba chorych 10 w każdym ognisku po 2 osoby);

- 5 ognisk epidemicznych o etiologii *Clostridioides difficile* w tym: 3 ogniska szpitalne, jedno w zakładzie opiekuńczo-leczniczym i jedno ognisko domowe (liczba chorych we wszystkich ogniskach wyniosła 29 osób)
- 1 ognisko o etiologii *Bacillus cereus* – ognisko szpitalne gdzie nośnikiem było jedzenie (liczba chorych 20 narażonych 57)
- 2 ogniska o nieznaney etiologii jedno ognisko domowe (2 osoby chore) oraz jedno ognisko po spożyciu posiłku w restauracji (3 osoby chore).

Powyższe stanowi wzrost liczby ognisko o blisko 54,5% w porównaniu do roku 2024 w którym zarejestrowano 11 ognisk przenoszonych drogą pokarmową.

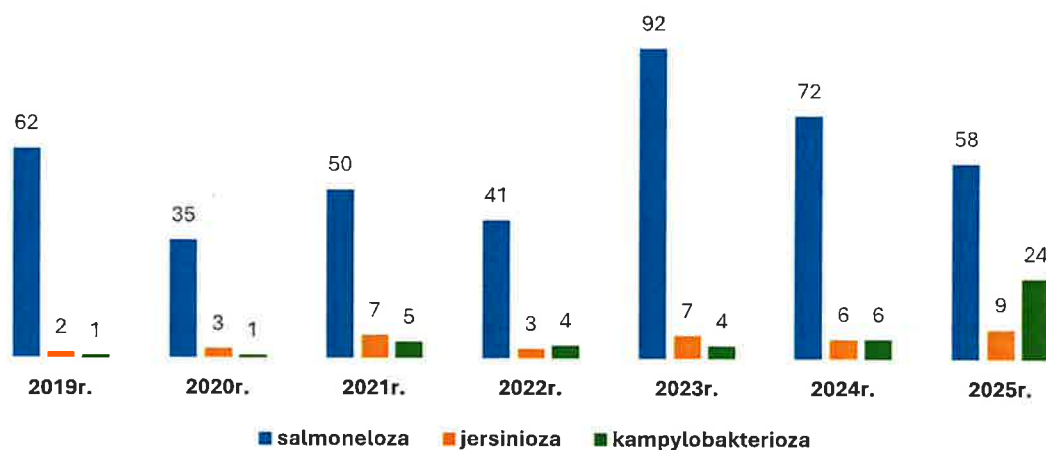
Wykres 3. Liczba ognisk przenoszonych drogą pokarmową 2019-2025r. w powiecie piaseczyńskim.

Źródło danych: dane z systemu ROE za lata 2019-2025, opracowanie własne.

Analizując lata 2019-2025 liczba ognisk przenoszonych drogą pokarmową nieustannie rośnie. W 2025r. wystąpiło 5 ognisk o etiologii *Clostridioides difficile* i 5 ognisk o etiologii *Salmonella enteritidis*, nie było dominującego czynnika etiologicznego. W 2024r. dominującym czynnikiem etiologicznym ognisk była *Giardia duodenalis* (5 ognisk na 11 ogółem). Ponadto zapadalność na salmonelozę w powiecie ciągle maleje (w 2024r. wynosiła 33,49/100 tyś. natomiast w roku 2025 wyniosła 26,3/100tyś.), a w porównaniu do zapadalności na salmonelozę w Polsce znajduje się na zbliżonym poziomie (22,37/100tyś).

Oprócz ognisk epidemicznych zarejestrowano wiele pojedynczych zachorowań na choroby zakaźne przenoszone drogą pokarmową.

liczba zachorowań na wybrane choroby przenoszone drogą pokarmową

Wykres 4. Liczba zachorowań na choroby zakaźne przenoszone drogą pokarmową w latach 2019-2025 w powiecie piaseczyńskim. Źródło danych: dwutygodniowe raporty MZ-56 2025, opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE w Piasecznie.

Analizując zachorowania na powyższe choroby nie zaobserwowano sezonowości. Liczba zachorowań na kampylobakteriozę oraz jersiniozę utrzymują się na przestrzeni lat na podobnym poziomie. W przypadku zachorowań na salmonelozę w 2025 r. liczba zachorowań spadła do poziomu z lat poprzednich, rejestrowany wzrost liczby zakażeń w 2023 r. i 2024 r. związany był z dwoma dużymi ogniskami epidemicznymi o etiologii *Salmonella enteritidis*.

Analizując pozostałe zakażenia i choroby przenoszone drogą pokarmową w powiecie piaseczyńskim nie występują, bądź występują incydentalnie:

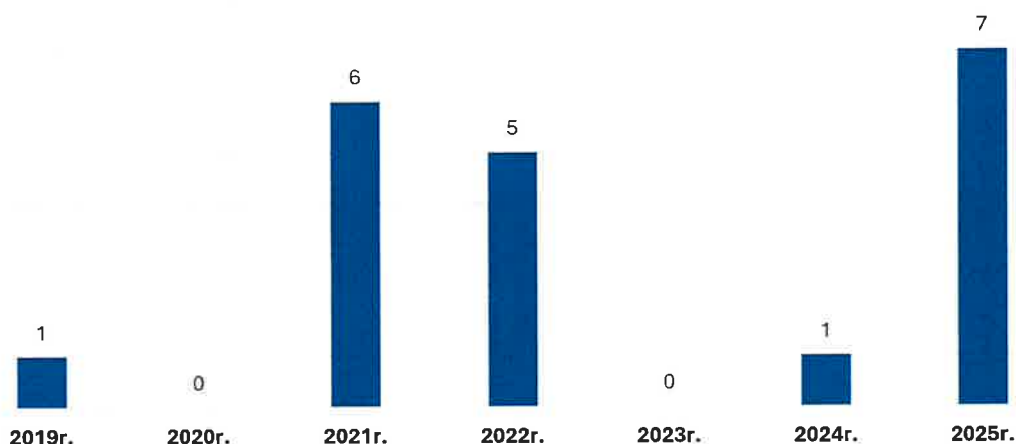
- szigelozę od 2019 r. do 2025 r. zaobserwowano 2 przypadki w 2024 r. ;
- zakażenia *E.coli* biegunkotwórczą od 2019 r. do 2025 r. – w 2025 r. 8 przypadków, w 2023 r. 1 przypadek, w 2021 r. 4 przypadki, 2020 r. 1 przypadek, 2019 r. 1 przypadek;
- zakażenia *E.coli* enterokrwotoczna od 2019 r. do 2025 r. wystąpił tylko 1 przypadek w 2019r.;
- bąblowica od 2019r. do 2025 r. zaobserwowano 2 przypadki w 2023 r.;
- zatrucie jadem kiełbasianym od 2019 r. do 2025 r. nie zaobserwowano żadnego przypadku.

W przypadku WZW typ A w 2025r. zarejestrowano 7 przypadków, zapadalność wyniosła 3,18/100tyś i była siedmiokrotnie wyższa w porównaniu do roku 2024 (jeden przypadek). We wszystkich przypadkach nie ustalono źródła zakażenia, chorymi byli: 5 dorosłych i dwójka dzieci (10 i 15 lat), w podziale na płeć: 5 mężczyzn i 2 kobiety. W związku z powyższymi zachorowaniami Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piasecznie wystąpił 2 razy do Głównego Inspektora Sanitarnego z prośbą o uwolnienie szczepionek

p/WZW A z Centralnej Bazy Rezerw Sanitarno-Przeciwepidemicznych. W 2025 r. nie wystąpiło ognisko o etiologii WZW A.

Analizując zapadalność na WZW A w 2025 r. w powiecie wróciła do poziomu z lat 2021-2022. W 2025 r. zapadalność na WZW A w powiecie piaseczyńskim (3,18/100tyś.) pozostała na porównywalnym poziomie wobec zapadalności w kraju (2,90/100tyś.). Analiza liczby przypadków zachorowań na WZW A w latach 2019-2025 r. przedstawia wykres nr 5.

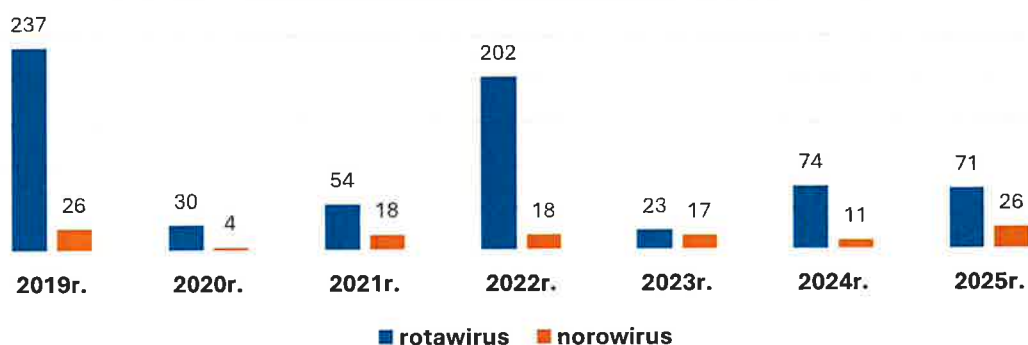
liczba zachorowań na WZW A w powiecie piaseczyńskim

Wykres 5. Liczba zachorowań na WZW A w powiecie piaseczyńskim w latach 2019-2025. Źródło danych: Sprawozdania o zachorowaniach na choroby zakaźne, opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE w Piasecznie.

Jednocześnie w 2025 r. w powiecie piaseczyńskim liczba zakażeń o etiologii rotawirus spadła nieznacznie w porównaniu do 2024 r. a w przypadku zakażeń o etiologii norowirusa wzrosła o ponad 100%.

liczba zakażeń o etiologii rotawirus i norowirus w powiecie piaseczyńskim

Wykres 6. Liczba zakażeń o etiologii rotawirus i norowirus w powiecie piaseczyńskim w latach 2019-2025. Źródło danych: Sprawozdania o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach (MZ-56) za lata 2019-2025, opracowanie własne Sekcja Epidemiologii, PSSE w Piasecznie.

Ponadto po okresie pandemii obserwuje się wysoką liczbę zgłoszeń zachorowań na biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu. W 2025 r. wystąpiło 517 zachorowań ogółem w tym 135 zachorowań u dzieci do 2 r.ż.

Wykres 7. Liczba zachorowań na biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu w latach 2019-2025 w powiecie piaseczyńskim. Źródło danych: *Sprawozdanie roczne (MZ-56) za lata 2019-2025, opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE w Piasecznie.*

3. WYBRANE CHOROBY, KTÓRYM MOŻNA ZAPOBIEGAĆ DROGĄ SZCZEPIEŃ

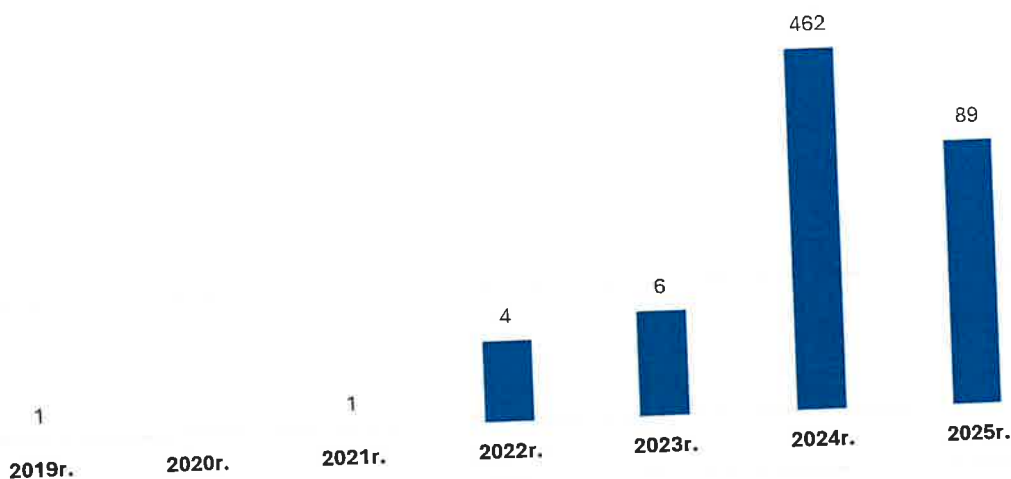
Krztusiec

W 2025r. zarejestrowano 89 przypadków krztuśca, jest to znaczący spadek liczby przypadków ponieważ w 2024r. liczba zachorowań w powiecie piaseczyńskim wyniosła 462 przypadki (zapadalności w powiecie piaseczyńskim była wtedy znacząco wyższa - 214,88/100 tys. w porównaniu z zapadalnością w województwie mazowieckim - 126,81 /100tyś i w Polsce -86,94 /100tyś). Na spadek zapadalności złożyło się najprawdopodobniej kilka czynników:

- zachorowania na krztusiec wykazują cykliczne tendencje wzrostowe co 3-5 lat, w związku z powyższym populacja która przechorowała krztusiec w 2024r. nabyła odporności swoistą, naturalną;
- rozszerzenie Programu Szczepień Ochronnych w zakresie zalecanych bezpłatnych szczepień dla kobiet w ciąży;
- zwiększenie świadomości populacji w zakresie przemijającej odporności na krztusiec (zarówno po szczepieniu jak i po przechorowaniu) czego wynikiem mogło być przyjęcie szczepień przez część populacji;

- w wyniku zwiększonej liczby zachorowań Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piasecznie podjął działania mające na celu szerzenie wśród społeczeństwa powiatu informacji, iż krztusiec stanowi problem dla zdrowia publicznego zarówno na szczeblu powiatu, kraju jak i świata. W kwietniu 2025r. z okazji Europejskiego Tygodnia Szczepień Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piasecznie zorganizował Konferencję Regionalną podczas, której poruszony został temat wysokiej zapadalności na krztusiec w 2024r. oraz niewystarczającego poziomu wyszczepienia populacji powiatu.

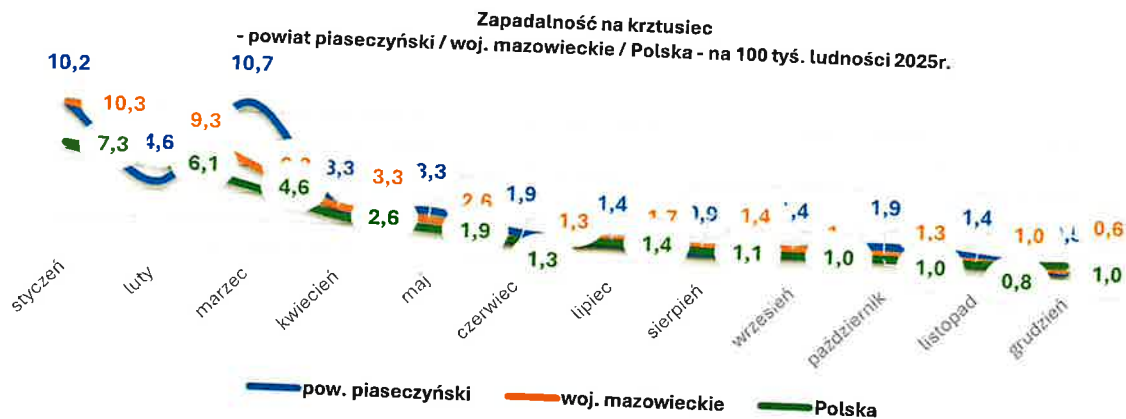
liczba zachorowań na krztusiec w powiecie piaseczyńskim

Wykres 8. Liczba zachorowań na krztusiec w powiecie piaseczyńskim w latach 2019r.-2025r. Źródło danych: Sprawozdanie o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach (MZ-56) za lata 2019-2025, opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE w Piasecznie.

Ponadto analizując sezonowość występowania krztuśca wiemy, iż najczęściej w Polsce występuje on w okresie jesienno-zimowy. Nauczeni doświadczeniem z 2024 r. Sekcja Epidemiologii PSSE w Piasecznie w 2025 r. również prowadziła bieżący nadzór monitorując zapadalność na krztusiec w celu podejmowania działań zapobiegawczych jak informowanie o wzroście zakażeń o etiologii *Bordetella pertussis* w mediach społecznościowych i zachęcanie do szczepień ochronnych. Analiza zapadalności wykazała, iż największa liczba zakażeń zarówno w powiecie jak i w województwie mazowieckim oraz w Polsce przypadła na okres styczeń-marzec w 2025 r.

STAN SANITARNY POWIATU PIASECZYŃSKIEGO ZA ROK 2025

Wykres 9. Porównanie zapadalności na krztusiec w 2025r. w powiecie piaseczyńskim, województwie mazowieckim oraz Polsce. Źródło danych: Sprawozdanie o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach (MZ-56) za lata 2019-2025, opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE w Piasecznie

Świnka

Zachorowania na świnkę w powiecie piaseczyńskim utrzymują się na stałym poziomie poza spadkiem ww. zachorowań w czasie epidemii. Liczba zachorowań wynosiła odpowiednio w 2019 r. – 9 przypadków, 2020 r.- 5 przypadków, 2021 r.-5 przypadków, 2022 r. – 8 przypadków, 2023 r.-8 przypadków, 2024 r.-9 przypadków. 2025 r.-4 przypadki. Jednocześnie w 2025r. zapadalność w powiecie piaseczyńskim (1,81/100tyś.) była na porównywalnym poziomie do zapadalności w Polsce (1,74 /100 tyś.).

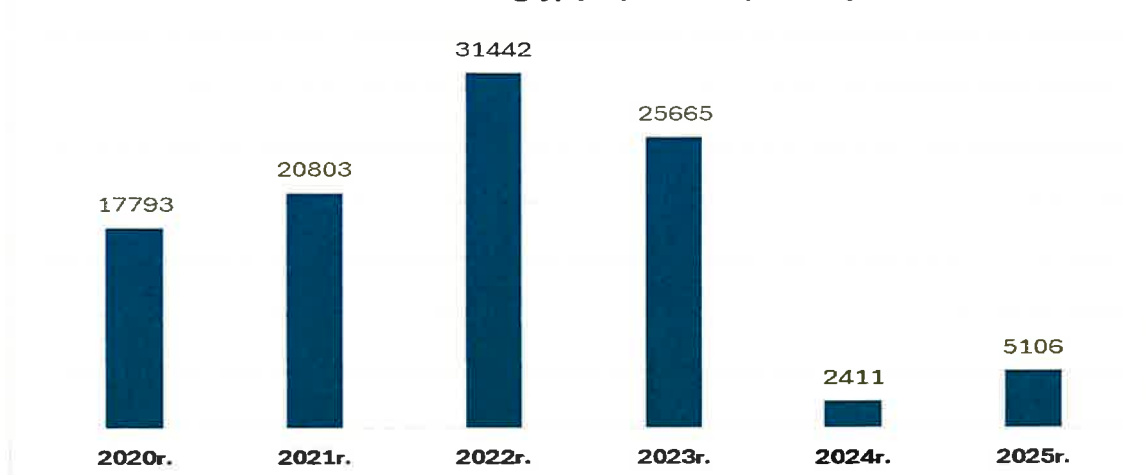
Błonica, tężec

Błonica i tężec są chorobami, które od wielu lat nie występują w powiecie piaseczyńskim, w analizowanych latach 2019-2025 nie wystąpił żaden przypadek ww. chorób. Dzieje się tak najprawdopodobniej dzięki bezpłatnym szczepieniom obowiązkowym, a także bezpłatnym szczepieniom poekspozycyjnym. Mając jednak na uwadze coraz niższy poziom zaszczepienia, także wśród najmłodszych grup wiekowych choroby mogą powrócić.

Grypa

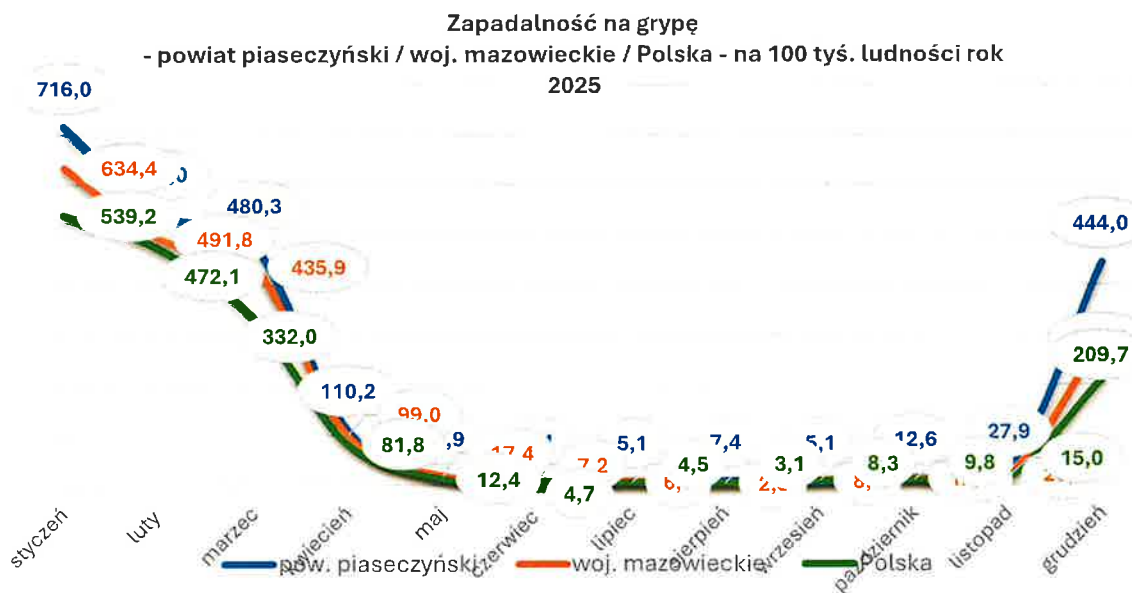
Od 2023r. (7 lipca) został zmieniony system raportowania grypy, obecnie nie zgłasza się przypadków grypopodobnych tylko grypy potwierdzone testem antygenowym oraz PCR. W 2025r. (w porównaniu u do roku 2024) zaobserwowano znaczny wzrost liczby zakażeń wirusem grypy

liczba zachorowań na grypę w powiecie piaseczyńskim

Wykres 10. Liczba zachorowań na grypę w powiecie piaseczyńskim w latach 2019r.-2025r. Źródło danych: łączna liczba przypadków w raportach rocznych MZ-55 oraz MZ-56, za lata 2020-2025, opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE w Piasecznie

Analizując raport publikowany przez CEZ oraz porównując zapadalność na grypę w 2025 r. w powiecie wyciągamy wnioski, iż grypa jest chorobą sezonową, której największa liczba zachorowań przypada na okres jesienno-zimowy. Szczyt zachorowań w 2025 r. przypadł podobnie w powiecie piaseczyńskim jak i w Polsce na 3-4 tydzień stycznia. W styczniu 2025 r. zapadalność na grypę w powiecie wyniosła 716/100tyś.

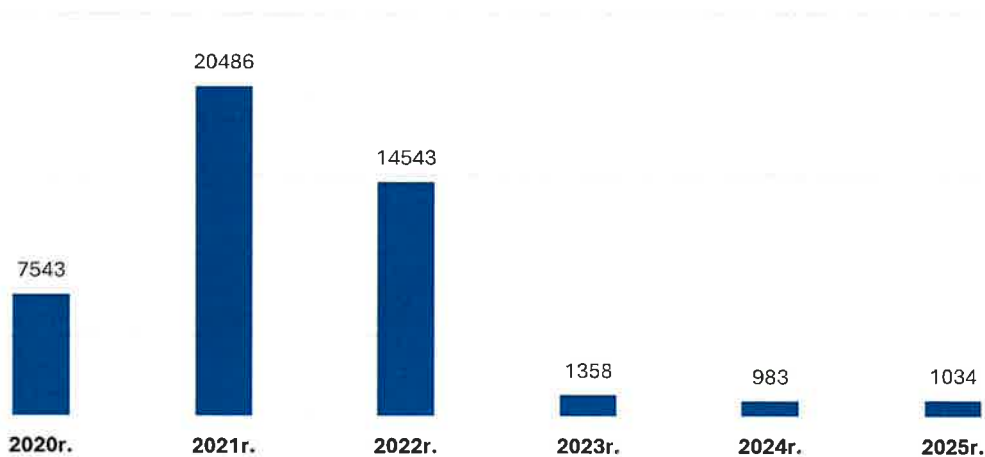
Wykres 11. Porównanie zapadalności na grypę w 2025r. w powiecie piaseczyńskim, województwie mazowieckim oraz Polsce. Źródło danych: dwutygodniowe raporty MZ-56 2025, opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE w Piasecznie

Ponadto w 2025 r. dwie placówki medyczne z powiatu piaseczyńskiego brały udział w zintegrowanym programie nadzoru epidemiologicznego z uwzględnieniem diagnostyki wirusologicznej typu SENTINEL. W ramach części wirusologicznej lekarze medycyny rodzinnej pobierali wymazy z gardła i nosa od pacjentów z podejrzeniem grypy, a próbki transportowane były do laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie. Laboratorium WSSE potwierdzało lub wykluczało zakażenie wirusem grypy.

SARS-CoV-2/COVID-19

W związku ze znacznym spadkiem zapadalności na COVID-19 oraz znacząco łżejszym przebiegiem choroby w dniu 1 lipca 2023 r. na terenie Polski zniesiono stan zagrożenia epidemicznego. Od tej pory liczba przypadków zachorowań znacząco zmalała. W 2025 r. zarejestrowano 1034 przypadki, w porównaniu do 2024 r. nastąpił nieznaczny wzrost liczby zachorowań ok. 5%.

liczba przypadków zachorowań na COVID-19

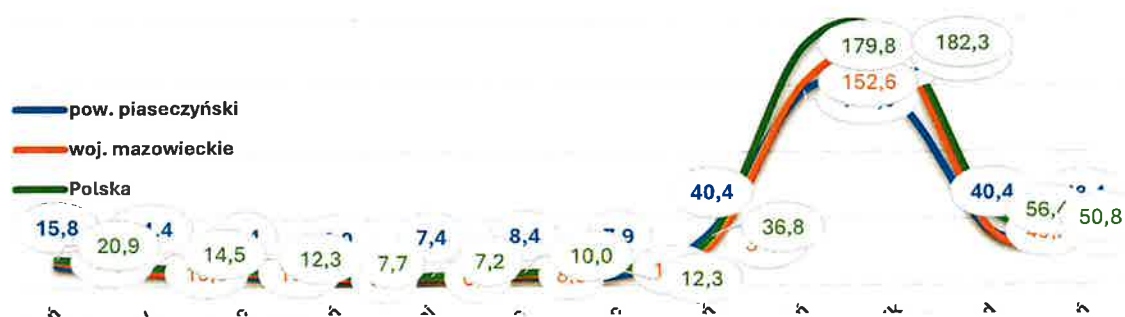

Wykres 12. Liczba zachorowań na COVID-19 w powiecie piaseczyńskim w latach 2019r.-2025r. *Źródło danych: Sprawozdanie o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach (MZ-56) za lata 2019-2025, opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE w Piasecznie*

Analizując sezonowość zachorowań na COVID-19 pracownicy Sekcji Epidemiologii PSSE Piasecznie zaobserwowali, iż szczyt zapadalności w 2025r. przypadł na okres pomiędzy wrześniem a październikiem.

Zapadalność na Covid-19
- powiat piaseczyński / woj. mazowieckie** / Polska - na 100 tys. ludności 2025r.

Wykres 13. Porównanie zapadalności na grypę w 2025r. w powiecie piaseczyńskim, województwie mazowieckim oraz Polsce Źródło danych: dwutygodniowe raporty MZ-56 2025, opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE w Piasecznie

Ogniska epidemiczne COVID-19

Na terenie powiatu piaseczyńskiego w 2025 r. zarejestrowano 4 ogniska o etiologii wirusa SARS-CoV-2, trzy wystąpiły w na terenie szpitali (CKR Sp. z o.o, Szpital

„Uzdrowisko”, Stocer Sp. z o.o) jedno na terenie Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego (Luxmed Szymanów). W ogniskach łącznie było 94 chorych pacjentów oraz 9 osób chorych wśród personelu. W porównaniu do 2024 r. (1 ognisko) nieznacznie wzrosła liczba ognisk. Analizując poprzednie lata liczba ognisk w 2025 r. pozostaje na umiarkowanym poziomie względem lat poprzednich: rok 2023-5 ognisk epidemicznych, 2022 r.- 13, 2021 r.- 11 ognisk.

Ponadto w związku z koniecznością monitorowania sytuacji epidemiologicznej w zakresie transmisji wariantów wirusa SARS-CoV-2 wśród społeczeństwa województwa mazowieckiego dwie placówki Podstawowej Opieki Zdrowotnej na terenie powiatu piaseczyńskiego wzięły udział w programie sekwencjonowania genomu wirusa SARS-CoV-2. W przypadku uzyskania u pacjenta pozytywnego wyniku testu antygenowego lub metodą PCR podmioty lecznicze ponownie pobierały materiał kliniczny (wymaz z nosogardła lub wymaz z nosa i gardła) od ww. pacjenta i następnie przekazywały go do Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie.

4. CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ KRWIPOCHODNĄ

Wirusowe zapalenie wątroby (WZW) typu B, C

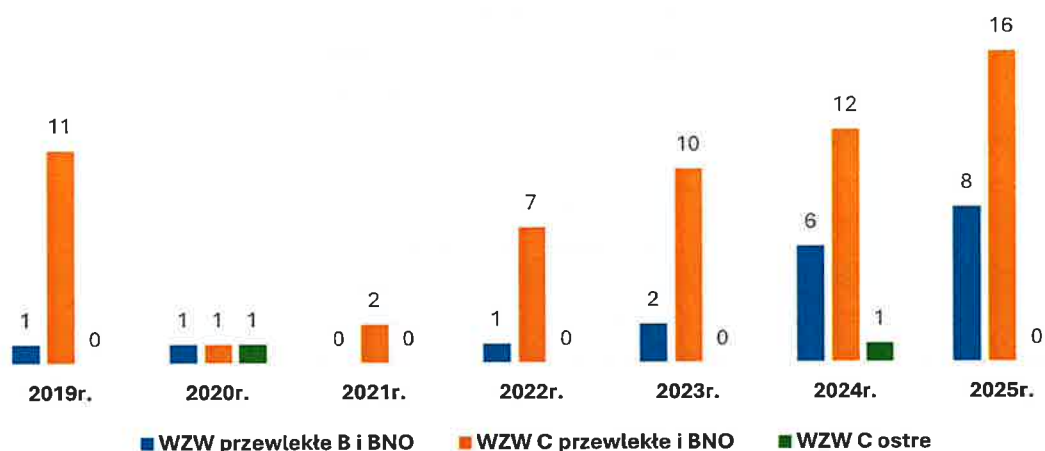
W 2025 r. nie zarejestrowano zachorowań na ostre WZW typu B (podobnie jak w latach podlegających analizie tzn. 2019-2024), jednak zarejestrowano 8 zachorowań na przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu B i BNO (bliżej nieokreślone) – zapadalność 3,63/100 tys. dla porównania w 2024 r. zapadalność wyniosła 2,79/100tyś. Stwierdzono wzrost zapadalności w porównaniu do analizowanych lat poprzednich nawet biorąc pod uwagę okres przed pandemią. Jednakże w 2025 r. zapadalność na przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu B i BNO (bliżej nieokreślone) w powiecie piaseczyńskim była znacznie niższa w porównaniu do zapadalności w Polsce, która wyniosła 9,26/100tyś. Po otrzymaniu zgłoszeń przeprowadzono wywiady epidemiologiczne, a osoby chore na WZW typu B przewlekłe oraz osoby z ich styczności były obejmowane nadzorem epidemiologicznym i lekarskim, osoby niezaszczone kierowano do szczepień ochronnych przeciwko WZW B.

Analizując zapadalność na ostre wirusowe zapalenie wątroby typu C stwierdzono, iż choroba ta występuje bardzo rzadko w powiecie piaseczyńskim (na przestrzeni analizowanych lat zarejestrowano 2 przypadki zachorowań), w 2025r. nie zarejestrowano przypadku zachorowania na ostre wirusowe zapalenie wątroby typu C.

Przewlekłe zapalenie wątroby typu C jest chorobą, która w większości przypadków nie powoduje żadnych objawów lub jej objawy są bardzo niecharakterystyczne. W związku z tym stanowi istotny problem epidemiologiczny, gdyż ma przeważnie wieloletni,

bezobjawowy przebieg. Nieleczona choroba może prowadzić do rozwoju wielu poważnych powikłań jak marskości wątroby i rak wątrobowokomórkowy. Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C występuje najczęściej w powiecie, a w 2025r. liczba zachorowań była najwyższa spośród analizowanych lat. Dokonując jednak porównania zapadalności na WZW C przewlekłe w powiecie piaseczyńskim (7,27/100tyś.) jest ona niższa niż zapadalność na WZW C przewlekłe w Polsce (10,77 /100tyś).

liczba przypadków zachorowań na poszczególne wirusowe zapalenia wątroby

Wykres 14. Liczba zachorowań na WZW B oraz WZW C w powiecie piaseczyńskim w latach 2019 r.-2025 r. Źródło danych: Sprawozdanie o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach (MZ-56) za lata 2019-2025, opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE w Piasecznie

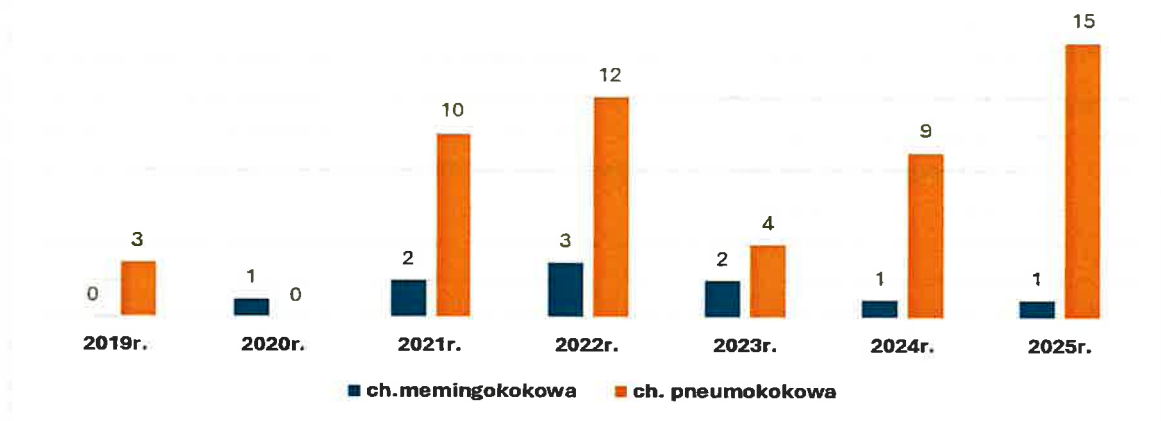
5. CHOROBY INWAZYJNE (INWAZYJNA CHOROBA MENINGOKOKOWA ORAZ INWAZYJNA CHOROBA PNEUMOKOKOWA)

Choroba inwazyjna meningokokowa jest ciężką, gwałtownie postępującą chorobą bakteryjną wywołaną przez *Neisseria meningitidis*. Choroba zwykle przebiega pod postacią sepsy, ropnego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych lub sepsy z równoczesnym zapaleniem opon. Choroba inwazyjna pneumokokowa jest bakteryjną chorobą o szybkim przebiegu wywołaną przez paciorkowiec *Streptococcus pneumoniae*. Choroba objawia się ciężkim zapaleniem płuc mogącym prowadzić do sepsy. Jednak na obie powyższe choroby istnieją skuteczne metody prewencyjne tzn. posiadamy szczepionki skutecznie zapobiegające zakażeniom.

W 2025 r. w powiecie piaseczyńskim zarejestrowano jeden przypadek choroby meningokokowej był to przypadek potwierdzony, w porównaniu do 2024 r. liczba zakażeń się nie zmieniła (w 2024 r. również zarejestrowano jeden przypadek).

W przypadku choroby pneumokokowej w 2025 r. (15 przypadków potwierdzonych) liczba zgłoszonych przypadków wzrosła względem 2024 r. (9 przypadków potwierdzonych).

porównanie zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową i inwazyjną chorobę pneumokokową

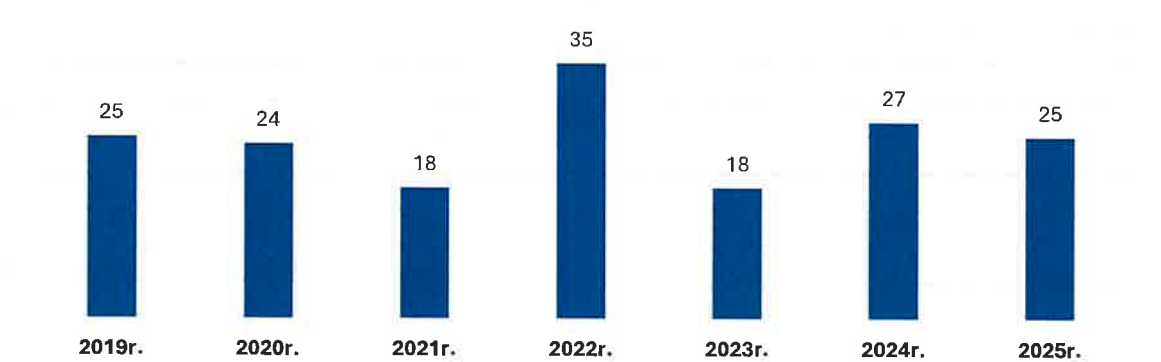

Wykres 15. Liczba zachorowań na chorobę meningokokową i chorobę pneumokokową w powiecie piaseczyńskim w latach 2019-2025 Źródło danych: Sprawozdanie o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach (MZ-56) za lata 2019-2025, opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE w Piasecznie

6. GRUŻLICA

PSSE w Piasecznie prowadzi rejestr zachorowań na gruźlicę oraz inne mykobakteriozy występujące w powiecie piaseczyńskim. Ponadto sprawuje nadzór epidemiologiczny nad chorymi i osobami ze styczności. W 2025r. liczba zachorowań w powiecie piaseczyńskim na gruźlicę wyniosła 25 i była niższa w porównaniu do 2024 r. (27 osób).

liczba zachorowań na gruźlicę w powiecie piaseczyńskim

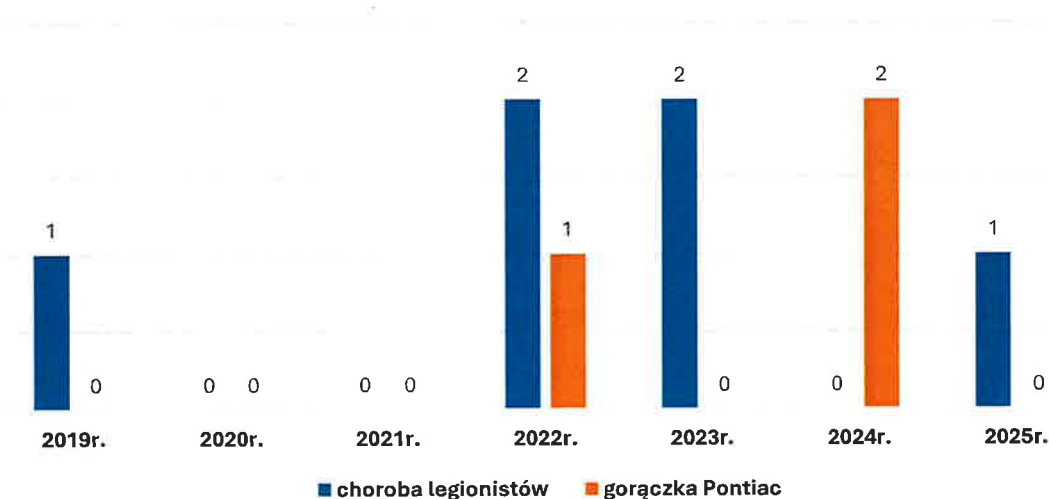

Wykres 16. Liczba zachorowań na gruźlicę w powiecie piaseczyńskim w latach 2019r.-2025r. Źródło danych: Rejestry PSSE w Piasecznie lata 2019-2025, opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE w Piasecznie

7. LEGIONELOZA

Bakterie *Legionella* to Gram-ujemne pałeczki, występujące naturalnie w środowisku wodnym m.in. w jeziorach, rzekach, stawach, zalewach, ale także w oczkach wodnych, fontannach w miejskich i domowych systemach wodnych. Bakterie te wywołują dwie jednostki chorobowe podlegające zgłoszeniom do Państwowej Inspekcji Sanitarnej są to tzw. choroba legionistów oraz gorączka Pontiac. W 2025 zarejestrowano 1 przypadek choroby legionistów, potwierdzony, hospitalizowany. Chorym był młody mężczyzna, przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne w celu ustalenia źródła zakażenia – pobrano próbki wody w siłowni i w domu. Ostatecznie niestety nie ustalono źródła zakażenia. Ponadto analizując lata 2019-2025 zauważyć można, iż liczba zakażeń *Legionella pneumophila* utrzymują się na stale niskim poziomie. W porównaniu do Polski zapadalność w 2025 r. na chorobę legionistów (0,45/100tyś.) jak i gorączkę Pontiac (0/100tyś.) jest niższa niż w Polsce (choroba legionistów-1,36/100tyś.; gorączka Pontiac-0,09/100tyś.).

porównanie liczby zachorowań na legionelozę w powiecie piaseczyńskim

Wykres 17. Liczba zachorowań na chorobę legionistów i gorączkę Pontiac w powiecie piaseczyńskim w latach 2019-2025. Źródło danych: roczne sprawozdania MZ-56 za lata 2019-2025, opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE w Piasecznie.

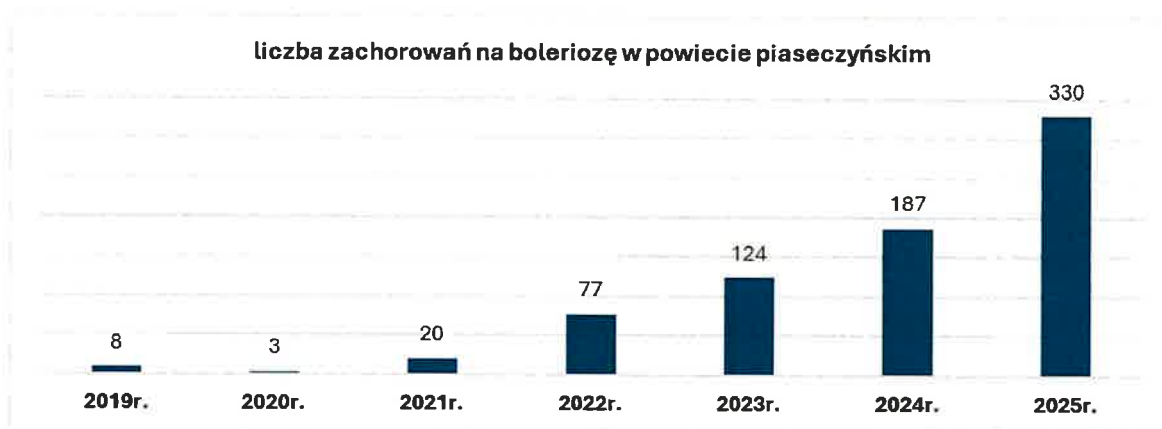
8. CHOROBY ODZWIERZĘCE

Borelioza

Choroba z Lyme, znana również jako borelioza, jest powodowana przez spiralną bakterię *Borrelia burgdorferi*. Chorobę przenoszona kleszcze i niestety nie ma na nią

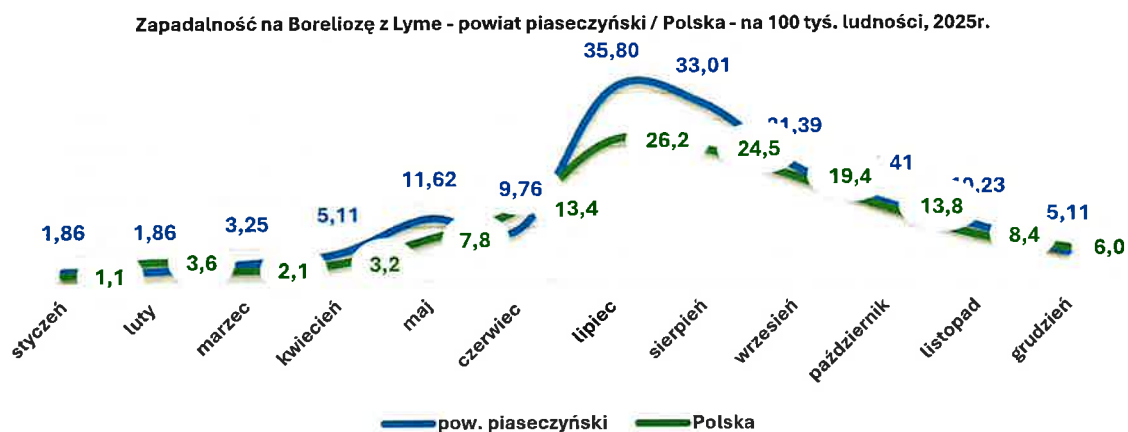
skutecznych metod prewencji w postaci szczepień ochronnych. W 2025 r. powiecie piaseczyńskim zarejestrowano 330 przypadków boleriozy w tym 329 sklasyfikowane jako potwierdzone, 1 przypadek prawdopodobny, wśród ww. 4 sklasyfikowane zostały jako neurobolerioza.

Zapadalność na boleriozę w powiecie w 2025 r. drastycznie wzrosła w porównaniu z rokiem 2024 w którym wyniosła 88,4/100 tys. Ponadto zapadalność w powiecie na boleriozę w 2025r. (150/100tys) była wyższa niż zapadalność w Polsce (130,27/100tys.) również biorąc pod uwagę neuroboleriozę (1,81/100tys. -powiat, 1,57/100tys – kraj).

Wykres 18. Analiza liczby zachorowań na boleriozę w latach 2019-2025 w powiecie piaseczyńskim. Źródło danych: roczne sprawozdania MZ-56 za lata 2019-2024, opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE w Piasecznie.

Bolerioza jest chorobą sezonową związaną z aktywnością kleszczy, która przypada na miesiące kwiecień-czerwiec i wrzesień-październik, dlatego biorąc pod uwagę okres inkubacji oraz częstotliwość przemieszczania się populacji w ww. okresach prawidłowością jest, iż zachorowania najczęściej występują w okresie letnim oraz wczesno jesiennym. Analiza porównawcza zapadalności na boleriozę w powiecie i w Polsce wykazała, iż najwięcej zachorowań wystąpiło w miesiącu lipcu zarówno w powiecie jak i w Polsce. Powyższą analizę przedstawia wykres nr 21.

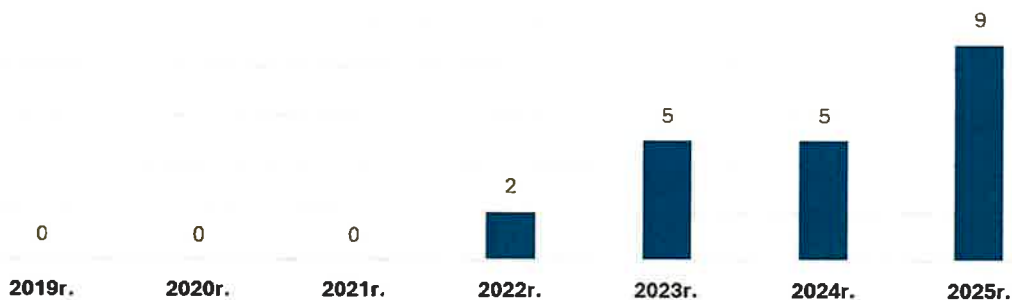
Wykres 19. Analiza porównawcza zapadalności na boreliozę w roku 2025 w powiecie piaseczyńskim i w Polsce. Źródło danych: dwutygodniowe sprawozdania MZ-56 za rok 2025, opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE w Piasecznie

Kleszczowe zapalenie mózgu

Kleszczowe zapalenie mózgu jest chorobą ośrodkowego układu nerwowego również przenoszoną przez kleszcze jednak wywołaną przez wirusy z rodziny *Flaviviridae*. Zakażenie wywoływać może: zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, zapalenie mózgu, zapalenie mózgu i móżdżku oraz zapalenie mózgu i rdzenia kręgowego. Przed KZM możemy się chronić stosując dostępne szczepienia. Obecnie wraz z rozwojem turystyki oraz ogólnym ociepleniem klimatu zachorowania na kleszczowe zapalenie mózgu stały się w zasadzie problemem ogólnoswiatowym.

Analizując lata 2019-2025 r. stwierdzono, iż do 2021 r. włącznie nie zarejestrowano przypadków KZM. W 2022 r. odnotowano 2 przypadki zachorowań na KZM (obydwa sklasyfikowane jako potwierdzone), w 2023 r. 5 przypadków zachorowań, potwierdzone, w 2024 r. 5 przypadków, potwierdzone (zapadalność 2,32/100tyś.). W 2025 r. zarejestrowano 9 przypadków wszystkie potwierdzone. Zapadalność w 2025 r. (4,09/100tyś) była znacznie większa niż w 2024 r. (2,32/100tyś), również biorąc pod uwagę zapadalność w 2025 r. w kraju (2,50/100tyś.).

liczba zachorowań na kleszczowe zapalenie mózgu w powiecie piaseczyńskim

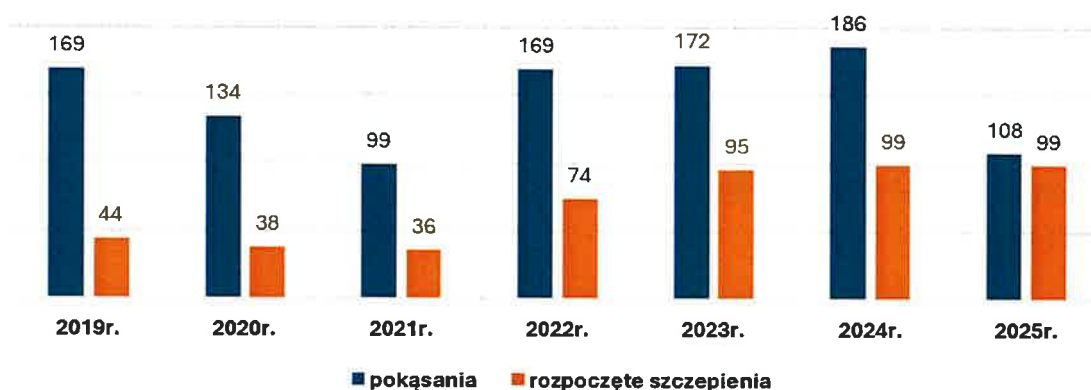

Wykres 20. Analiza liczby zachorowań na kleszczowe zapalenie mózgu w latach 2019-2025 w powiecie piaseczyńskim. Źródło danych: roczne sprawozdania MZ-56 za lata 2019-2025, opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE w Piasecznie

Wścieklizna

W 2025 r. na terenie powiatu piaseczyńskiego nie odnotowano przypadku wścieklizny u zwierząt podobnie jak w latach poprzednich oraz nie zarejestrowano zachorowań na wściekliznę wśród ludzi. W przypadku zgłoszenia pokąsania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piasecznie obejmuje nadzorem epidemiologicznym osoby ze styczności ze zwierzęciem i nawiązuje współpracę z powiatowym lekarzem weterynarii w celu obserwacji zwierzęcia z powodu podejrzenia zakażenia wirusem wścieklizny. W przypadku braku możliwości obserwacji zwierzęcia osoby pokąsane kierowane są do lekarza POZ z informacją, iż osobom pokąsanym przysługują bezpłatne szczepienia p/wściekliznie. W 2025 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora w Piasecznie zgłoszono znacznie mniej pokąsań w porównaniu do roku 2024, liczba rozpoczętych szczepień pozostała na tym samym poziomie.

porównanie liczby pokąsań i rozpoczętych szczepień w powiecie piaseczyńskim

Wykres 21. Liczba pokąsań i rozpoczętych szczepień w latach 2019-2025 w powiecie piaseczyńskim. Źródło danych: Raporty miesięczne o przypadkach pokąsania w latach 2019-2025, opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE w Piasecznie

9. ZAKAŻENIA I CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ PŁCIOWĄ

Kiła, Rzeżączka, Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie

W 2025 r. w powiecie piaseczyńskim wśród chorób z grupy *STI* (*sexually transmitted infection*) zarejestrowano następujące jednostki chorobowe:

- **Kiła** – 19 przypadków zachorowań, w tym 9 przypadków kiły wczesnej oraz 10 innych postaci kiły i kiły nieokreślonej. Współczynnik zapadalności wyniósł 8,63/100tyś.
- **Rzeżączka** – 9 przypadków zachorowań, współczynnik zapadalności wyniósł 4,09/100tyś.
- **Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie** - 10 przypadków zachorowań, współczynnik zapadalności wyniósł 4,54/100tyś. Podobnie jak w latach poprzednich nie zarejestrowano ziarnicy wenerycznej wywołanej przez Chlamydie.

Porównanie liczby przypadków zachorowań w latach 2019-2025 przedstawia wykres nr 22.

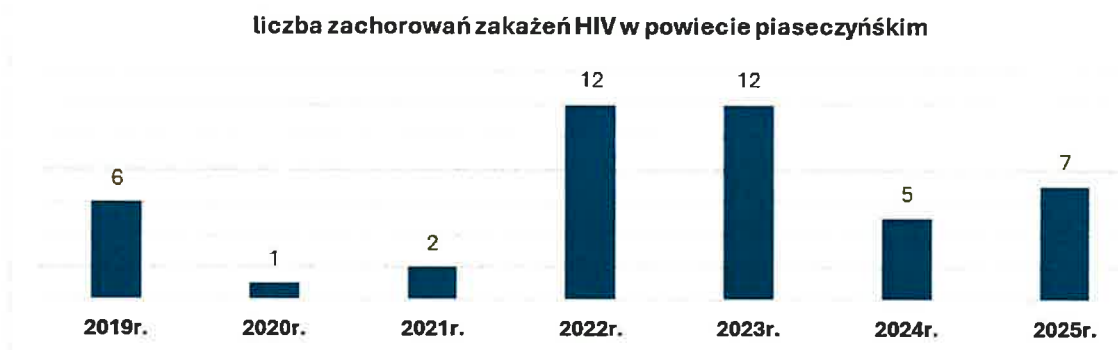
Wykres 22. Porównanie liczby zachorowań na wybrane choroby przenoszone drogą płciową w latach 2019-2025 w powiecie piaseczyńskim. Źródło danych: *Sprawozdania o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach (MZ-56) za lata 2019-2025, opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE w Piasecznie.*

10. ZAKAŻENIA HIV I ZACHOROWANIA NA AIDS

W powiecie piaseczyńskim w 2025 r. zarejestrowano 7 przypadków zakażeń wirusem HIV, co stanowi wzrost w porównaniu z 2024 r. (5 przypadków). Jednocześnie analizując lata 2019-2024r. wystąpiło tylko jedno zachorowanie na AIDS (w 2020r.) natomiast w 2025r. zarejestrowano 2 przypadki.

Po latach 2022-2023 w 2024r. i 2025r. obserwuje się spadek liczby zakażeń HIV, niestety ww. zakażenia w dalszym ciągu rejestrowane. Jednocześnie zachorowania na AIDS w powiecie piaseczyńskim są rzadkością. Najprawdopodobniej jest to spowodowane większą

świadomością społeczeństwa, dostępnością do bezpłatnych, anonimowych i wykonywanych bez skierowania testów w punktach konsultacyjno-diagnostycznych, ale przede wszystkim dostępnością do najnowszych i bardzo skutecznych metod leczenia antyretrowirusowego.

Wykres 23. Liczba przypadków zakażeń wirusem HIV w latach 2019-2025 w powiecie piaseczyńskim. Źródło danych: Sprawozdania o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach (MZ-56) za lata 2019-2025, opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE w Piasecznie.

11. NADZÓR NAD REALIZACJĄ SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

Obowiązkowe szczepienia ochronne odgrywają kluczową rolę w zapobieganiu wielu chorobom zakaźnym. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piasecznie, zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi oraz rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych, sprawuje nadzór nad podmiotami prowadzącymi działalność leczniczą wykonującymi szczepienia ochronne. Na terenie powiatu piaseczyńskiego przeprowadzone są kontrole stanu zaszczepienia dzieci do 19.r.ż. oraz dystrybucja preparatów szczepionkowych do realizacji Programu Szczepień Ochronnych (PSO).

W 2025 r. na terenie powiatu piaseczyńskiego realizacja PSO prowadzona była w 37 podmiotach leczniczych.

W 2025 roku wykonano 92 kontrole w tym:

- 8 w trybie interwencyjnym,
- 40 dotyczyło I etapu Powszechnego Spisu Kart Uodpornienia (dokonano wglądu do 49987 kart uodpornienia),
- 11 dotyczyło II etapu Powszechnego Spisu Kart Uodpornienia,
- 33 związane z warunkami sanitarno-higienicznymi punktów szczepień.

Kontrole przeprowadzone zostały według jednolitych procedur zgodnych z wytycznymi Głównego Inspektoratu Sanitarnego.

Podczas przeprowadzonych kontroli w punktach szczepień powiatu piaseczyńskiego weryfikowano:

- dokumentację dotyczącą szczepień ochronnych;
- sposób prowadzenia sprawozdań rocznych ze stanu uodpornienia, kwartalnych ze zużycia szczepionek oraz raportów o przypadkach niewykonania obowiązkowych szczepień ochronnych;
- sposób sporządzania zapotrzebowań na preparaty szczepionkowe do realizacji Programu Szczepień Ochronnych
- monitorowanie zużycia preparatów szczepionkowych;
- wykonywanie obowiązkowych szczepień ochronnych;
- ocenę stanu sanitarnego punktów szczepień;
- weryfikacja procedur sanitarnych;
- zgłoszenia Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych.

W trakcie kontroli wykryto:

- nieprawidłowości w zakresie dokumentacji dotyczącej szczepień w zakresie:
 - o kart uodpornienia w 18% skontrolowanych punktów szczepień,
 - o dokumentacji medycznej w 12% skontrolowanych punktów szczepień,
 - o sprawozdawczości w 12% skontrolowanych punktów szczepień,
 - o dokumentacji dotyczącej zachowania łańcucha chłodniczego (rejestr temp.) w 6% skontrolowanych punktów szczepień,
 - o dokumentacji dot. Gospodarki szczepionkami w 12%
 - o zgłaszalności niepożądanych odczynów poszczepiennych 18% skontrolowanych punktów szczepień
- braki i nieprawidłowości w zakresie wyposażenia niezbędnego do realizacji szczepień w zakresie:
 - o sprzętu do przechowywania szczepionek w 6 % skontrolowanych punktów szczepień,
 - o sprzętu, materiałów i środków do prowadzenia szczepień w 3% skontrolowanych punktów szczepień,
 - o zestawu przeciwwstrząsowego i resuscytacyjnego w 12% skontrolowanych punktów szczepień,

- wyposażenie stanowiska do mycia i dezynfekcji rąk w 6% skontrolowanych punktów szczepień
- braki i nieprawidłowości w zakresie procedur w tym
 - postępowania po ekspozycji braki i nieprawidłowości w 3 % skontrolowanych punktów szczepień,
 - postępowanie z odpadami medycznymi w 6 % skontrolowanych punktów szczepień,
 - postępowanie w przypadku skażeniem materiałem biologicznym w 9% skontrolowanych punktów szczepień,
 - postępowanie na wypadek awarii urządzenia chłodniczego w 18% skontrolowanych punktów szczepień,
- inne nieprawidłowości w 15 % skontrolowanych punktów szczepień.

W ww. placówkach wydano stosowne zalecenia pokontrolne, które zostały zrealizowane.

W 2025 roku pracownicy PSSE w Piasecznie prowadzili rozchód i przychód szczepionek z zachowaniem łańcucha chłodniczego. Urządzenia chłodnicze do magazynowania preparatów szczepionkowych w PSSE w Piasecznie wyposażone są w system całodobowego monitoringu temperatury z powiadamianiem sms. Przeprowadzono również wzorcowanie wszystkich termometrów używanych podczas magazynowania i transportu szczepionek, przeprowadzono przeglądy techniczne urządzeń chłodniczych. W celu zabezpieczenia preparatów szczepionkowych na wypadek awarii urządzenia chłodniczego lub przerwy w dostawie prądu PSSE w Piasecznie posiada zainstalowany system awaryjnego źródła zasilania (UPS), podtrzymujący dopływ energii elektrycznej do urządzenia chłodniczego. W przypadku długotrwałej awarii PSSE w Piasecznie ma także podpisane porozumienie z pobliskim szpitalem w celu zabezpieczenia preparatów szczepionkowych i utrzymania łańcucha chłodniczego.

Dystrybucja szczepionek prowadzona była z zachowaniem łańcucha chłodniczego. Wszystkie podmioty lecznicze wykonujące szczepienia ochronne pobierają szczepionki z PSSE w Piasecznie z zachowaniem łańcucha chłodniczego, podczas wydawania szczepionek weryfikowany jest sprzęt do ich odbioru. Ponadto wszystkie punkty szczepień na terenie powiatu posiadają również systemy monitorujące całodobowo temperaturę w urządzeniach chłodniczych magazynujących szczepionki. W 2025 roku rozdysponowano 41865 dawek preparatów szczepionkowych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piasecznie zgodnie z kompetencjami rejestruje i nadzoruje zgłoszenie wystąpienia niepożądanych zdarzeń medycznych, w tym Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych, które wystąpiły na terenie powiatu. W 2025 r. do zostało zgłoszonych 33 niepożądanych odczynów poszczepiennych. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie niepożądanych odczynów poszczepiennych oraz kryteriów ich rozpoznawania (tj. Dz.U. 2024 poz. 138), NOPy poważne (2) i ciężkie (3) zostały zgłoszone do Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Postępowanie z osobami uchylającymi się od szczepień.

W roku sprawozdawczym do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej przez platformę E-SANEPID, jak również w formie papierowej zgłoszono 2430 dzieci nie szczepionych, w porównaniu do roku 2024r. (859 zgłoszeń) liczba nieszczepionych dzieci wzrosła 2,5krotnie. Ponadto po przeprowadzeniu I etapu kontroli Spisu kart uodpornienia wykazano iż częściowe braki szczepień posiada 9063 dzieci. Rodzice lub opiekunowie prawni często w takich przypadkach składają dokument o tzw. „braku zgody na szczepienia”, najczęstszymi powodami odmowy szczepień są:

- obawa przed szczepieniami (doniesienia o niepożądanych odczynach poszczepiennych),
- fake newsy w mediach,
- niewystarczająca wiedza wśród rodziców,
- aktywna działalność ruchów antyszczepionkowych,
- brak czasu (rodzice często tłumaczą, że pracują w godzinach otwarcia przychodni).

W trakcie kontroli pracownicy PSSE w Piasecznie weryfikowali sposoby informowania rodziców/opiekunów prawnych o zbliżającym się terminie szczepienia dziecka. Podmioty lecznicze najczęściej powiadamiają rodziców drogą telefoniczną odnotowując fakt rozmowy w karcie uodpornienia, kilka przychodni na terenie powiatu piaseczyńskiego dokonuje powiadomień za pomocą wiadomości sms. Ponadto w trakcie wizyt lekarze i pielęgniarki informują rodziców o nadchodzącym terminie szczepienia, a w razie braków zachęcają do uzupełnienia edukując jak wiele korzyści daje szczepienie i jak wiele powikłań może nieść za sobą choroba zakaźna.

W 2025 r. pracownicy PSSE w Piasecznie wysłali 99 wezwania do rodziców uchylających się, część z nich po otrzymaniu wezwania przesłała pismo z odpowiedzią, iż zapisali dziecko na wizytę kwalifikującą i szczepienie. Wystawiono także 24 upomnienia oraz 2 tytuły

wykonawcze. Jednocześnie przy każdej kontroli przypominano personelowi medycznemu o konieczności stałej weryfikacji skrupulatnym zgłaszaniu osób uchylających się.

Dodatkowo w roku 2025 pracownicy PSSE w Piasecznie systematycznie prowadzili działania edukacyjne i informacyjne dotyczące prewencji chorób zakaźnych. Wiedzę i informacje przekazywano za pomocą mediów społecznościowych (profil Facebook) jak i bezpośrednio biorąc udział w wydarzeniach organizowanych przez władze samorządowe powiatu piaseczyńskiego, na których omawiano nie tylko szczepienia obowiązkowe, ale także zalecane dla osób dorosłych i seniorów. Dodatkowo do punktów szczepień wydawano ulotki dla pacjentów na temat szczepień p/JPV oraz bezpłatne kalendarze szczepień dla dorosłych w podziale na grupy ryzyka.

Podsumowanie

W powiecie piaseczyńskim w 2025r. zaobserwowano wiele zmian w zapadalności na niektóre choroby zakaźne. Nastąpił duży wzrost liczby zachorowań na boleriozę co może wynikać ze znacznego zalesienia powiatu, postępującym ociepleniem klimatu a w konsekwencji zwiększającą się liczbą kleszczy, które stanowią wektor zakażenia. Spadła natomiast liczba zachorowań na krztusiec. Wpływ na powyższe miało kilka czynników m.in.: nabycie odporności swoistej przez populację po przechorowaniu, rozszerzenie Programu Szczepień Ochronnych w zakresie zalecanych bezpłatnych szczepień dla kobiet w ciąży oraz wykonywanie zwiększonej liczby szczepień p/krztuścowi wśród ogółu populacji powiatu. Jednocześnie zaobserwowano znaczący wzrost liczby zachorowań na choroby, którym można zapobiegać poprzez stosowanie szczepień ochronnych jak wirusowe zapalenie wątroby typu A, inwazyjna choroba pneumokokowa czy grypa co świadczy o niskim poziomie odporności zbiorowiskowej.. W 2025r. pracownicy PSSE w Piasecznie przeprowadzili Spis Powszechny kart uodpornienia podczas którego dokonano wglądu do 49987 kart uodpornienia. Kontrola ujawniła, iż 9063 dzieci posiada całkowite lub częściowe braki w zakresie obowiązkowych szczepień ochronnych, liczba dzieci, które posiadają całkowity brak w szczepień wynosi 2541. Dlatego pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznie nieustannie biorą udział w działaniach edukacyjnych skierowanych do różnych grup odbiorców, w tym do rodziców uchylających się od realizacji obowiązku szczepień, celem rozpowszechniania wiedzy na temat korzyści jakie niosą za sobą szczepienia ochronne.

IV. STAN SANITARNY PODMIOTÓW WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

Karolina Pieciuk

Sekcja Epidemiologii, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Piasecznie

W 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piasecznie prowadził nadzór nad 377 podmiotami wykonującymi działalność leczniczą m.in. poprzez kontrole oceniające stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, w tym zapewnienie warunków izolacji pacjentów, stosowanie procedur higienicznych zapobiegających zakażeniom (sprzątanie, dezynfekcja, sterylizacja), postępowanie w przypadku wystąpienia ognisk zakażeń szpitalnych, stosowanie środków ochrony indywidualnej i sprzętu zapobiegającego zakłuciom przez personel medyczny.

- W 2025 r. w ww. podmiotach przeprowadzono 84 kontrole, wydano ogółem 23 decyzje nakazowe, a stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły głównie stanu technicznego pomieszczeń i braku wyposażenia podmiotów zgodnie z wymaganiami prawnymi oraz braku prowadzenia kontroli wewnętrznych zgodnie z przepisami prawa.
- Upoważnienie przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Piasecznie współpracowali z Zespołami Kontroli Zakażeń Szpitalnych, powołanymi w szpitalach w zakresie działań zapobiegawczych i przeciwepidemicznych przy dochodzeniach epidemiologicznych oraz przy opracowywaniu ognisk zakażeń szpitalnych.

W podmiotach leczniczych na rok 2025 zaplanowano 72 kontrole, wykonano łącznie 89 kontroli. Ponadplanowe kontrole dotyczyły zgłaszanych interwencji, występowania ognisk zakażeń szpitalnych, a także sprawdzenia, czy zostały usunięte stwierdzone wcześniej nieprawidłowości. W szpitalach przeprowadzono 464 kontrole, 111 kontroli w innych podmiotach leczniczych opieki długoterminowej (ZOL, ZPO, hospicja).

Podobnie jak w latach wcześniejszych, stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- złego stanu technicznego pomieszczeń tj.: ścian, podłóg, drzwi, okien, mebli;
- nie właściwego wyposażenia: stanowisk higieny rąk, pomieszczeń porządkowych, brudowników oraz ciągów sterylizacji;
- niewłaściwego magazynowania odpadów medycznych.
- braku prowadzenia kontroli wewnętrznych w terminie.

W ramach sprawowanego nadzoru w 2025 r. wydano 23 decyzje administracyjne nakazujące

usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, które dotyczyły złego stanu sanitarno-technicznego obiektów oraz braku lub niewłaściwego wykonywania procedur sanitarno-higienicznych. Wydano ponadto 25 decyzje obciążające opłatą za kontrole, w trakcie których stwierdzano nieprawidłowości. Wystosowano 2 wystąpienia pokontrolne do dyrektorów lub kierowników kontrolowanych podmiotów.

Liczba podmiotów leczniczych będących pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Piasecznie w 2025 r. z podziałem na rodzaj wykonywanej działalności przedstawia tabela poniżej.

Tabela III. Liczba podmiotów leczniczych pod nadzorem PSSE w Piasecznie

Podmioty lecznicze pod nadzorem PSSE	Podmioty lecznicze w rozbiciu na:		Liczba obiektów	
			rok 2024	rok 2025
Podmioty lecznicze wykonujące i całodobowe świadczenia zdrowotne	szpitale	nie będące przedsiębiorcami	-	-
		będące przedsiębiorcami	5	5
	ZOL w strukturach szpitali		-	-
	ZOL poza szpitalami		3	2
	ZPO w strukturach szpitali		-	-
	ZPO poza szpitalami		1	2
	hospicja w strukturach szpitali		-	-
	hospicja poza szpitalami		1	1
	Przychodnie, ośrodki, poradnie, ambulatoria		15	15

STAN SANITARNY POWIATU PIASECZYŃSKIEGO ZA ROK 2025

podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	nie będące przedsiębiorcami		
	Przychodnie, ośrodki, poradnie, ambulatoria będące przedsiębiorcami	155	156
	Pogotowia ratunkowe i zespoły wyjazdowe	2	2
	Medyczne laboratoria diagnostyczne	3	3
	Zakłady rehabilitacji leczniczej	4	4
	Inne	3	3
Gabinety indywidualnej, specjalistycznej, grupowej praktyki lekarskiej o profilu niezabiegowym		15	15
Gabinety indywidualnej, specjalistycznej, grupowej praktyki lekarskiej o profilu zabiegowym (w tym gab. stomatologiczne)		170	162
RAZEM		377	370

Źródło: Rejestr Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą.

Stan techniczny i funkcjonalność obiektów

Stan sanitarno-techniczny skontrolowanych w 2025 roku podmiotów leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne nie uległ zmianie. W części podmiotów stan sanitarno-techniczny nadal budzi zastrzeżenia, jednakże prace naprawcze prowadzone są na bieżąco.

Utrzymanie czystości bieżącej i porządku, postępowanie z bielizną szpitalną

W 5 obiektach szpitalnych i w 2 zakładach opiekuńczo-leczniczych utrzymaniem czystości bieżącej i porządku zajmują się firmy specjalistyczne. W większych przychodniach będących przedsiębiorcami sprzątają firmy zewnętrzne, natomiast w mniejszych przychodniach sprzątaniem zajmuje się zatrudniony personel. W gabinetach indywidualnych praktyk lekarskich procedury sprzątania wykonywane są przez zatrudniony personel lub przez samych właścicieli.

Podmioty wykonujące działalność leczniczą mają opracowane procedury utrzymania czystości i plany higieny, które oceniane są w ramach kontroli wewnętrznych oraz podczas kontroli Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Bieżący nadzór nad jakością wykonywanych usług sprzątania w Szpitalach jest sprawowany przez Pielęgniarki Oddziałowe oraz Zespoły Kontroli Zakażeń Szpitalnych.

Postępowanie z bielizną w kontrolowanych w 2025 r. podmiotach leczniczych było prawidłowe. W placówkach lecznictwa zamkniętego jest ona zbierana bezpośrednio do worków, przechowywana w brudownikach, a następnie przewożona w pojemnikach transportowych do pomieszczeń składowania. Następnie bielizna przekazywana jest do pralni zewnętrznych.

W podmiotach udzielających ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych stosowana jest bielizna jednorazowego lub wielorazowego użycia. Odzież robocza personelu prana jest w pralniach zewnętrznych lub w pralkach w wydzielonych do tego celu pomieszczeniach na terenie placówki. W czasie kontroli zwracano uwagę na postępowanie z odzieżą roboczą i ochroną personelu, stosowanie odzieży jednocyfrowej z krótkim rękawem oraz stosowaniem środków ochrony indywidualnej (maseczki, jednorazowe fartuchy).

Nadzór nad procesami dezynfekcji i sterylizacji w podmiotach wykonujących działalność leczniczą.

- **Dezynfekcja**

Podczas wszystkich kontroli pracownicy zwracali szczególną uwagę na prowadzenie procesu dezynfekcji w tym prawidłowość stosowania środków w zakresie stężenia, czasu i spektrum działania. Przy weryfikacji doboru środków dezynfekcyjnych uwzględniano warunki występujące w praktyce, a więc rodzaj drobnoustrojów stanowiących zagrożenie oraz obecność substancji, które mogą wpływać na proces dezynfekcji, np. krew, wydzieliny, wydaliny.

W 2025 roku w skontrolowanych placówkach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie dezynfekcji. Środki dezynfekcyjne w kontrolowanych podmiotach były w wystarczającej ilości, nie stwierdzano nieprawidłowości w zakresie przygotowywania i stosowania preparatów dezynfekcyjnych.

W 4 placówkach szpitalnych narzędzia przekazywane są do sterylizatorni bezpośrednio po użyciu, następnie poddawane są maszynowemu procesowi mycia i dezynfekcji. Kontrola maszynowych procesów mycia prowadzona jest przy użyciu wskaźników Load Check (jeden test na jedną myjnię). Kontrola skuteczności dezynfekcji termicznej w myjniach prowadzona jest przy użyciu testu Des-Check (wskaźniki monitorujące parametry cyklu dezynfekcji termicznej, jeden test na jedną myjnię). Procesy mycia i dezynfekcji są dokumentowane

i archiwizowane. W placówkach, które nie posiadają trzystrefowej sterylizatorni, wykonywane jest manualne mycie i dezynfekcja narzędzi w sterylizatorni lub w oddziałach.

W większości placówek lecznictwa otwartego dezynfekcja narzędzi i sprzętu przeprowadzana jest ręcznie lub za pomocą myjek ultradźwiękowych w wydzielonych pomieszczeniach punktów sterylizacji, bądź w ramach sterylizacji gabinetowej zapewniającej jednokierunkowy ruch materiałów od punktu przyjęcia materiału skażonego do punktu wydania materiału sterylnego.

W związku z niezachowaniem ciągu sterylizacji w pomieszczeniu sterylizacji w placówce medycznej Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piasecznie wydał 10 decyzji nakazujących.

W skontrolowanych podmiotach dobór preparatów do dezynfekcji jest zgodny ze wskazaniami producenta, a preparaty stosowane zgodnie z kartami charakterystyki oraz opracowanymi i wdrożonymi procedurami postępowania. Stosowane środki dezynfekcyjne posiadają badania skuteczności w wymaganym zakresie. W placówkach lecznictwa zamkniętego stosowany jest automatyczny system dozowania środków do dezynfekcji powierzchni bezdotykowych. Preparaty do dezynfekcji narzędzi są przygotowywane przez personel placówki według opracowanych procedur zgodnie z zaleceniami producenta.

W 2025 roku w powiecie piaseczyńskim działały 3 pracownie endoskopowe: 1 w szpitalu, 2 w podmiotach leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne. Wszystkie 3 pracownie są wyposażone w automatyczne myjnie-dezynfektory do endoskopów. Procesy dekontaminacji endoskopów oraz dokumentacja prowadzone są prawidłowo.

- **Sterylizacja**

Tabela IV. Rodzaje sterylizatorów w podmiotach leczniczych

Rodzaj sterylizatora	Rodzaj podmiotu	Liczba sterylizatorów	
		2024 r.	2025 r.
autoklawy	szpitale	7	7
	lecznictwo ambulatoryjne	95	94
	gabiny praktyki lekarskiej	103	98
	szpitale	-	-

STAN SANITARNY POWIATU PIASECZYŃSKIEGO ZA ROK 2025

sterylizatory na ciepło suche*	lecznictwo ambulatoryjne	-	-
	gabinety praktyki lekarskiej	-	-
sterylizatory na tlenek etylenu	szpitale	1	1
sterylizatory na formaldehyd	szpitale	-	-
sterylizatory na nadtlenek wodoru (plazmowe)	szpitale	1	1
	lecznictwo ambulatoryjne	-	-

Podczas wszystkich kontroli pracownicy zwracali szczególną uwagę również na prowadzenie procesu sterylizacji. We wszystkich nadzorowanych podmiotach leczniczych skuteczność procesów sterylizacji podlega kontroli fizycznej, chemicznej i biologicznej. W części podmiotów, głównie w szpitalach, stosowane są przyrządy testowe procesów sterylizacji PCD.

Kontrola fizyczna obejmuje parametry takie jak: temperatura, czas, ciśnienie, wilgotność. We wszystkich nadzorowanych szpitalach oraz większości placówek lecznictwa otwartego prowadzony jest rejestr ww. parametrów w formie wydruków lub zapisu ręcznego.

Kontrola chemiczna wykonywana jest z zastosowaniem wskaźników chemicznych typu IV, V lub VI, które umieszczane są wewnątrz pakietów z narzędziami oraz wskaźników chemicznych typu V i VI, które w zależności od placówki umieszczane są do każdego wsadu w przyrządzie testowym PCD, w pakiecie reprezentatywnym lub oddzielnie w każdym wsadzie. Ponadto przed rozpoczęciem pracy sterylizatorów, test arkuszowy Bowie – Dicka, test symulacyjny Bowie – Dicka, test szczelności autoklawu wykonywany w zależności od placówki raz w tygodniu lub podczas przeglądu technicznego sterylizatora. Testy zgrzewu nie są wykonywane przez wszystkie placówki.

Kontrola biologiczna wykonywana jest głównie z zastosowaniem testów ampułkowych Bionova, Sterim lub Sporal A. Część placówek inkubuje testy biologiczne na miejscu przy użyciu ciepłarek (inkubacja przez 24h, 3h, oraz 20 min.). Pozostałe podmioty kontrolę przeprowadzają w laboratoriach zewnętrznych. W skontrolowanych w 2025 r. placówkach lecznictwa otwartego, kontrola biologiczna wykonywana była zazwyczaj 1 raz w miesiącu, natomiast w placówkach lecznictwa zamkniętego wykonywana była przynajmniej 1 raz tygodniu lub częściej. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie kontroli procesów sterylizacji pracownicy Sekcji Epidemiologii podczas kontroli wydawali zalecenia.

W podmiotach lecznictwa zamkniętego wykorzystywane są metkownice, prowadzony jest także automatyczny monitoring procesów sterylizacji. Szpitale prowadzą prawidłową dokumentację procesów sterylizacji, która umożliwia powiązanie pakietu z pacjentem.

We wszystkich nadzorowanych podmiotach prowadzona jest dokumentacja każdego cyklu sterylizacji. W większości rejestry procesów sterylizacji uwzględniają: metodę sterylizacji, wynik kontroli w postaci wydruku lub zapisu elektronicznego krytycznych parametrów procesu, kodu sterylizatora, numer użytego programu, kod cyklu, wynik kontroli chemicznej (z uwzględnieniem typu wskaźników), wynik kontroli biologicznej, datę sterylizacji, imię i nazwisko i podpis osoby odpowiedzialnej za proces. Pakiety są znakowane za pomocą metkownicy lub pieczętowane. W większości etykiety zawierają datę sterylizacji oraz datę ważności pakietu. Istnieje możliwość identyfikowania pacjenta z pakietem użytym do zabiegu. W placówkach szpitalnych i w niektórych podmiotach leczniczych dokumentacja sterylizacji umożliwia powiązanie pakietu (procesu) z pacjentem. W przypadku zauważenia nieprawidłowości w zakresie dokumentowania procesów sterylizacji pracownicy Sekcji Epidemiologii podczas kontroli wydawali zalecenia.

Stan sanitarny bloków żywienia w szpitalach

W 2025 r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Piasecznie znajdowało się 7 bloków żywienia w szpitalach, w tym 6 działających w systemie cateringowym. Skontrolowano 5 obiektów, w których przeprowadzono ogółem 10 kontroli i rekontroli w tym 2 interwencyjne. Interwencje dotyczyły m.in. podejrzenia wystąpienia zatrucia pokarmowego, nieodpowiednich warunków sanitarno-higienicznych oraz niewłaściwej jakości posiłków. Podczas kontroli stwierdzano uchybienia w zakresie stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń oraz wyposażenia zakładów, realizacji procedur opartych na zasadach dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz analizie zagrożeń i krytycznych punktów kontroli (HACCP) jak również braku orzeczeń lekarskich pracowników do celów sanitarno – epidemiologicznych świadczących o braku przeciwwskazań do pracy w kontakcie z żywnością.

Podczas kontroli szpitali dokonywano również oceny sposobu żywienia pacjentów na podstawie jadłospisów dekadowych. Wyniki ocen, uwagi i zalecenia dotyczące poprawy sposobu żywienia omawiano w trakcie spotkań z przedstawicielami szpitali.

Postępowanie z odpadami medycznymi.

W 2025 r. postępowanie z odpadami medycznymi w większości skontrolowanych podmiotów leczniczych było zgodne z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi. Nadzorowane placówki medyczne wytwarzają odpady medyczne o kodach 180102, 180103 i 180104. Podmioty wykonujące działalność leczniczą prowadzą segregację odpadów w miejscu ich wytwarzania. Odpady medyczne o ostrych końcach są przechowywane w pojemnikach twardościennych. Pozostałe odpady (nieostre), z wyjątkiem odpadów o kodzie 180102 umieszczane są w workach polietylenowych jednokrotnego użycia w zamykanych stelażach lub pojemnikach pedałowycy otwieranych bez kontaktu z dłonią. Pojemniki i worki, zawierające odpady medyczne, są znakowane kodem odpadów, siedzibą wytwórcy, datą i godziną otwarcia, numerem księgi rejestrowej i REGON oraz datą i godziną zamknięcia.

W placówkach lecznictwa zamkniętego odpady są transportowane z miejsca wytwarzania do miejsc składowania w zamkniętych pojemnikach lub kontenerach. W ambulatoriach odpady medyczne z miejsca powstawania trafiają do przenośnego urządzenia chłodniczego znajdującego się najczęściej w pomieszczeniu porządkowym. W obu przypadkach monitorowane są warunki magazynowania określone w przepisach prawnych (np. temperatura, czas, środki bezpieczeństwa). Odpady medyczne z placówek odbierane są przez wyspecjalizowane firmy zewnętrzne, z którymi placówki mają podpisane umowy.

Podczas przeprowadzanych kontroli sprawdzane były warunki przechowywania odpadów, częstotliwość odbioru, właściwe oznakowanie worków i pojemników (identyfikujące pochodzenia odpadu). W 2025 roku wydano cztery decyzje nakazujące wydzielenie prawidłowego miejsca do przechowywania odpadów medycznych.

Stan sanitarny zapleczy szpitalnych

W roku 2025 skontrolowano 5 szpitali, przeprowadzono łącznie 5 kontroli, kontrolę sprawdzającą przeprowadzono w lutym 2026 r.. W oparciu o wyniki przeprowadzonych kontroli należy stwierdzić, że stan sanitarno-techniczny kontrolowanych pomieszczeń – prosektoria, pralnie, pomieszczenia i miejsca do przechowywania bielizny brudnej i czystej, pomieszczenia do wstępnego magazynowania odpadów medycznych oceniono jako dobry.

W zakresie stanu technicznego kontrolowanych obszarów nieprawidłowości stwierdzono w 1 obiekcie.

Nieprawidłowości dotyczyły:

- odnowienia sal pacjentów. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zaleceń pokontrolnych.

Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz ciepłej wody jest stale monitorowana przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W powyższych placówkach zaplanowano i wykonano 50 próbek wody do oznaczenia Legionelli sp. w instalacji wody ciepłej w ramach nadzoru sanitarnego Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W 2 przypadkach w skontrolowanych obiektach stwierdzono skażenie instalacji wody ciepłej bakterią Legionella sp., co skutkowało podjęciem działań administracyjnych i nałożeniem na właścicieli/zarządców obiektów obowiązków wynikających z przepisów, celem uzyskania właściwej jakości wody. Podjęte działania naprawcze doprowadziły jakość wody do obowiązujących norm.

Na terenie powiatu piaseczyńskiego wszystkie szpitale zlecają pranie bielizny na podstawie stosownej umowy pralniom specjalizującym się w praniu bielizny szpitalnej.

Podczas kontroli prowadzono działania edukacyjno-informacyjne w zakresie zasad właściwego utrzymania i eksploatacji wentylacji, klimatyzacji, zakazu palenia wyrobów tytoniowych, postępowania z odpadami medycznymi, bielizną szpitalną czystą i brudną oraz eksploatacji wewnętrznej sieci wodociągowej w celu zmniejszenia ryzyka występowania bakterii Legionella.

Sytuacja epidemiologiczna w szpitalach woj. mazowieckiego oraz funkcjonowanie systemów kontroli zakażeń

Zgodnie z art. 14 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 1675) kierownicy podmiotów leczniczych wykonujących działalność leczniczą w zakresie świadczeń szpitalnych są obowiązani do wdrożenia i zapewnienia funkcjonowania systemu zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych. W związku z powyższym we wszystkich szpitalach na terenie powiatu piaseczyńskiego istnieją formalnie powołane Komitety i Zespoły Kontroli Zakażeń Szpitalnych (ZKZS). Nie wszystkie z nich mają jednak skład w pełni zgodny z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia.

Do zadań przedstawicieli ZKZS należy prowadzenie kontroli wewnętrznych w zakresie realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, monitorowanie sytuacji epidemiologicznej, w tym rejestracja zakażeń szpitalnych i czynników alarmowych oraz przekazywanie do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Piasecznie raportów dotyczących aktualnej sytuacji epidemiologicznej szpitala. Pacjenci zakażeni lub skolonizowani drobnoustrojami alarmowymi są izolowani w osobnych salach oznakowanych informacją o reżimie sanitarnym.

W trzech szpitalach nadzorowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Piasecznie powołany jest zespół ds. antybiotykoterapii, który ocenia prawidłowość oraz skuteczność profilaktyki i terapii antybiotykowej. W przedmiotowych placówkach opracowane zostały receptariusze szpitalne uwzględniające wytyczne stosowania antybiotyków w wybranych sytuacjach klinicznych. Receptariusze szpitalne aktualizowane są raz do roku.

W nadzorowanych podmiotach leczniczych przedstawiciele Zespołów Kontroli Zakażeń Szpitalnych przeprowadzają szkolenia personelu, pracowników nowozatrudnionych, studentów odbywających staże, a także pracowników firm zewnętrznych świadczących usługi w zakresie sprzątnia. Przeprowadzane są również szkolenia przypominające, m. in. w zakresie higieny rąk i zasad izolacji pacjentów zakażonych, które organizowane są między innymi w przypadku wykrycia ogniska epidemicznego bądź rozpoznania drobnoustroju alarmowego. Każde szkolenie udokumentowane jest podpisem osoby uczestniczącej w szkoleniu.

Większość nadzorowanych Szpitali uczestniczy w programie WHO „5 momentów higieny rąk”. Nie wszystkie Zespoły Kontroli Zakażeń Szpitalnych prowadzą kwartalną bądź półroczną analizę zużycia środków do dezynfekcji rąk z podziałem na poszczególne oddziały.

W 2025 r. z podmiotów leczniczych będących pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Piasecznie wpłynęło 11 zgłoszeń dotyczących wystąpienia ognisk epidemicznych. W roku 2025 nastąpił wzrost liczby zarejestrowanych ognisk. Ich liczba zwiększyła się o 8 w stosunku do roku poprzedniego (2024r.- 3 ogniska). Najwięcej ognisk zostało zgłoszonych ze szpitali - 9, natomiast z ZOL wpłynęły 2 zgłoszenia. W 2025 roku wystąpiły ogniska o etiologii wirusowej i bakteryjnej. W okresie sprawozdawczym zgłoszono 4 ogniska o etiologii *Clostridioides difficile*, 4 ogniska o etiologii Sars-CoV-2, 1 ognisko o etiologii norowirus, 1 ognisko o etiologii rotawirus, 1 ognisko o etiologii *Bacillus cereus*.

Natomiast w roku 2024 zarejestrowano po jednym ognisku o etiologii *Clostridioides difficile*, SARS-CoV-2 oraz norowirus.

PODSUMOWANIE

W 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piasecznie nadzorował obejmował nadzorem łącznie 370 podmiotów wykonujących działalność leczniczą. Przeprowadzono 84 kontrole (w 22,7% wszystkich obiektów będących pod nadzorem), wydano ogółem 35 decyzji administracyjnych. W porównaniu do roku ubiegłego liczba kontroli nieznacznie (o2). Wydano tyle samo decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzanych nieprawidłowości. Kontrole z nieprawidłowościami (26) stanowiły 14% wszystkich kontroli.

Dzięki czynnościom kontrolnym upoważnionych przedstawicieli Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Piasecznie poprawie uległy rozwiązania przestrzenne punktów sterylizacji w szczególności zorganizowanych w niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej oraz gabinetach indywidualnych praktyk lekarskich. Stan techniczny wszystkich podmiotów leczniczych ulega stopniowej poprawie, jednak wciąż stwierdzane są nieprawidłowości w tym zakresie, głównie wynikające z eksploatacji pomieszczeń. Dodatkowo, w części obiektów odnotowano nieprawidłowości w zakresie nieprzestrzegania lub braku aktualizacji procedur sanitarno-higienicznych. Ponadto w części placówek nie są wykonywane co 6 miesięcy kontrole wewnętrzne weryfikujące realizację działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

V. STAN SANITARNY ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA ORAZ MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOSCIĄ

Magdalena Trzeźniowska

Sekcja Higieny Żywności i Żywienia, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Piasecznie

Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w obszarze bieżącego nadzoru sanitarnego należy m.in. kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczące: warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności, znakowania, prezentacji i reklamy środków spożywczych, warunków żywienia zbiorowego oraz warunków produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. Działania obejmują również obszary związane z opracowywaniem ognisk zatruc pokarmowych, analizę sposobu żywienia w szpitalach oraz jednostkach systemu oświaty, realizację „Planu pobierania próbek do badania żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w ramach urzędowej kontroli żywności oraz monitoringu dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej w roku 2025” oraz prowadzenie nadzoru w ramach granicznej kontroli sanitarnej, dotyczącej środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w zakresie eksportu do krajów trzecich oraz import z krajów trzecich.

Zgodnie z obowiązującym arkuszem MZ-48 zakłady dzieli się na:

1. Zakłady produkcji żywności.
2. Zakłady obrotu żywnością.
3. Zakłady żywienia zbiorowego otwartego tj. restauracje oraz zakłady małej gastronomii, których produkcja oparta jest na bazie półproduktów i wyrobów gotowych z wykorzystaniem obróbki termicznej.
4. Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego tj. stołówki pracownicze, bufety przy zakładach pracy, bloki żywienia w szpitalach, bloki żywienia w domach opieki społecznej, stołówki w żłobkach i domach dziecka i młodzieży, studenckie, w zakładach specjalnych i wychowawczych, zakłady usług cateringowych itp.

5. Wytwórnice i miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.
- W 2025 r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Piasecznie znajdowało się 3 017 zakładów żywności i żywienia.
 - W 2025 roku łącznie przeprowadzono 1235 kontroli sanitarnych, w tym 180 kontroli interwencyjnych (w roku 2024- 663 kontrole sanitarne, w tym interwencyjne 126; w roku 2023 przeprowadzono 574 kontroli sanitarnych w tym interwencyjnych 93).
 - W roku sprawozdawczym podejmowano działania zgodnie z procedurami funkcjonowania systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach (RASFF), a także w sprawach powiązanych, ogółem w 155 sprawach.
 - W skontrolowanych w 2025 roku obiektach produkcji i obrotu żywnością i żywienia stwierdzono nieprawidłowości natury sanitarno-higienicznej i technicznej pomieszczeń i wyposażenia, nieprawidłowe przechowywanie surowców i wyrobów gotowych oraz brak identyfikowalności środków spożywczych, brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych personelu pracującego przy kontakcie z żywnością, stwierdzono w sprzedaży żywność po upływie terminu przydatności do spożycia lub dacie minimalnej trwałości, brak realizacji zasad Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP) i Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) i analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli HACCP. W obszarze nadzoru nad suplementami diety najczęściej stwierdzano nieprawidłowości w zakresie znakowania oraz prezentacji i reklamy tej kategorii produktów.
 - Usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości w nadzorowanych obiektach egzekwowano w drodze decyzji administracyjnych, a także grzywien w drodze mandatów karnych. W 2025 roku wydano ogółem 579 decyzji administracyjnych (w roku 2024 wydano 361 decyzji administracyjnych; w roku 2023 wydano 319 decyzji administracyjnych) oraz nałożono w 2025 roku 178 mandatów karnych na łączną sumę 76 900,00 zł. (w roku 2024 nałożono 97 mandatów na kwotę 46.000,00 zł; w roku 2023 nałożono 62 mandaty karne na łączną sumę 25.800,00 zł).
 - Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego do Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego złożono w 2025 r. 34 wnioski o nałożenie kar pieniężnych. (w 2024 r. – 11 wniosków)
 - W roku 2025 w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu do badań laboratoryjnych pobrano 257 próbek z czego 5 zakwestionowano Plan poboru próbek

wykonano w 100%.

- W 2025 roku prowadzono postępowania w zakresie dochodzeń epidemiologicznych w 4 ogniskach zatruc pokarmowych.

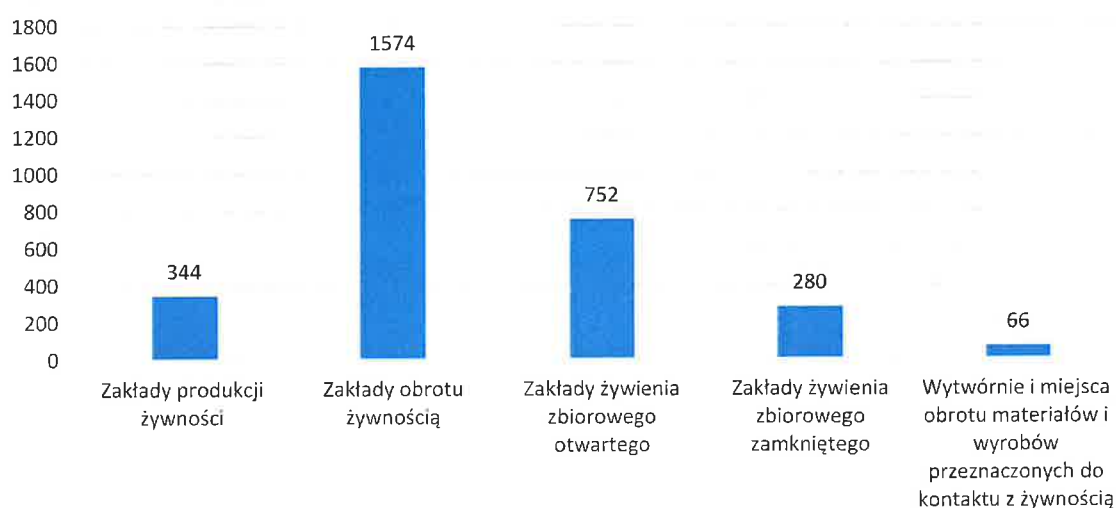
1. Ogólna ocena obiektów żywności i żywienia

W 2025 roku po nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu piaseczyńskiego znajdowało się 3016 obiektów, co stanowi sumę:

zakładów produkcji żywności- 344 zakłady, obrotu żywnością- 1574, zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego 280, zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego 752, wytwórni i miejsca obrotu materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością- 66.

Podobnie jak w latach ubiegłych, najliczniejszą grupę stanowiły obiekty obrotu żywnością (52.2%). Kolejną liczną grupą obiektów (24,9%) były obiekty żywienia zbiorowego typu otwartego, zakłady produkcji żywności (11,4%), obiekty żywienia zbiorowego typu zamkniętego stanowiły (9.3%) oraz wytwórnie i miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością stanowiły (2,2 %).

Udział poszczególnych grup obiektów w ogólnej liczbie nadzorowanych zakładów stanowi niżej przedstawiony wykres.

Wykres 24. Struktura obiektów z obszaru żywności i żywienia nadzorowanych przez PSSE w Piasecznie w 2025 r., Źródło danych: opracowanie własne Sekcja Higieny Żywności i Żywienia PSSE w Piasecznie.

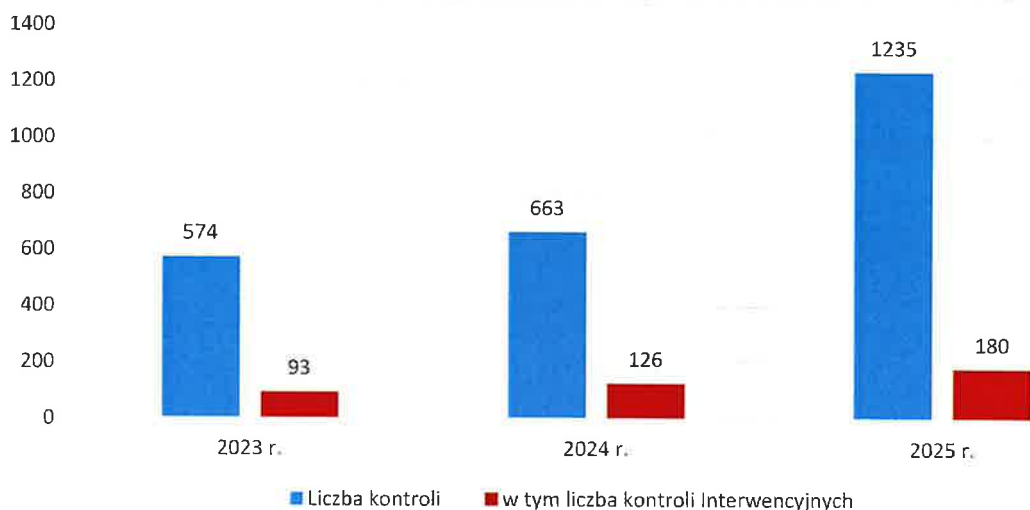
W 2025 roku łącznie organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu piaseczyńskiego przeprowadziły 1235 kontroli sanitarnych. Liczba kontroli sanitarnych była wyższa o 572 kontrole niż liczba kontroli w roku 2024 oraz była wyższa o 661 kontrole niż liczba kontroli w roku 2023.

Liczba kontroli interwencyjnych w roku 2025 wynosiła 180 , więcej o 54 kontrole w 2024 r. oraz więcej o 87 kontroli w roku 2023.

Tabela V. Liczbowe zestawienie kontroli sanitarnych

Działania kontrolne	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Liczba kontroli sanitarnych ogółem	574	663	1235
Liczba kontroli Interwencyjnych	93	126	180

Źródło danych: opracowanie własne Sekcja Higieny Żywności i Żywienia PSSE w Piasecznie.

Wykres 25. Liczba kontroli sanitarnych w latach 2023-2025 przeprowadzonych w powiecie piaseczyńskim w obszarze żywności i żywienia, w tym kontroli przeprowadzonym w trybie interwencyjnym, Źródło danych: opracowanie własne Sekcja Higieny Żywności i Żywienia PSSE w Piasecznie.

Podmioty działające na rynku spożywczym są obowiązane przestrzegać w zakładach wymagań higieniczno-sanitarnych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego, które gwarantują zapewnienie bezpieczeństwa i właściwej jakości zdrowotnej wytwarzanych i wprowadzanych do obrotu wyrobów. Przedsiębiorcy działający w sektorze

spożywczym mają obowiązek opracowania i wdrożenia odpowiednich procedur opartych na zasadach systemu HACCP w procesie produkcji, przetwarzania i dystrybucji żywności.

Podobnie jak w latach wcześniejszych stwierdzone podczas kontroli sanitarnych nieprawidłowości w zakładach żywności i żywienia dotyczyły: niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego, technicznego poszczególnych pomieszczeń, sprzętu i wyposażenia, obecności środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości, niewłaściwej jakości serwowanej żywności, niewłaściwej jakości środków spożywczych wprowadzanych do obrotu handlowego, nieprawidłowych warunków przechowywania środków spożywczych, braku segregacji, braku identyfikowalności środków spożywczych, braku realizacji zasad GHP, GMP i HACCP, zwłaszcza w kwestii prawidłowego i systematycznego prowadzenia dokumentacji, braku lub nieaktualnych orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno-epidemiologicznych personelu, nieprawidłowości w zakresie znakowania środków spożywczych, w tym suplementów diety, obecności w suplementach diety substancji niedozwolonych, nieprzestrzegania przepisów prawa żywnościowego w zakresie prezentacji i reklamy na stronach internetowych środków spożywczych, w tym suplementów diety.

Ponadto stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły rozpoczęcia działalności bez złożenia wniosku o zatwierdzenie zakładu i o wpis do rejestru zakładów lub prowadzenia działalności w zakresie niezgodnym z decyzją zatwierdzającą zakład. Samowolne rozszerzenie działalności pomimo braku warunków stanowiło zagrożenie produkowanej lub sprzedawanej żywności.

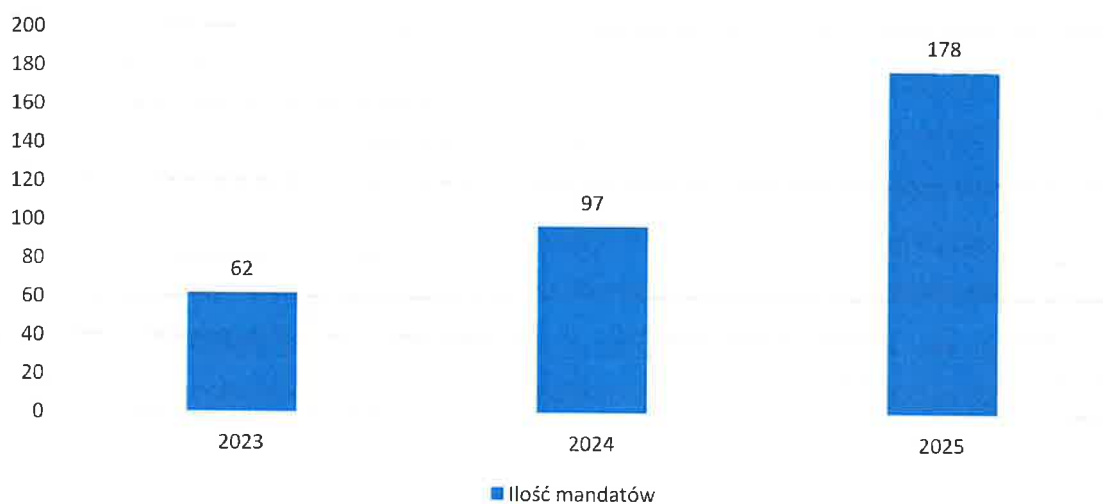
Mając na uwadze bezpieczeństwo i ochronę zdrowia konsumentów, usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości w nadzorowanych zakładach egzekwowano w drodze decyzji administracyjnych, a także grzywien w drodze mandatów karnych.

Dane liczbowe dotyczące działań administracyjnych podejmowanych w 2025 roku przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu piaseczyńskiego w porównaniu z rokiem 2024 i rokiem 2023.

Tabela VI. Liczbowe zestawienie działań administracyjnych w zakresie nadzoru nad stanem sanitarno-higienicznym i technicznym obiektów

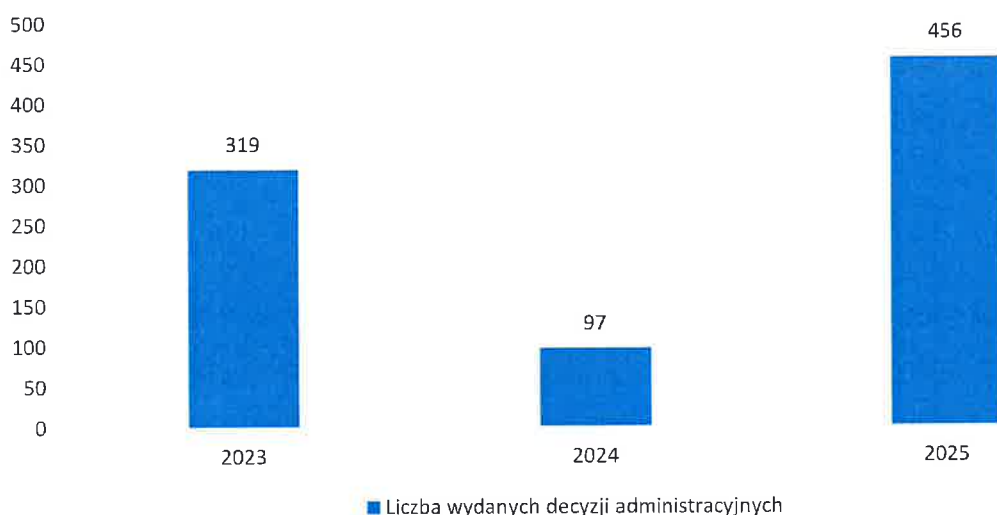
Działania administracyjne	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Decyzje administracyjne	319	361	456
w tym decyzje dot. przerwania działalności/ograniczenia	3	12	16
Ilość mandatów oraz łączna suma	62 (25. 800,00 zł)	97 (46. 000,00 zł)	178 (76. 900,00 zł)

Źródło danych: opracowanie własne Sekcja Higieny Żywności i Żywienia PSSE w Piasecznie.

Wykres 26. Liczba wystawionych mandatów w latach 2023-2025, Źródło danych: opracowanie własne Sekcja Higieny Żywności i Żywienia PSSE w Piasecznie.

STAN SANITARNY POWIATU PIASECZYŃSKIEGO ZA ROK 2025

Wykres 27. Liczba wydanych decyzji administracyjnych w latach 2023-2025 w związku z prowadzonym nadzorem sanitarno-higienicznym i technicznym nadzorowanych obiektów, *Źródło danych: opracowanie własne Sekcja Higieny Żywności i Żywienia PSSE w Piasecznie.*

W 2025 roku do Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora

Sanitarnego złożono łącznie 34 wnioski o nałożenie kar pieniężnych w związku z:

- podjęciem działalności bez złożenia wniosku o zatwierdzenie i o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- podjęciem działalności bez złożenia wniosku o wpis zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- prowadzoną działalnością niezgodnie z wydaną decyzją o zatwierdzeniu i o wpisie zakładu do rejestru,
- nieprzestrzeganiem wymagań dotyczących znakowania wyprodukowanej żywności w tym suplementów diety,
- nieprzestrzeganiem prawa żywnościowego w zakresie prezentacji i reklamy tej kategorii produktów.

2. Jakość zdrowotna środków spożywczych

Badania laboratoryjne środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

Zgodnie z planem pobierania próbek żywności w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu w roku 2025 do badań laboratoryjnych pobrano 257 próbek. W tym pobrano 5 próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w kierunku migracji specyficznej – migracja formaldehydu z wyrobów oraz migracja kadmu i ołowiu z wyrobów, migracji specyficznej pierwszorzędowych amin aromatycznych z wyrobu.

Badania laboratoryjne środków spożywczych obejmowały kierunki takie jak: kryteria mikrobiologiczne, metale szkodliwe dla zdrowia, pozostałości pestycydów, WWA (wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne), gluten, obecność organizmów GMO, metanol, cyjanowódor, karbaminian etylu, mikotoksyny i alkaloidy sporyszu, alkaloidy pirolizydynowe, zanieczyszczenia azotanami, dozwolone substancje dodatkowe, morfina, kodeina, badania organoleptyczne, zanieczyszczenia biologiczne i fizyczne.

W roku 2025 zdyskwalifikowano 5 próbek żywności ze względu na zanieczyszczenia mikrobiologiczne.

System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach-RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed).

System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach-RASFF służy do wymiany informacji pomiędzy organami urzędowej kontroli w Europie będącymi członkami tego systemu. Do systemu wprowadzane są informacje o żywności, paszach, materiałach i wyrobach przeznaczonych do kontaktu z żywnością, potencjalnie niebezpiecznych dla zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska i działaniach następczych w wyniku zidentyfikowania takich produktów.

W 2025 roku przeprowadzono działania w związku z 155 powiadomieniami z zakresu funkcjonowania systemu RASFF. Powiadomienia z zakresu systemu dotyczyły m.in.:

- przekroczenia NDP pozostałości pestycydów w środkach spożywczych,
- stwierdzenia wysokiego poziomu akryloamidu w produktach m.in. Chipsy warzywne,

- stwierdzenia wysokiego poziomu ołowiu, arsenu, niklu w produktach,
- stwierdzenia substancji zabronionych w suplementach diety,
- obecności zanieczyszczeń mikrobiologicznych,
- stwierdzenia wysokich zawartości witamin w suplementach diety,
- wykrycia nieautoryzowanego genetycznie środka spożywczego,
- przekroczenia dopuszczalnego poziomu patuliny w środkach spożywczych,
- przekroczenia NDP ochratoksyny w środkach spożywczych oraz przekroczenia aflatoksyny B1 oraz sumy aflatosyn,
- wykrycia obecności alergenu,
- stwierdzenia przekroczenia NDP dla migracji pierwszorzędowych amin aromatycznych w produktach,
- wykrycia zawartości furanu w żywności,
- niedozwolonej obecności bifenylu w produktach spożywczych.

Działania w ramach systemu RASFF dotyczyły kontroli przeprowadzanych w zakładach oraz prowadzonych postępowań wyjaśniających. Większość produktów objętych powiadomieniami sprzedano indywidualnym klientom, w innych przypadkach zabezpieczano niewłaściwej jakości produkty w ramach wewnętrznej kontroli, następnie zwracano do producentów bądź dystrybutorów. Ponadto wydawane były decyzje administracyjne mające na celu wycofanie z obrotu handlowego kwestionowane wyroby.

W ramach systemu RASFF prowadzono postępowania wyjaśniające mające na celu wycofywanie z obrotu handlowego materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością.

3. Suplementy diety i żywność specjalnego przeznaczenia medycznego

W roku 2025 sprawowany był nadzór sanitarny w zakresie bezpieczeństwa suplementów diety oraz żywności specjalnego przeznaczenia medycznego, zgodnie z ustawowymi kompetencjami, obejmujący zarówno produkcję, jak i dystrybucję tej kategorii żywności.

Bieżący nadzór nad suplementami diety oraz żywnością specjalnego przeznaczenia medycznego obejmował producentów i dystrybutorów w zakresie posiadanej dokumentacji, znakowania produktów wprowadzanych do obrotu handlowego, oceny treści reklamy i prezentacji oraz weryfikacji spełnienia warunków określonych przez Głównego Inspektora Sanitarnego. Zakres kontroli obejmował znakowanie produktów, w tym ocenę składu pod kątem niedozwolonych składników oraz pod kątem prezentacji i reklamy w szczególności pod względem wprowadzania konsumenta w błąd w odniesieniu do właściwości produktu tj. sugerowanie właściwości leczniczych lub stosowanie niedozwolonych oświadczeń zdrowotnych. Rzetelne informowanie konsumentów o żywności jest jedną z podstawowych zasad prawa żywnościowego. Prawo żywnościowe ma na celu ochronę interesów konsumentów i powinno stanowić podstawę dokonywania przez konsumentów świadomego wyboru związanego ze spożywaną przez nich żywnością. Ma na celu zapobieganie: a) oszukańczym lub podstępny praktykom; b) fałszowaniu żywności oraz c) wszelkim innym praktykom mogącym wprowadzać konsumenta w błąd.

Istotnym problemem było sprawowanie kontroli nad podmiotami wprowadzającymi do obrotu suplementy diety za pośrednictwem stron internetowych, w szczególności poprzez platformy sprzedaży internetowej (Allegro, Amazon, E-bay, Early). Trudności wynikały z możliwości przeprowadzenia kontroli, często adres, pod którym zarejestrowana jest siedziba przedsiębiorcy, jest adresem tzw. biura wirtualnego, lub też brak jest szczegółowych danych o sprzedającym. Wśród portali internetowych stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prezentacji i reklamy środków spożywczych.

W 2025 roku wydano 4 decyzje administracyjne:

- decyzję nakazującą zaprzestania w prezentacji i reklamie suplementu diety stosowania oświadczeń zdrowotnych oraz sugerowania właściwości leczniczych,
- trzy decyzje z nakazem zaprzestania wprowadzania do obrotu handlowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środka spożywczego.

4. Graniczna kontrola sanitarna

W roku 2025 w ramach kontroli granicznej wydano 386 świadectw jakości zdrowotnej, dotyczących środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością dla firm działających na terenie powiatu piaseczyńskiego prowadzących eksport

żywności do krajów trzecich oraz import żywności z krajów trzecich. W tym wydano 356 świadectw jakości zdrowotnej dotyczących eksportu żywności do krajów trzecich, 17 świadectw jakości zdrowotnej środków spożywczych importowanych z krajów trzecich i 13 świadectw jakości zdrowotnej materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością przywożonych z krajów trzecich.

Tabela VII. Import i eksport żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Import				Eksport			
Liczba wydanych świadectw jakości zdrowotnej lub świadectw przydatności do produkcji dla:		Liczba ocenionych partii towaru		Liczba wydanych świadectw jakości zdrowotnej lub świadectw przydatności do produkcji dla:		Liczba ocenionych partii towaru	
Materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	Środków spożywczych	Materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	Środków spożywczych	Materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	Środków spożywczych	Materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	Środków spożywczych
169	11	169	11	0	337	0	1781

Źródło danych: opracowanie własne Sekcja Higieny Żywności i Żywienia PSSE w Piasecznie

W 2025 r. nie wydano decyzji zakazujących wprowadzenia do obrotu na teren Wspólnoty Europejskiej artykułów importowanych z krajów trzecich.

Podsumowanie

Zakres bieżącego nadzoru sanitarnego sprawowanego przez Sekcję Higieny Żywności i Żywienia obejmował kontrolę przestrzegania w zakładach produkcji i obrotu żywnością, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością przepisów określających wymagania sanitarno-higieniczne zawartych w prawie żywnościowym, dotyczących warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności oraz żywienia zbiorowego.

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych

do kontaktu z żywnością. Kontrole podmiotów działających na rynku spożywczym prowadzono z częstotliwością wyznaczoną na podstawie analizy ryzyka zidentyfikowanych zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi, obejmującej stan faktyczny, klasyfikację obiektów i zakładów do kategorii niskiego, średniego lub wysokiego ryzyka.

Przy ocenie warunków sanitarnych kontrolowanych zakładów brano pod uwagę m.in. stan higieniczny obiektów, stan techniczny i porządkowy pomieszczeń, wyposażenie oraz otoczenie zakładu, jakość i identyfikowalność surowców wykorzystywanych do produkcji, stan zdrowia personelu pracującego w kontakcie z żywnością, gospodarkę odpadami, wdrożenie i stosowanie zasad oraz systemów kontroli wewnętrznej odpowiednio do rodzaju działalności: dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP), systemu analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli (HACCP).

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów był zróżnicowany. Wynika to przede wszystkim z faktu, że przedsiębiorstwa działające na rynku spożywczym stanowią obszerną i różnorodną grupę zakładów. Na rynku działają i są nadzorowane obiekty nowoczesne, jak i stare oraz małe i bardzo duże (wielkopowierzchniowe obiekty handlowe typu super- i hipermarkety).

W celu zapewnienia bezpieczeństwa i zdrowia konsumenta należy dążyć do podnoszenia świadomości przedsiębiorców w zakresie bezpieczeństwa żywności i kontynuować działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w celu egzekwowania przepisów prawa żywnościowego.

VI. OCENA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

Katarzyna Biskup
Sekcja Higieny Komunalnej, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Piasecznie

- W 2025 roku w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie realizowano zadania w zakresie nadzoru nad jakością wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi. Ponad 193 tysiące mieszkańców powiatu piaseczyńskiego zaopatrywanych jest w wodę do spożycia z wodociągów publicznych. W ramach nadzoru sanitarnego zbadano wodę do spożycia w 44 wodociągach publicznych oraz 3 innych podmiotów zaopatrujących w wodę.
- W 2025 roku wydano 2 decyzje o braku przydatności do spożycia, w zakresie wymagań mikrobiologicznych dotyczące grupy coli i enterokoków kałowych w wodociągach publicznych.

Charakterystyka urządzeń zaopatrujących ludność w wodę

- Wodociągi są podstawowymi urządzeniami zaopatrzenia ludności miast i wsi w wodę przeznaczoną do spożycia. Na terenie powiatu piaseczyńskiego ponad 193 tysiące mieszkańców zaopatrywanych jest w wodę z wodociągów opartych na ujęciach głębinowych.
- Wodociągi o produkcji < 100 m³/dobę – 1 wodociąg publiczny. W wyniku pobranych próbek wody stwierdzono przekroczenie parametru manganu, liczby bakterii grupy coli i enterokoków. Wydano 2 zawiadomienia, 1 decyzję umarzającą oraz 1 decyzję o braku przydatności wody do spożycia wraz z komunikatem.
- Wodociągi o produkcji od 100 m³/dobę do 1000 m³/dobę – 31 wodociągów publicznych. W wyniku pobranych próbek wody stwierdzono przekroczenia parametrów: manganu, mętności, barwy, Σ chloranów i chlorynów, jonu amonowego, azotynów, liczby bakterii grupy coli, enterokoków oraz ogólnej liczby mikroorganizmów w temperaturze 22°C. W związku z powyższym wydano 11 zawiadomień, 8 decyzji umarzających i 3 decyzje administracyjne (1 decyzja o braku przydatności wody do spożycia wraz z komunikatem).
- Wodociągi o produkcji od 1000 m³/dobę do 10000 m³/dobę – 12 wodociągów publicznych. W wyniku pobranych próbek wody nie stwierdzono przekroczeń.
- Inne podmioty zaopatrujące w wodę – 3 stacje uzdatniania wody. W wyniku pobranych próbek wody nie stwierdzono przekroczeń.

STAN SANITARNY POWIATU PIASECZYŃSKIEGO ZA ROK 2025

Tabela VIII. Urządzenia zaopatrujące w wodę do spożycia w zależności od produkcji i zaopatrywanej liczby ludności

Produkcja wody z wodociągu m3/dobę	Liczba wodociągów		Liczba zaopatrywanej ludności		Zawiadomienia		Decyzje umarżające		Decyzje administracyjne	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025
<100	1	1	363	206	1	2	0	1	1	1
od 100 do 1000	31	31	86200	75398	35	11	32	8	5	3
od 1000 do 10000	12	12	129173	117551	9	3	6	3	0	0

Źródło danych: opracowanie własne Sekcja Higieny Komunalnej, Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie

Kwestionowaną jakość wody stwierdzono w 3 wodociągach w powiecie piaseczyńskim z czego 2 wodociągi dostarczały mieszkańcom wodę objętą czasowym brakiem przydatności do spożycia w zakresie wymagań mikrobiologicznych. Decyzje warunkowe dotyczyły przekroczeń: Σ chloranów i chlorynów, jonu amonowego.

Tabela IX. Liczba wykonanych poborów wody do spożycia oraz wydanych ocen jakości wody do spożycia (badania nadzorowe)

	2024 r.	2025 r.
Liczba wykonanych poborów wody do spożycia	145	150
Liczba wydanych ocen jakości wody do spożycia	97	72

Źródło danych: opracowanie własne Sekcji Higieny Komunalnej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie

Podsumowanie

Zbiorowe zaopatrzenie w wodę na terenie powiatu piaseczyńskiego od wielu lat jest na stabilnym poziomie i nie ulega radykalnym zmianom.

VII. STAN SANITARNY PŁYWALNI

Katarzyna Biskup,

Sekcja Higieny Komunalnej, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Piasecznie

1. Nadzór nad jakością wody oraz stanem sanitarnym obiektów basenowych

- W 2025 r. realizowano zadania Państwowej Powiatowej Inspekcji Sanitarnej w Piasecznie w zakresie nadzoru nad jakością wody w nieckach basenowych oraz ciepłej wody użytkowej w natryskach (w kierunku *Legionella sp.*)
- Dokonywano oceny stanu sanitarno – technicznego i sanitarno – porządkowego obiektów mającego wpływ na zachowanie odpowiedniego stanu sanitarnego. W celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego osób korzystających z pływalni, zarządca lub właściciel obiektu zobowiązany jest do prowadzenia systematycznych i udokumentowanych badań jakości wody. Badania wody prowadzone są zgodnie z harmonogramem ustalonym z Powiatową Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną w Piasecznie.
- Nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie objętych było 6 kompleksów basenowych, w tym 1 basen rehabilitacyjno - ogólnodostępny, 2 hotelowe – ogólnodostępne i 3 rekreacyjne. Ponadto pod nadzorem PSSE w Piasecznie jest 1 basen rehabilitacyjny na terenie szpitala. Przeprowadzono 6 kontroli obiektów basenowych. W obiektach tych pobrano z nadzoru Inspekcji Sanitarnej do badania 24 próbki wody basenowej.
- Stan sanitarny obiektów uznano za dobry, a osoby korzystające z obiektów basenowych mogły czuć się bezpiecznie. W przypadku stwierdzenia uchybienia np. wynikającego z niewłaściwej jakości wody w nieckach lub natryskach (badanie w kierunku *Legionella sp.*, *Pseudomonas aeruginosa*) pracownicy sekcji podejmowali działania zmierzające do szybkiej poprawy tego stanu.

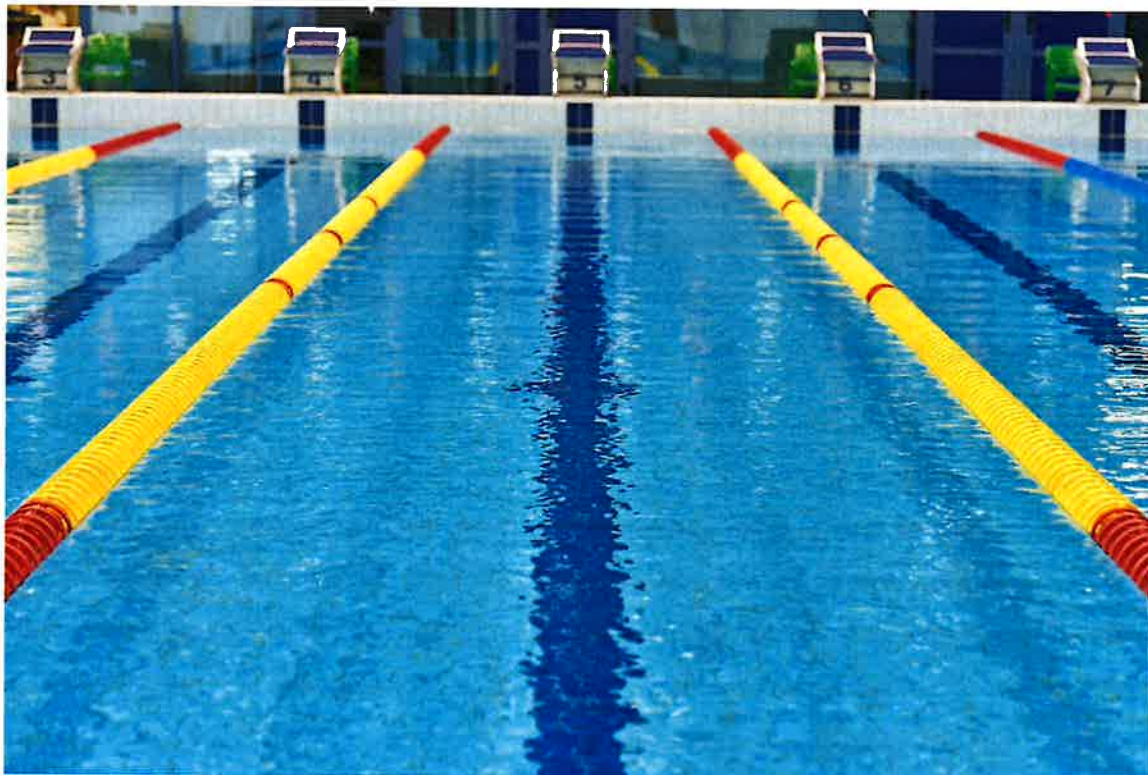

Tabela X. Liczba analizowanych próbek wody na pływalniach w latach 2023 – 2024

Analizowane lata	2023	2024	2025
Liczba analizowanych próbek wody na pływalniach	579	649	409

Źródło danych: opracowanie własne Sekcji Higieny Komunalnej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie

Podsumowanie

Pływalnie na terenie powiatu piaseczyńskiego są corocznie chętniej odwiedzane przez mieszkańców. Kontrole stanu sanitarno – porządkowego, nadzór nad jakością wody i bieżące oceny jakości wody, pozwoliły na bezpieczne korzystanie z pływalni.

VIII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Marlena Lichočka,

Sekcja Higieny Komunalnej, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Piasecznie

- W 2025 r. realizowano zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie nadzoru sanitarno-porządkowego i sanitarno-technicznego nad obiektami użyteczności publicznej, takimi jak: zakłady fryzjerskie, salony kosmetyczne, salony tatuażu i odnowy biologicznej, komunikacja publiczna, środki transportu, obiekty hotelarskie, obiekty pomocy społecznej, ośrodki świadczące pomoc osobom bezdomnym.
- Prowadzony nadzór pozwolił na bezpieczne korzystanie z obiektów użyteczności publicznej. Stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości były usuwane na bieżąco lub w terminach wyznaczonych w postępowaniu administracyjnym.

1. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór nad zakładami fryzjerskimi, kosmetycznymi, tatuażu i odnowy biologicznej. W tabeli 4 przedstawiono dane liczbowe z roku 2025 w odniesieniu do roku 2024.

Tabela XI. Nadzór nad obiektami: zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług (fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu, odnowy biologicznej)

Obiekty	Zakłady fryzjerskie		Zakłady kosmetyczne		Zakłady tatuażu		Zakłady odnowy biologicznej		Inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Liczba obiektów w ewidencji	106	107	57	62	1	0	15	15	57	59
Liczba skontrolowanych obiektów	45	24	33	26	0	0	9	7	10	9

STAN SANITARNY POWIATU PIASECZYŃSKIEGO ZA ROK 2025

Liczba przeprowadzonych kontroli	52	31	48	38	0	0	10	19	14	15
Liczba obiektów ze złym stanem sanitarno - porządkowym, sanitarno - technicznym	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Liczba decyzji administracyjnych	5	5	12	7	0	0	3	7	2	3
Liczba mandatów	5	2	0	2	0	0	0	1	0	0

Źródło danych: opracowanie własne Sekcja Higieny Komunalnej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie

Podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami byłm.in.: brak procedur mycia i dezynfekcji narzędzi kosmetycznych oraz brak procedur sterylizacji narzędzi kosmetycznych regulujących sposób postępowania przy wykonywaniu czynności w ramach świadczonych usług, w trakcie których dochodzi do naruszenia tkanek, brak umywalek, brak wymaganych warunków do oddzielnego przechowywania odzieży własnej i roboczej pracowników, nieprawidłowe przechowywanie bielizny czystej, meble pokryte materiałem uniemożliwiającym prawidłowe mycie i dezynfekcję powierzchni. Mandaty nakładano za nieodpowiedni stan sanitarno-porządkowy oraz sanitarno-techniczny obiektów, brak dezynfekcji narzędzi i przyborów fryzjerskich, brak środków dezynfekcyjnych do narzędzi oraz powierzchni. Łącznie wydano 5 mandatów na kwotę 650 zł. W jednym z przypadków wydano decyzje zaprzestającą prowadzenia działalności usług masażu ze względu na zły stan sanitarno – techniczny obiektu. Kontrola sprawdzająca wykazała całkowite zamknięcie zakładu.

W roku 2025 podczas kontroli podstawowych jak i sprawdzających przeprowadzono działania informacyjno-edukacyjnych, m.in. w zakresie: stanu sanitarno-higienicznego i technicznego pomieszczeń i urządzeń (zasady utrzymania czystości i porządku pomieszczeń/urządzeń obiektu, wymagania zależne od rodzaju obiektu i rodzaju pomieszczenia w danym obiekcie), prawidłowego wyposażenia zakładów, opracowania procedur, dezynfekcji i sterylizacji narzędzi wielorazowego użytku wykorzystywanych do zabiegów naruszających ciągłość tkanek, zapewnienia odpowiednich informacji dla klientów zgodnie z ustawą o ochronie przed następstwami korzystania z solarium oraz o zakazie promocji i reklam usług solarium, przestrzeganie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, zasad właściwego utrzymania i eksploatacji wentylacji, klimatyzacji (okresowe przeglądy czyszczenia), postępowanie z odzieżą czystą i brudną.

W roku 2025 do Powiatowej Inspekcji Sanitarnej w Piasecznie wpłynęło 6 interwencji w związku z prowadzeniem usług „beauty”, których przedmiotem był m.in. niewłaściwy stan sanitarno-porządkowy, sanitarno-techniczny, brak dezynfekcji narzędzi. Kontrole sprawdzające wykazały wykonanie zaleceń pokontrolnych.

2. Obiekty komunikacji publicznej

Dane liczbowe dotyczące dworców autobusowych, dworców i stacji kolejowych, przystani żeglugi śródlądowej oraz stacji metra pod nadzorem oraz działań kontrolnych zebrano

Tabela XII. Obiekty komunikacji publicznej

Obiekty	Liczba obiektów pod nadzorem		Liczba obiektów skontrolowanych		Liczba wydanych decyzji merytorycznych		Liczba wydanych decyzji finansowych		Liczba przeprowadzonych kontroli	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Dworce autobusowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dworce i stacje kolejowe	2	2	1	2	0	0	0	0	1	2

STAN SANITARNY POWIATU PIASECZYŃSKIEGO ZA ROK 2025

Stacje metra	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Przystanie żeglugi śródlądowej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło danych: Dane własne uzyskane z Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie

W 2025 r. przeprowadzono łącznie 2 kontrole na dworcach i stacjach kolejowych. Interwencji w tym zakresie nie rozpatrywano. Podczas działań kontrolnych pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej przeprowadzali działania edukacyjno-informacyjne w zakresie palenia oraz oznakowania zakazu palenia tytoniu, wyrobów tytoniowych i e-papierosów, instruktażu prawidłowego utrzymania stanu sanitarno-porządkowego obiektu, a także zasad właściwego utrzymania i eksploatacji wentylacji i klimatyzacji w obiektach.

3. Środki transportu

W roku 2025 podczas kontroli podstawowych w zakładach pogrzebowych skontrolowano 4 samochody specjalne. Ze względu na znaczną konkurencję, właściciele firm utrzymują odpowiednie standardy sanitarno-higieniczne dla pojazdów do przewozu zwłok i szczątków ludzkich. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

4. Obiekty hotelarskie

Do obiektów hotelarskich (skategoryzowanych) należą motele, hotele, pensjonaty i domy wycieczkowe oraz schroniska młodzieżowe, a także kempingi. W 2025 r. przeprowadzono łącznie 16 kontroli w obiektach świadczących usługi hotelarskie na terenie woj. mazowieckiego. Przy ocenie stanu sanitarno-technicznego i sanitarno-porządkowego wymienionych obiektów brano pod uwagę m.in.: jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, gospodarkę ściekową i odpadową, postępowanie z czystą i brudną bielizną oraz pościelą, procedury utrzymania czystości, w tym zaopatrzenie i właściwe przechowywanie środków czystości i preparatów dezynfekcyjnych, dbałość o stan bieżącej czystości i higieny pomieszczeń, zwłaszcza na pobyt ludzi. Rozpatrzono 1 interwencję, w wyniku której nałożono 1 mandat karny na kwotę 200 zł za niewłaściwy stan sanitarny oraz nieprawidłowe postępowanie z bielizną czystą. Wydano łącznie 4 decyzje dotyczące braku aktualnych wyników badań wody w kierunku *Legionella sp.* oraz przywrócenie do właściwych warunków higieniczno-sanitarnych oraz higieniczno-porządkowych obiektów. Dane liczbowe dotyczące

ww. obiektów użyteczności publicznej pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Piasecznie oraz działań kontrolnych zebrano w tabeli 6.

Tabela XIII. Nadzór sanitarny nad obiektami hotelarskimi i innymi obiektami świadczącymi usługi hotelarskie na terenie woj. mazowieckiego w 2024 i 2025 r.

Obiekty	Liczba obiektów w ewidencji		Liczba skontrolowanych obiektów		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów w złym stanie sanitarno-porządkowym		Liczba obiektów w złym stanie sanitarno-technicznym	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Obiekty hotelarskie	9	9	4	5	4	5	0	0	0	0
Inne obiekty świadczące usługi hotelarskie	27	27	12	7	14	12	0	0	0	0

Źródło danych: Dane własne uzyskane z Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie

W większości skontrolowanych obiektów świadczących usługi hotelarskie, stwierdzono poprawę stanu sanitarno-technicznego i sanitarno-porządkowego w wyniku przeprowadzonych sukcesywnie remontów. W czasie kontroli prowadzono działania informacyjno-edukacyjne: instruktaże dotyczące zapewnienia właściwych warunków sanitarno-porządkowych oraz w zakresie utrzymania właściwego stanu sanitarnego instalacji wodnej w obiekcie i przeciwdziałania namnażaniu się w ciepłej wodzie bakterii *Legionella sp.*

5. Obiekty pomocy społecznej

W ramach sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego nad obiektami użyteczności publicznej przeprowadzono kontrole w obiektach domy pomocy społecznej i placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, w tym prowadzone na podstawie przepisów o działalności gospodarczej, które są umieszczone w rejestrze Wojewody Mazowieckiego. W porównaniu z rokiem 2024, stan sanitarny skontrolowanych domów pomocy społecznej nie uległ zmianom, decyzji oraz mandatów nie nakładano. Ponadto, nadzorem sanitarnym objęto placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, w tym prowadzone na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, zarejestrowane jak i bez decyzji Wojewody Mazowieckiego. W czasie przeprowadzonych kontroli stwierdzono zły stan w 1 z obiektów świadczących całodobową opiekę, która nie

posiada decyzji w Wojewody Mazowieckiego, nałożono 1 mandat karny na kwotę 200 zł. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zaleceń pokontrolnych. W 2025 r. stan sanitarny części mieszkalnej w większości powyższych obiektów był odpowiedni. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wszczęto postępowania administracyjne i wydano 4 decyzje na obiekty bez decyzji wojewody oraz 4 decyzje na placówki z decyzją Wojewody Mazowieckiego. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły głównie stanu technicznego oraz braku aktualnych wyników badań wody w kierunku *Legionella sp.* Dane liczbowe dotyczące ww. obiektów użyteczności publicznej pod nadzorem PSSE w woj. mazowieckim oraz działań kontrolnych zebrano w tabeli.

Tabela XIV. Nadzór sanitarny nad domami pomocy społecznej, placówkami zapewniającymi całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku i środowiskowymi domami samopomocy na terenie woj. mazowieckiego w 2024 i 2025r.

Obiekty pomocy społecznej	Liczba obiektów w ewidencji (pod nadzorem)	Liczba skontrolowanych obiektów	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba obiektów w złym stanie sanitarno-porządkowym	Liczba obiektów w złym stanie sanitarno-technicznym

STAN SANITARNY POWIATU PIASECZYŃSKIEGO ZA ROK 2025

	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Domy pomocy społecznej	5	5	5	4	5	4	0	0	0	0
Placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku (z decyzją oraz bez decyzji Wojewody)	27	29	13	18	30	23	0	0	0	0
Środowiskowe domy samopomocy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło danych: opracowanie własne Sekcja Higieny Komunalnej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie.

Stan sanitarny skontrolowanych powyższych obiektów (warunki sanitarno-porządkowe i sanitarno-techniczne) w 2025 r. był ogólnie odpowiedni. W trakcie kontroli prowadzono działania informacyjno-edukacyjne: instruktaże dotyczące zapewnienia właściwych warunków sanitarno-porządkowych, w tym postępowania z odpadami medycznymi i w zakresie utrzymania właściwego stanu sanitarnego instalacji wody ciepłej w obiekcie (odpowiedniej eksploatacji wewnętrznej sieci wodociągowej), mającego na celu zmniejszenie ryzyka występowania, namnażania się, bakterii z rodzaju *Legionella sp.*

6. Ośrodki świadczące pomoc osobom bezdomnym

W powiecie piaseczyńskim pod nadzorem jest jeden budynek, w którym świadczone są usługi pomocy osobom bezdomnym tj: noclegownia, schronisko oraz schronisko z usługami opiekuńczymi ogrzewalnią. W roku 2025 w powyższym zakresie usług przeprowadzono łącznie 2 kontrole przeprowadzane dwa razy w ciągu roku: przed sezonem zimowym oraz

w trakcie sezonu zimowego. W tabeli 8 przedstawiono dane porównawcze z 2024 i 2025 r., dotyczące przeprowadzonych kontroli.

Tabela XV. Kontrole w obiektach świadczących pomoc osobom bezdomnym

Obiekty przeznaczone dla osób bezdomnych	Liczba obiektów pod nadzorem		Liczba skontrolowanych obiektów		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba wydanych decyzji	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Noclegownie	1	1	1	1	1	1	0	0
Schroniska	1	1	1	1	1	1	0	0
Schroniska z usługami opiekuńczymi	1	1	1	1	1	1	0	0
Ogrzewalnie	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło danych: opracowanie własne Sekcja Higieny Komunalnej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie

W porównaniu do lat ubiegłych stan sanitarno-technicznego i sanitarno-porządkowego nie uległ zmianie. Remonty przeprowadzano według potrzeb. Decyzji oraz mandatów nie nakładano. W trakcie kontroli prowadzono działania informacyjno-edukacyjne: instruktaże dotyczące zapewnienia właściwych warunków sanitarno-porządkowych, zasad właściwego utrzymania i eksploatacji wentylacji, klimatyzacji, okresowe przeglądy, czyszczenie, palenia wyrobów tytoniowych (palenie tytoniu w miejscu niedozwolonym, oznakowanie zakazu palenia wyrobów tytoniowych) oraz w zakresie utrzymania właściwego stanu sanitarnego instalacji wodnej w obiekcie i przeciwdziałania namnażaniu się pałeczek *Legionella sp.*

7. Badanie ciepłej wody w kierunku obecności bakterii z rodzaju *Legionella sp.*

W harmonogramie badań na 2025 r. uwzględniono obiekty wykonujące działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne oraz obiekty zamieszkania zbiorowego. W powyższych placówkach zaplanowano i wykonano 50 próbek wody do oznaczenia *Legionelli sp.* w instalacji wody ciepłej w ramach nadzoru sanitarnego Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W 2 przypadkach w skontrolowanych obiektach stwierdzono skażenie instalacji wody ciepłej bakterią *Legionella sp.*, co skutkowało podjęciem działań administracyjnych i nałożeniem na właścicieli/zarządców obiektów obowiązków wynikających z przepisów, celem uzyskania właściwej jakości wody. Ponadto w roku 2025 przeprowadzono

badania ciepłej wody w 3 obiektach wytypowanych w związku z prowadzonym dochodzeniem epidemicznym, związanym ze stwierdzonym zachorowaniem na legionelozę. We wszystkich przypadkach badania nie potwierdziły skażenia instalacji wody ciepłej bakterią *Legionella sp.* w wytypowanych budynkach.

Podsumowanie

Przeprowadzane w 2025 roku kontrole nie wykazały istotnych nieprawidłowości w zakresie sanitarno-porządkowym i sanitarno-technicznym skontrolowanych obiektów użyteczności publicznej w porównaniu z rokiem ubiegłym. Podczas kontroli, gdzie stwierdzone zostały nieprawidłowości, podjęte działania kontrolne i administracyjne spowodowały usunięcie nieprawidłowości i wyeliminowanie ewentualnych zagrożeń dla zdrowia osób korzystających z tych obiektów.

Dodatkowo interwencje zgłaszane do Inspekcji Sanitarnej obejmują nie tylko obiekty użyteczności publicznej ale również stan sanitarny nieruchomości i lokali mieszkalnych, będących w posiadaniu osób prywatnych.

IX. EKSHUMACJE, SPROWADZENIA, WYWÓZ

Katarzyna Biskup, Marlena Lichočka

Sekcja Higieny Komunalnej, Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Piasecznie

- Podczas nadzoru nad ekshumacją sprawdzano środki ochrony osobistej osób przeprowadzających ekshumację tj. dostępność maseczek, rękawiczek jednorazowych, kombinezonów jednorazowych. Kontroli podlegały również samochody do transportu zwłok tj. rejestracja samochodu jako pojazd specjalny, trwałe oznakowanie pojazdu, odizolowanie kabiny kierowcy od części przeznaczonej na umieszczenie zwłok lub szczątków ludzkich, zabezpieczenie przez przesuwaniem się trumny, podłoga wykonana z materiałów łatwo zmywalnych. Środki do dezynfekcji powierzchni oraz rąk i rękawiczki jednorazowego użytku były zapewnione podczas każdej ekshumacji

Tabela XVI. Ekshumacje, sprowadzenia, wywóz, nadzór w latach 2023 – 2025

	2023	2024	2025
Ekshumacje	33	29	28
Wywóz zwłok za granicę	9	3	2
Sprowadzenie zwłok	16	23	26
Nadzór nad ekshumacją	6	8	4

Źródło danych: opracowanie własne Sekcji Higieny Komunalnej PSSE w Piasecznie

Obiekty komunikacji publicznej

Dane liczbowe dotyczące dworców autobusowych, dworców i stacji kolejowych, przystani żeglugi śródlądowej oraz stacji metra pod nadzorem oraz działań kontrolnych zebrano w tabeli 5.

Podsumowanie

Na terenie powiatu piaseczyńskiego liczba wydawanych decyzji na ekshumacje, postanowień na sprowadzenie z zagranicy oraz decyzji na wywóz za granicę od kilku lat jest na stałym poziomie. Nadzór nad ekshumacjami nie wykazał nieprawidłowości w zakresie zarówno środków ochrony osobistej jak i ilości środków dezynfekcyjnych.

X. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

Piotr Wiewióra

Sekcja Higieny Pracy, Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Piasecznie

- W 2025 r. ewidencja Sekcji Higieny Pracy obejmowała 548 zakładów pracy. W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nad zakładami pracy przeprowadzono 208 kontroli w 126 zakładach pracy, zatrudniających 6165 pracowników. Wydanych zostało 68 decyzji administracyjnych, w tym 56 decyzji, zawierających 419 nakazów zobowiązujących pracodawców do wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości.
- Przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych (NDS/NDN) na stanowiskach pracy stwierdzono w 7 zakładach pracy. W warunkach przekroczenia normatywów higienicznych pracowało 107 osób. Wydano 7 decyzji dotyczących obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy. Warunki pracy poprawiono 56 pracownikom.
- Kontakt/narażenie pracowników na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy występowało w 72 zakładach. Z powyższego zakresu przeprowadzono 36 kontroli w 26 zakładach pracy, gdzie w kontakcie/narażeniu pracowało 300 pracowników. Wydano 8 decyzji administracyjnych. W związku ze zgłoszeniami przedsiębiorców wykonujących prace rozbiórkowe powodujące kontakt pracowników z azbestem przeprowadzono 3 kontrole w trakcie prac powodujących kontakt z azbestem.
- Narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne występowało w 56 zakładach pracy. W 14 skontrolowanych zakładach, w kontakcie ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi pracowało 794 osoby.
- W 2025 r. wydano 7 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 3 decyzje o braku podstaw do jej stwierdzenia.
- W 2025 r. skontrolowano 116 firm stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny, co przełożyło się na nałożenie na pracodawców 9 nakazów w drodze decyzji administracyjnej mających na celu poprawę warunków pracy.

1. Nadzór i kontrola warunków pracy

Nadzór nad warunkami higieny pracy w zakładach pracy ma na celu ochronę zdrowia pracowników przed niekorzystnymi skutkami narażenia na czynniki pochodzenia chemicznego, fizycznego i biologicznego w środowisku pracy. Działania te zapobiegają powstawaniu chorób, w tym chorób zawodowych oraz poprawiają stan sanitarny pomieszczeń i otoczenia zakładów, co pozwala zapewnić pracownikom zgodne z przepisami warunki wykonywania pracy. Zakłady pracy kontrolowane są m.in. pod względem przestrzegania przez pracodawców przepisów z zakresu: bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy, wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, oceny ryzyka zawodowego, przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich u zatrudnionych pracowników (umożliwiających wczesne wykrycie choroby), występowania substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy, szkodliwych czynników biologicznych.

W 2025 r. ewidencja Sekcji Higieny Pracy obejmowała 548 zakładów pracy, w których zatrudnianych było 18402 pracowników (stan na dzień 31.12.2025 r.). Struktura wielkości zakładów pracy w powiecie piaseczyńskim według liczby zatrudnionych pracowników przedstawia wykres nr 23. Struktura wielkości zakładów pracy w powiecie piaseczyńskim.

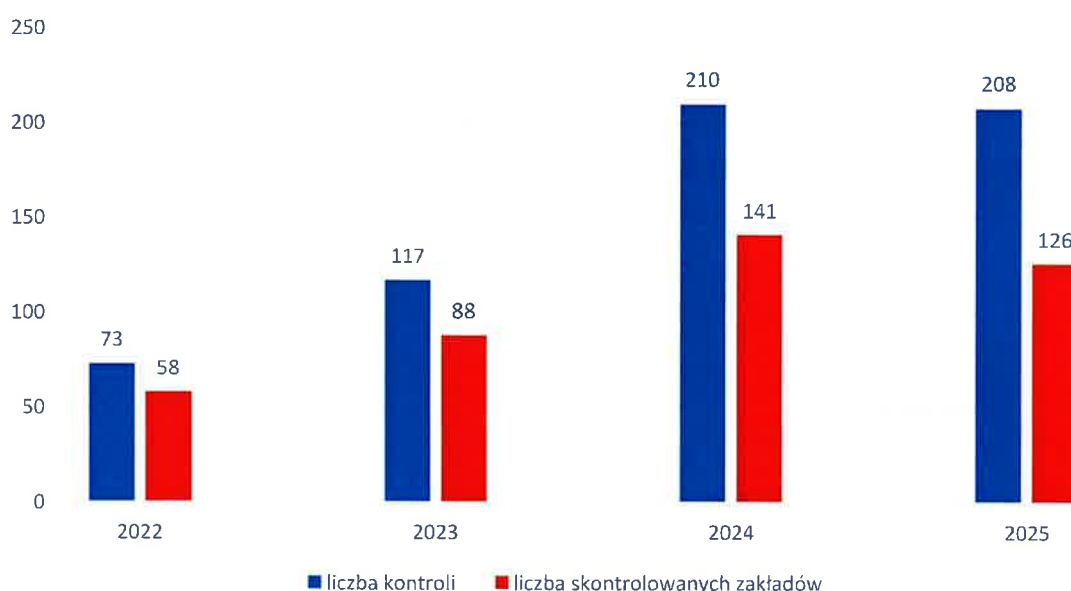

Wykres 28. Struktura wielkości zakładów pracy w powiecie piaseczyńskim.

Źródło danych: Sprawozdanie roczne MZ-50 w zakresie działalności higieny pracy za 2025 r. opracowanie własne Sekcja Higieny Pracy PSSE w Piasecznie

Jak przedstawiono na powyższym wykresie, w ewidencji przeważają zakłady zatrudniające do 9 pracowników i ta sytuacja nie ulega zmianie od lat. Również pod względem charakteru działalności ewidencja nie uległa zmianie. W dalszym ciągu najliczniejszą grupę nadzorowanych obiektów stanowią zakłady produkcyjne.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nad zakładami pracy w 2025 r. przeprowadzono 208 kontroli w 126 zakładach pracy, zatrudniających 6165 pracowników. Podobnie jak w latach ubiegłych, celem kontroli w zakładach pracy była ocena warunków zdrowotnych środowiska pracy oraz ocena stanu sanitarnego, uwzględniająca między innymi pomieszczenia pracy i pomieszczenia higieniczno-sanitarne. Zwracano również uwagę na zapewnienie pracownikom odzieży roboczej oraz środków ochrony indywidualnej, a także system organizacji pierwszej pomocy. Zestawienie przeprowadzonych kontroli i liczbę skontrolowanych podmiotów w latach 2022-2025 przedstawia wykres nr 29. Liczba kontroli warunków higieny pracy w powiecie piaseczyńskim w latach 2022-2025.

Wykres 29. Liczba kontroli warunków higieny pracy w powiecie piaseczyńskim w latach 2022-2025. Źródło danych: Sprawozdania roczne MZ-50 w zakresie działalności higieny pracy za lata 2022-2025, opracowanie własne Sekcja Higieny Pracy PSSE w Piasecznie.

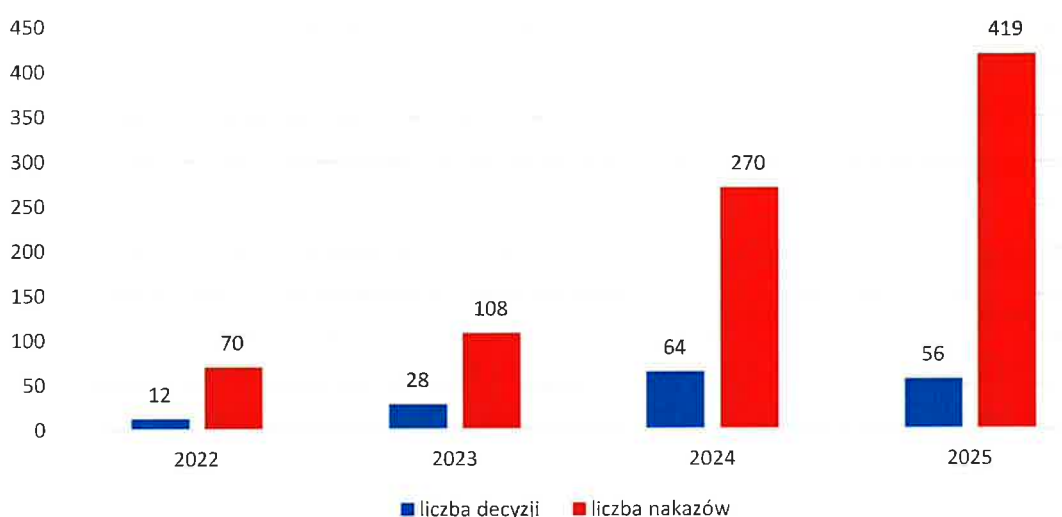
Aktualna liczba kontroli pozwoliła na skontrolowanie 23% podmiotów znajdujących się w ewidencji Sekcji Higieny Pracy.

W wyniku przeprowadzonych kontroli w ramach nadzoru nad warunkami pracy, najczęściej stwierdzano niżej wymienione nieprawidłowości:

- zły stan pomieszczeń pracy i pomieszczeń higieniczno-sanitarnych (w 26 zakładach pracy),

- brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia (w 20 zakładach pracy),
- brak oceny ryzyka zawodowego lub ocena ryzyka sporządzona nieprawidłowo (w 17 zakładach pracy),

W 2025 r. z zakresu nadzoru nad warunkami pracy wydano 68 decyzji, w tym 56 decyzji, zawierających 419 nakazów zobowiązujących pracodawców do wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości higieniczno-sanitarnych. Zestawienie powyższych danych w odniesieniu do lat poprzednich przedstawia wykres nr 30.

Wykres 30. Liczba wydanych decyzji/liczba nakazów w decyzjach w latach 2022-2025

Źródło danych: Sprawozdania roczne MZ-50 w zakresie działalności higieny pracy za lata 2022-2025, opracowanie własne Sekcja Higieny Pracy PSSE w Piasecznie

Liczba przeprowadzonych kontroli przekłada się na większą liczbę stwierdzonych nieprawidłowości, jednoznacznie wskazując, jak ważna jest działalność kontrolna.

W ramach realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w trakcie kontroli stacji paliw sprawdzano spełnianie obowiązku posiadania koncesji na obrót paliwami ciekłymi, wpisu do rejestru podmiotów przywożących oraz zgłoszenia do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (URE) infrastruktury paliw ciekłych. Podczas przeprowadzonych 4 kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

2. Ocena laboratoryjna zagrożeń zawodowych na stanowiskach pracy

Istotnym elementem nadzoru i kontroli jest ocena warunków zdrowotnych środowiska pracy, a zwłaszcza rozpoznania środowiska pracy pod kątem narażenia pracujących na czynniki

szkodliwe dla zdrowia występujące w środowisku pracy: chemiczne i fizyczne. Ich źródłem są stosowane w przemyśle procesy technologiczne, wykorzystywane urządzenia, materiały i surowce. Czynniki te mogą niekorzystnie wpływać na zdrowie pracownika, a ekspozycja na te czynniki może prowadzić do schorzeń i powstania choroby zawodowej.

W oparciu o wyniki badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy, przeprowadzonych przez pracodawców na podstawie art. 227 Kodeksu pracy, w 2025 r. stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych na stanowiskach pracy w 7 zakładach.

Stwierdzone w 2025 r. przekroczenia normatywów higienicznych, dotyczyły narażenia na hałas oraz pyły. W warunkach przekroczenia normatywów higienicznych pracowało 107 osób. Wydano 7 decyzji dotyczących obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy. W 2025 r. warunki pracy poprawiono 56 pracownikom (zlikwidowano przekroczenia obowiązujących normatywów na stanowiskach pracy).

3. Stosowanie substancji chemicznych i ich mieszanin

Substancje chemiczne i ich mieszaniny stwarzające zagrożenie występują powszechnie w środowisku pracy, nie tylko w wielkich zakładach przemysłowych, ale również w małych i średnich przedsiębiorstwach, stanowiąc potencjalne zagrożenie chemiczne. Substancje chemiczne uwalniane do środowiska pracy w trakcie procesów technologicznych mogą stać się źródłem zanieczyszczenia powietrza na stanowiskach pracy, a tym samym zagrożeniem dla zdrowia pracowników. Nieprawidłowe (np. niezgodne z zaleceniami producenta) stosowanie przez pracowników w miejscu pracy substancji i mieszanin chemicznych, np. produktów chemii samochodowej i budowlanej, farb, klejów, czy nawet chemii gospodarczej, może stanowić zagrożenie dla zdrowia pracowników.

Zgodnie z Kodeksem pracy niedopuszczalne jest stosowanie substancji czy mieszaniny niebezpiecznej, substancji lub mieszaniny stwarzającej zagrożenie, bez posiadania aktualnego spisu tych substancji i mieszanin oraz kart charakterystyki, a także opakowań zabezpieczających przed ich szkodliwym działaniem, pożarem lub wybuchem. Stosowanie takich substancji czy mieszanin chemicznych jest dopuszczalne pod warunkiem zastosowania środków zapewniających pracownikom ochronę ich zdrowia i życia.

W zakresie nadzoru nad stosowaniem substancji chemicznych i ich mieszanin, w 2025 r. w powiecie piaseczyńskim skontrolowano 116 firm stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny, co przełożyło się na nałożenie na pracodawców 9 nakazów w drodze decyzji

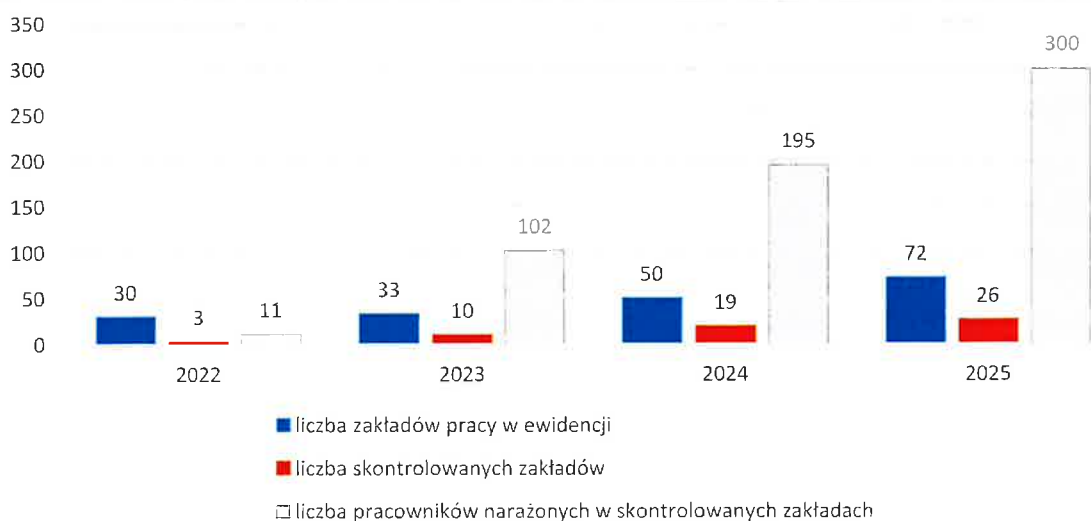
administracyjnej. Podczas kontroli najczęściej stwierdzono nieprawidłowości dotyczące m.in.: braku spisu niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych – 6 przypadków, braku kart charakterystyki – 3 przypadki.

4. Narażenie na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy.

W zakładach pracy coraz częściej wykorzystywane są substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym. Długotrwały kontakt, bądź praca w narażeniu na ww. czynniki może doprowadzić do zwiększenia zapadalności/ umieralności na specyficzne choroby, które ujawniają się nawet po 40 latach od pierwszego kontaktu z nimi.

W 2025 r. pracownicy mieli kontakt/byli narażeni na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w 72 zakładach znajdujących się w ewidencji Sekcji Higieny Pracy. Z powyższego zakresu przeprowadzono 36 kontroli w 26 zakładach pracy, w których narażonych na czynniki kancerogenne było 300 pracowników (w tym 98 kobiet).

Narażenie na czynniki chemiczne lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym przedstawia poniższy wykres.

Wykres 31. Narazenie na czynniki rakotwórcze/mutagenne/reprotoksyczne (od 2024 r.) środowiska pracy w latach 2022-2025.

Źródło danych: Sprawozdania roczne MZ-50 w zakresie działalności higieny pracy za lata 2022-2025, opracowanie własne Sekcja Higieny Pracy PSSE w Piasecznie

Wzrost liczby kontroli w zakresie czynników rakotwórczych/mutagennych/reprotoksycznych, jak również zwiększenia w ewidencji liczby zakładów, w których stosowane są ww. czynniki spowodowany jest m.in. wzmożeniem działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej po zakończonym w Polsce stanie epidemii COVID-19. Z roku na rok, do organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej dostarczanych jest coraz więcej „Informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym”, co spowodowane jest zmianami w przepisach prawnych z ww. zakresu oraz wzrostem świadomości pracodawców w tym zakresie.

Niezmiennie, najwięcej osób mających kontakt zawodowy z czynnikami rakotwórczymi, mutagennymi lub reprotoksycznymi, zatrudnionych jest w podmiotach leczniczych (PKD 86), gdzie występuje narażenie m.in. na promieniowanie jonizujące, formaldehyd.

W 2025 r. wydano 8 decyzji administracyjnych w zakresie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy. Najczęściej stwierdzane uchybienia dotyczyły m.in. zagadnień: prowadzenia rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym i rejestru pracowników.

Jednym z zadań realizowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną jest udział w rządowym „Programie oczyszczania kraju z azbestu obejmującym lata 2009-2032”. W 2025 r. przeprowadzono 3 kontrole w trakcie prac powodujących kontakt pracowników z azbestem.

Powiększa liczba kontroli spowodowana była tym, że większość zgłoszeń dotyczyła wyłącznie odbioru azbestu wcześniej usuniętego z budynków i składowanego na prywatnych posesjach. Stałym problemem jest fakt, iż firmy nie informują Państwowej Inspekcji Sanitarnej o terminie i miejscu planowanych prac związanych z usuwaniem azbestu. Kontroli nie udaje się często przeprowadzić z uwagi na krótki czas wykonywania tych prac i zmiany terminów. Przyczyną trudności w sprawowaniu nadzoru sanitarnego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, podczas ww. czynności, jest przesyłanie przez podmioty prowadzące prace związane z narażeniem na azbest nieprecyzyjnych/błędnych informacji co do daty i lokalizacji miejsca wykonywania prac, a także brak danych kontaktowych. Należy również podkreślić, że zgłoszenie prac związanych z narażeniem na azbest w zgodnym z przepisami

terminie, czyli 7 dni przed planowanymi pracami, uniemożliwia przeprowadzenie kontroli z zachowaniem wymogów ustawy Prawo przedsiębiorców.

5. Narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne

Czynniki biologiczne to mikro i makroorganizmy oraz ich struktury, których obecność w środowisku pracy może wpływać negatywnie na organizm ludzki i prowadzić do wystąpienia chorób zawodowych. Istotne narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne w środowisku pracy występuje m.in. w: podmiotach leczniczych, zakładach usuwania i utylizacji odpadów, oczyszczalniach ścieków, rolnictwie, leśnictwie, weterynarii, instytucjach i laboratoriach naukowo-badawczych.

Podczas kontroli zwracano uwagę na prawidłowość sporządzonych ocen ryzyka zawodowego, informowanie pracowników o zagrożeniach, profilaktyczne badania lekarskie, przestrzeganie przez osoby mające kontakt ze szkodliwymi dla zdrowia czynnikami biologicznymi, higieny osobistej, stosowanie środków ochrony zbiorowej i indywidualnej oraz przestrzeganie norm i procedur w pracy. Z uwagi na brak normatywów higienicznych, nie wymagano przeprowadzania pomiarów na obecność czynnika biologicznego.

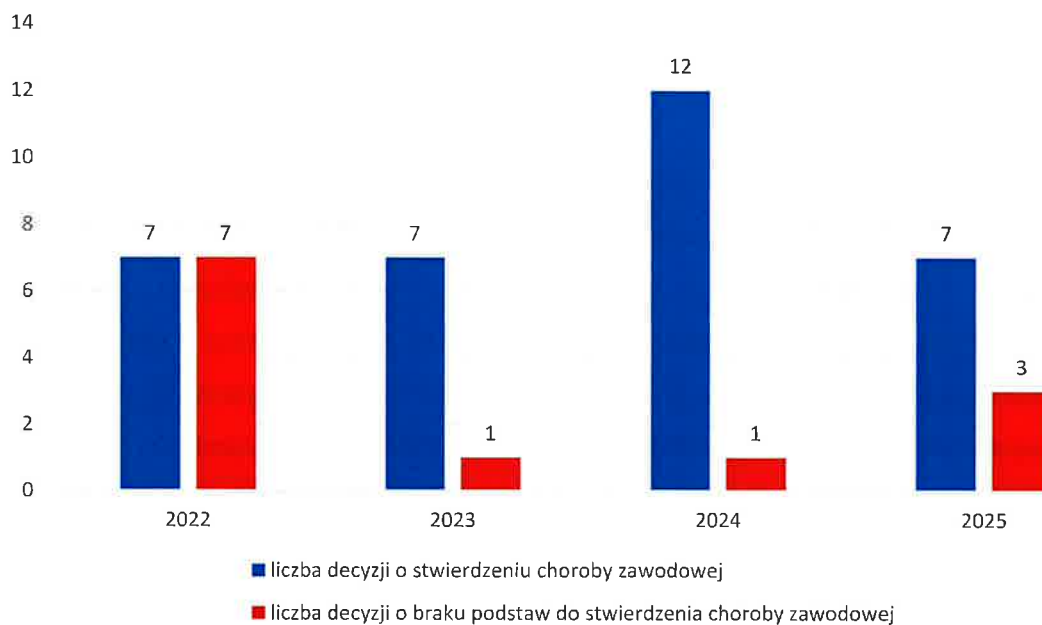
W 2025 r. w ewidencji Sekcji Higieny Pracy widniało 56 zakładów pracy w których pracownicy byli narażeni na szkodliwe czynniki biologiczne. W 14 skontrolowanych zakładach pracy, w kontakcie ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi pracowały 794 osoby. Z powyższego zakresu wydano 3 decyzje dotyczące uwzględnienia w ocenie ryzyka zawodowego czynników biologicznych, braku rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych zaklasyfikowanych do 3 i 4 grupy zagrożenia oraz rejestru pracowników. Pracownikom zapewniono odpowiednie środki ochrony indywidualnej, które stosują podczas wykonywanej pracy (odzież i obuwie robocze, ochrony układu oddechowego, rękawice ochronne). Wykonywane są badania lekarskie, w których uwzględnia się narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne. W ramach profilaktyki, niektóre zakłady stosują szczepienia ochronne.

6. Choroby zawodowe

Za chorobę zawodową uważa się chorobę wymienioną w wykazie chorób zawodowych, będącym załącznikiem do rozporządzenia z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie

lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy.

W 2025 r. wydano 7 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 3 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Zestawienie danych dotyczących liczby wydanych decyzji dotyczących chorób zawodowych w latach 2022-2025 przedstawia wykres nr 27. Liczba decyzji w sprawach chorób zawodowych w latach 2022-2025.

Wykres 32. Liczba decyzji w sprawach chorób zawodowych w latach 2022-2025

Źródło danych: Sprawozdania roczne MZ-50 w zakresie działalności higieny pracy za lata 2022-2025, opracowanie własne Sekcja Higieny Pracy PSSE w Piasecznie

Porównanie liczby stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2022-2025 przedstawiono w tabeli XVII, natomiast strukturę chorób zawodowych stwierdzonych w 2025 r. obrazuje wykres 28.

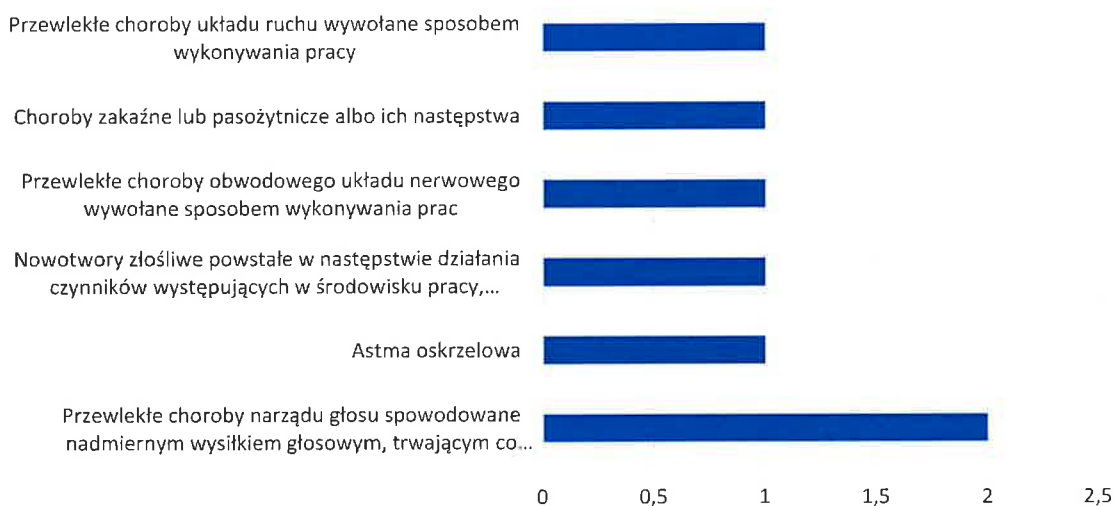
Tabela XVII. Stwierdzone choroby zawodowe w powiecie piaseczyńskim w latach 2022-2025.

Choroba zawodowa	Liczba przypadków			
	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Pylice płuc	3	4	5	0
Astma oskrzelowa	0	0	1	1

STAN SANITARNY POWIATU PIASECZYŃSKIEGO ZA ROK 2025

Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat	0	1	0	2
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	2	1	1	1
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	1	0	0	1
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania prac	1	0	4	1
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	0	1	1	1

Źródło danych: Sprawozdania roczne MZ-50 w zakresie działalności higieny pracy za lata 2022-2025

Wykres 33. Struktura chorób zawodowych stwierdzonych w 2025 r.

Źródło danych: Sprawozdanie roczne MZ-50 w zakresie działalności higieny pracy za 2025 r opracowanie własne Sekcja Higieny Pracy PSSE w Piasecznie.

W 2025 r. największą liczbę stwierdzonych chorób zawodowych stanowiły przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat. Analizując stwierdzone choroby zawodowe w tym nowotworowe w zakładach pracy nasuwa się wniosek, że poprawa warunków środowiska pracy niewątpliwie przyczyniła się do obniżenia stężeń i natężeń wielu czynników kancerogennych, jednakże niezależnie od powyższego, wiele nowotworów może ujawnić się po wielu latach od pierwszej ekspozycji pracownika na czynnik kancerogeny.

Mimo podejmowania przez pracodawców działań i wdrażania środków zmierzających do zapewnienia pracownikom bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, m.in. poprzez:

zastosowanie nowoczesnych technologii, bardziej skutecznych środków ochrony indywidualnej, szkoleń i uświadamiania pracowników o istniejących zagrożeniach, czy kontroli ich stanu zdrowia, należy mieć na uwadze, iż nie jest możliwe całkowite wyeliminowanie ryzyka wystąpienia chorób zawodowych u pracowników. Przestrzeganie przez pracodawców przepisów dotyczących profilaktyki zdrowotnej pracowników nie ma znaczenia dla ustalenia istnienia związku przyczynowego pomiędzy schorzeniem, a warunkami pracy. Istotne znaczenie dla powstania choroby w związku z warunkami pracy ma bowiem indywidualna wrażliwość osobnicza pracownika na szkodliwe czynniki występujące w miejscu pracy lub sposób wykonywania pracy. Oznacza to, że nie każdy pracownik zatrudniony w tych samych warunkach zachoruje na chorobę zawodową.

Podsumowanie

Istotnym czynnikiem w zachowaniu odpowiedniego stanu higieniczno-sanitarnego zakładów pracy jest systematyczny nadzór w tym zakresie. Prowadzona działalność kontrolna w dużym stopniu przyczynia się bowiem do podnoszenia stanu bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników zatrudnionych w kontrolowanych zakładach pracy, szczególnie w warunkach narażenia zawodowego. Na podstawie prowadzonego nadzoru sanitarnego w zakresie higieny pracy w 2025 r. można zauważyć, że mimo stwierdzanych nieprawidłowości, pracodawcy wykazują zaangażowanie w zapewnianie pracownikom bezpiecznych warunków pracy. Zwiększa się również świadomość zawodowa samych pracowników w odniesieniu do zagrożeń w środowisku pracy, jak również w przestrzeganiu procedur i stosowaniu indywidualnych ochron osobistych, zabezpieczających m.in. przed powstawaniem chorób zawodowych.

Od kilku lat wzrasta liczba zakładów, w których pracownicy są narażeni lub pracują w kontakcie z substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy. Wzrost ten spowodowany jest przede wszystkim zmianą przepisów z powyższego zakresu.

XI. NADZÓR NAD CHEMIKALIAMI

Piotr Wiewióra

Sekcja Higieny Pracy, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Piasecznie

- W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie w 2025 r. nadzór nad chemikaliami realizowany był przez pracowników Sekcji Higieny Pracy.
- Substancje chemiczne są podstawowym elementem składowym otaczającego nas świata, legislacja dot. substancji chemicznych i ich mieszanin dotyczy właściwie każdej gałęzi produkcji. Podlegają jej produkty powszechnie określane jako chemiczne, których używamy w domu czy pracy, ale też biżuteria, tekstylia, elektronika czy zabawki.
- Szeroko rozumiana produkcja chemiczna jest najbardziej uregulowanym przemysłem w Unii Europejskiej, właśnie po to, by chronić zdrowie i życie obywateli, oraz zapewnić bezpieczeństwo dla środowiska. W tym zakresie niezwykle istotna jest rola Państwowej Inspekcji Sanitarnej, jako kluczowego organu nadzoru rynku w tym obszarze.
- W 2025 r. w zakresie nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami przeprowadzono 43 kontrole. Z powyższego zakresu wydano 1 decyzję.
- W 2025 r. w zakresie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych oraz ich stosowania w działalności zawodowej przeprowadzono 13 kontroli.
- Na szczególną uwagę zasługują produkty kosmetyczne, bowiem są to produkty chemiczne, które są aplikowane bezpośrednio na skórę człowieka. W 2025 r. z powyższego zakresu przeprowadzono 17 kontroli, na stwierdzone nieprawidłowości wydano 2 decyzje.
- W 2025 r. przeprowadzono 2 kontrole w zakresie stosowania prekursorów narkotykowych w działalności zawodowej.

1. Produkty kosmetyczne

Państwowa Inspekcja Sanitarna, jako służba powołana do sprawowania nadzoru nad produktami kosmetycznymi, odpowiada za weryfikację czy producent, importer lub inna osoba odpowiedzialna dopełniłi wszystkich obowiązków związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa kosmetyku. Nadzór nad bezpieczeństwem kosmetyków jest bardzo istotnym

obszarem, gdyż są to produkty stosowane każdego dnia. Według Europejskiej Agencji Chemikaliów, przeciętny konsument w Europie używa siedmiu produktów kosmetycznych w ciągu dnia. Kosmetyki zgodnie z definicją są stosowane bezpośrednio na skórę, włosy lub paznokcie, ale mają także kontakt z błoną śluzową jamy ustnej.

W 2025 r. na terenie powiatu piaseczyńskiego zarejestrowanych było 18 firm zajmujących się wytwarzaniem produktów kosmetycznych. Wykaz ten nie zawiera importerów oraz dystrybutorów produktów kosmetycznych, którzy też muszą spełniać wymagania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009 r., dotyczącego produktów kosmetycznych i są kontrolowani przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W bieżącym roku w zakładach wytwarzających produkty kosmetyczne (producenci) przeprowadzono 6 kontroli. Ponadto przeprowadzonych zostało 11 kontroli dotyczących m.in. oznakowania produktów kosmetycznych i zawartości substancji zakazanych do stosowania

w produktach kosmetycznych. W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 2 decyzje dotyczące nakazu właściwego oznakowania 2 produktów kosmetycznych.

2. Produkty biobójcze

Produkty biobójcze spotykamy najczęściej w postaci repelentów przeciwko owadom (komarom, kleszczom, molom czy meszkom), albo produktów do dezynfekcji rąk. Mogą to być także produkty odstrasżające inne zwierzęta - kuny czy dziki. Wiele produktów codziennego użytku zawiera w swoim składzie produkty biobójcze - konserwanty przedłużające ich trwałość. Spotkamy je w takich wyrobach jak farby wodne, niektóre detergenty czy skóra. Zgodnie z definicją, produktem biobójczym jest każda substancja lub mieszanina w postaci, w jakiej jest dostarczana użytkownikowi, składająca się z jednej lub kilku substancji czynnych lub zawierająca lub wytwarzająca jedną lub więcej substancji czynnych, której przeznaczeniem jest niszczenie, odstrasżanie, unieszkodliwianie organizmów szkodliwych, zapobieganie ich działaniu lub zwalczanie ich w jakikolwiek sposób inny, niż działanie czysto fizyczne lub mechaniczne. Ze względu na potencjalne działanie szkodliwe dla zdrowia człowieka produkty biobójcze przed wprowadzeniem do obrotu powinny być zarejestrowane. Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych, udostępniane na rynku i stosowane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są produkty biobójcze, na które zostało wydane pozwolenie albo zezwolenie na handel równoległy, albo pozwolenie na obrót. Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w tym obszarze polega m.in. na kontroli posiadania i ważności pozwolenia na wprowadzanie do obrotu, statusu substancji czynnej, czy oznakowania.

W 2025 r. przeprowadzono 13 kontroli u podmiotów wprowadzających do obrotu produkty biobójcze, w tym 8 kontroli u wprowadzających do obrotu produkty biobójcze (pierwsze udostępnienie), 5 kontroli u udostępniających produkty biobójcze (kolejne udostępnienie). Powyższe kontrole dotyczyły 13 produktów biobójczych. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Substancje chemiczne i ich mieszany

W 2025 r. Państwowa Inspekcja Sanitarna, realizując zadania statutowe, przeprowadzała kontrole zgodnie z ustawą z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, która implementuje na terenie polskim europejskie regulacje: REACH (Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów) i CLP (Rozporządzenie

Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin). Zadania realizowane były w szczególności w obszarach, w których z wieloletniego doświadczenia można było się spodziewać poniższych nieprawidłowości.

W 2025 r. przeprowadzono 21 kontroli w zakresie spełnienia wymogów rozporządzenia nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (CLP). Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2025 r. przeprowadzono 22 kontrole w zakresie spełnienia wymagań rozporządzenia nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH). Podczas jednej kontroli przeprowadzonej u importera stwierdzono uchybienia związane z wprowadzaniem do obrotu produktu niezgodnego z załącznikiem XVII powyższego rozporządzenia. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nakazano wycofanie powyższego produktu z obrotu

4. Prekursory narkotykowe kategorii 2 i 3

Prekursory narkotyków są to substancje, z których bezpośrednio można tworzyć związki psychoaktywne, lub inne substancje pomocnicze, znajdujące przez organy ścigania w nielegalnych laboratoriach. Obrót nimi jest regulowany, a Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadzi nadzór nad przestrzeganiem przez podmioty stosujące i wprowadzające do obrotu prekursory narkotyków: kategorii 2A (bezwodnik octowy, czerwony fosfor), kategorii 2B (kwas fenylooctowy, kwas antranilowy, piperydyna, nadmanganian potasu i ich sole), kategorii 3 (kwas chlorowodorowy, kwas siarkowy, toluen, eter etylu, aceton, keton metylowo-etylowy i ich sole, z wyjątkiem soli kwasu chlorowodorowego i kwasu siarkowego), obowiązków wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i rozporządzeń Wspólnotowych.

W 2025 r. przeprowadzono 2 kontrole w zakresie stosowania ww. substancji w działalności zawodowej, nie stwierdzając naruszeń przepisów z powyższego zakresu.

5. Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne

W celu ograniczania zagrożeń, jakie mogą powodować środki zastępcze oraz nowe substancje

psychoaktywne, Państwowa Inspekcja Sanitarna rejestruje przypadki zatruc ̄rodkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną, podejrzenie wystąpienia takiego zatrucia albo zgonu, którego przyczyną mogło być albo było zatrucie ̄rodkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną. Podmioty wykonujące działalność leczniczą oraz podmioty przeprowadzające badanie pośmiertne zgodnie art. 30a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii zgłaszają państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu, właściwemu ze względu na siedzibę tego podmiotu, wystąpienie zatrucia ̄rodkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną albo podejrzenie wystąpienia takiego zatrucia albo zgonu, którego przyczyną mogło być albo było zatrucie ̄rodkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną.

W 2025 roku, prowadzono bieżący monitoring dotyczący przypadków zatruc ̄rodkami zastępczymi na terenie powiatu piaseczyńskiego we współpracy ze szpitalem im. Św. Anny w Piasecznie. W 2025 r. nie było zgłoszeń przypadków zatruc ̄rodkami zastępczymi.

Podsumowanie

Wiele chemikaliów towarzyszy nam na co dzień, zarówno w gospodarstwie domowym, jak i w pracy czy środowisku. Rokrocznie organy nadzoru spotykają się z podobnymi problemami. Jest to przede wszystkim kontrola produktów z pogranicza tj. produktów, które wykazują cechy pozwalające na sklasyfikowanie ich do różnych legislacji produktowych, m.in. są to produkty biobójcze „udające” kosmetyki lub kosmetyki „udające” produkty lecznicze/wyroby medyczne. Jest to ważne, bowiem prawidłowa klasyfikacja pozwala zachować bezpieczeństwo w zależności od roli produktu przewidzianej dla producenta. Często również możemy się spotkać z produktami dystrybuowanymi po dacie minimalnej trwałości, ale coraz częściej też z deklaracjami marketingowymi bez pokrycia, czy bez dowodów na ich istnienie. Ważna jest zatem, poza sprawnym nadzorem, świadomość społeczeństwa w tym zakresie.

XII. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Iwona Nowacka

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny, Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Piasecznie

Zgodnie z treścią art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej działaniami Państwowej Inspekcji Sanitarnej z zakresu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego są działania polegające na opiniowaniu/uzgadnianiu – pod względem zapewnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych – dokumentów planistycznych, warunków realizacji przedsięwzięć, dokumentacji projektowej obiektów budowlanych oraz uczestnictwo w procesie dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych. Realizacja zdań w tym zakresie, dokonywana jest poprzez egzekwowanie właściwych warunków zabudowy terenów przeznaczonych pod planowane inwestycje, przestrzegania przepisów ochrony środowiska w szczególności w zakresie ochrony zdrowia i życia ludzi, jak też rozwiązań dających możliwość zapewnienia właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych w realizowanych obiektach budowlanych na etapie ich projektowania i budowy. Do najważniejszych działań w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należą:

- uczestnictwo w poszczególnych etapach procesu inwestycyjnego w tym:
 - ustalania warunków zabudowy i zagospodarowania terenu;
 - projektowania obiektów budowlanych na etapie budowy oraz zmiany sposobu użytkowania;
 - przekazywania do użytkowania wybudowanych obiektów budowlanych;
- dbałość o ochronę środowiska, w szczególności zdrowia i życia ludzi.

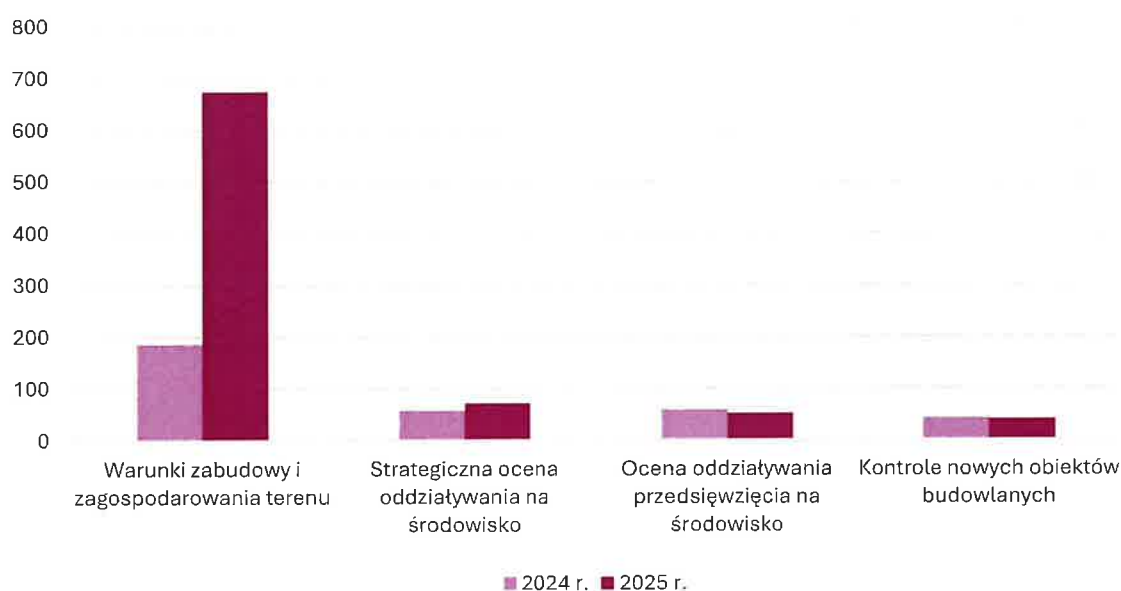
Realizując zadania z zakresu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piasecznie w 2025 r. zajmował stanowiska dotyczące:

- uzgadniania projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego;
- strategicznej oceny oddziaływania na środowisko planów ogólnych gmin i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;

- uzgodnienia pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dokumentacji projektowej;
- spełnienia odpowiednich pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych warunków pobytu ludzi w budynkach nowo wybudowanych (na etapie przekazywania do użytkowania) oraz obiektach istniejących w związku ze zmianą sposobu ich użytkowania.

Dokonywane oceny pod względem spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych, dotyczyły przedsięwzięć budowlanych, takich jak: centra handlowe, obiekty oświaty, budynki usługowe, obiekty służby zdrowia, budynki produkcyjno-magazynowe, obiekty gospodarki komunalnej.

Liczba stanowisk, z podziałem na grupy tematyczne w latach 2024 i 2025

Wykres 34. Liczba zajętych stanowisk z podziałem na grupy tematyczne w latach 2024 i 2025 *Źródło danych: opracowanie własne Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego PSSE w Piasecznie*

1. Uzgadnianie projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego

Przepisy dotyczące systemu planowania przestrzennego nakładają obowiązek uzgadniania projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji celu

publicznego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W roku 2025 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piasecznie rozpatrzył 674 wnioski o uzgodnienie ww. projektów decyzji. Działania Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Piasecznie w tym zakresie ukierunkowane były na dbałość o to aby nowe obiekty na terenie powiatu piaseczyńskiego lokalizowane były z uwzględnieniem możliwości zapewnienia właściwego stanu sanitarnego.

2. Opiniowanie w zakresie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Strategiczne oceny oddziaływania na środowisko mają na celu identyfikację potencjalnych zagrożeń i ocenę wpływu na środowisko. Rolą organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest identyfikacja tych zagrożeń i ich wpływu na zdrowie i życie ludzi. Przy wydawaniu opinii sanitarnych, w postępowaniu w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, oceniane jest czy przyjęte rozwiązania planistyczne są ukierunkowane na zapewnienie właściwego stanu sanitarnego, w szczególności, czy przyjęte rozwiązania nie będą powodowały zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi.

W roku 2025 w ramach udziału w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko zajmowano stanowisko łącznie 71 razy, w tym:

w sprawach uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko – 22 razy;

w sprawach uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – 20 razy, w tym jeden raz odmówiono uzgodnienia;

w sprawach opiniowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – 29 razy.

3. Opiniowanie w zakresie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dotyczy przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Postępowanie prowadzone jest na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko i ma na celu identyfikację potencjalnych zagrożeń wynikających z realizacji, eksploatacji i rozbiórki

ww. przedsięwzięć oraz ocenę wpływu tych zagrożeń na środowisko, w szczególności w zakresie wpływu na życie i zdrowie ludzi. W roku 2025 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piasecznie rozpatrzył 51 wniosków, dotyczyły one:

- obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko – 46 wniosków (w 4 przypadkach stwierdzono potrzebę prowadzenia oceny oddziaływania na środowisko);
- uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach – 5 wniosków.

Zajęte stanowiska dotyczyły głównie przedsięwzięć infrastrukturalnych, obiektów produkcyjno-magazynowych, zabudowy usługowej i mieszkalno-usługowej.

4. Uzgadnianie dokumentacji projektowej

Dokumentacja obiektów budowlanych, w szczególności projekty budowlane oraz dokumentacja przygotowywana w związku ze zmianą sposobu użytkowania obiektu może być przedstawiona do uzgodnienia pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. Uzgodnienia dokonują organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz rzeczoznawcy do spraw sanitarno-higienicznych. Uzgadniając dokumentację projektową sprawdza się czy zastosowane rozwiązania projektowe gwarantują możliwość zapewnienia odpowiednich warunków sanitarno-higienicznych użytkownikom projektowanych budynków, m.in. dzięki zastosowaniu: prawidłowego układu funkcjonalnego, właściwych - pod względem zdrowotnym - materiałów budowlanych, prawidłowej wentylacji, odpowiednich rozwiązań instalacji: wodnej, kanalizacyjnej, centralnego ogrzewania, właściwego oświetlenia, zabezpieczenia ludzi przed narażeniem na ponadnormatywny poziom czynników chemicznych, fizycznych i biologicznych.

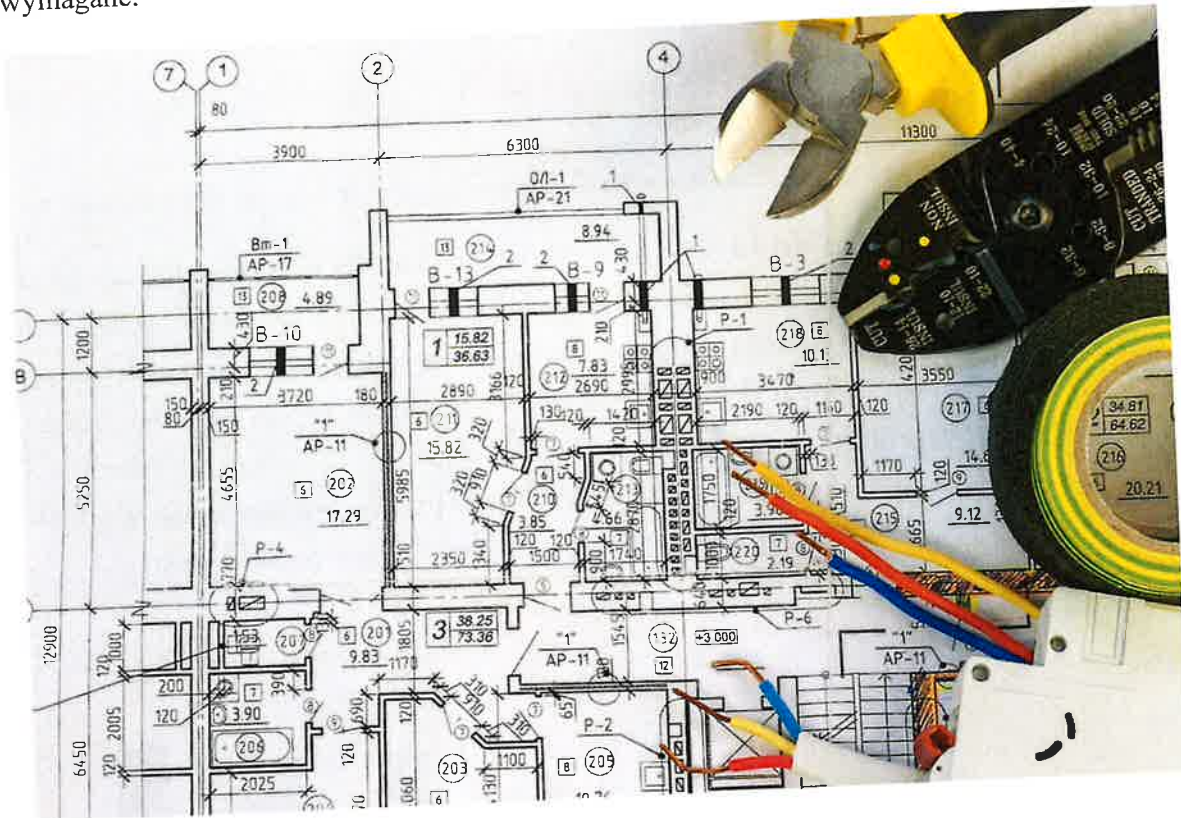
W roku 2025 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piasecznie ocenił 2 dokumentacje projektowe, jedna z nich oceniona została negatywnie.

Dokumentacja projektowa obiektów budowlanych zrealizowanych na terenie powiatu piaseczyńskiego uzgadniana była w większości przypadków przez rzeczoznawców do spraw sanitarnohigienicznych.

5. Kontrola obiektów budowlanych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych na etapie przekazywania do użytkowania obiektów nowo wybudowanych oraz w obiektach istniejących w związku ze zmianą sposobu użytkowania

Jednym z zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest uczestnictwo w dopuszczeniu do użytkowania wybudowanych obiektów budowlanych. W trakcie kontroli ww. obiektów, pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawdzają zgodność wykonania obiektu z projektem budowlanym. Oceny dokonuje się na podstawie oględzin obiektu oraz dokumentacji powykonawczej, w tym: atestów zastosowanych materiałów budowlanych, sprawozdań z badań prób wody pobranych w obiekcie, protokołów z pomiarów wydajności wentylacji mechanicznej, protokołów z pomiarów poziomu hałasu powodowanego pracą instalacji wbudowanych w budynek (w szczególności instalacji wentylacji mechanicznej), protokołów okresowej kontroli przewodów kominowych, protokołów odbioru przyłączy: wodociągowych, kanalizacyjnych, gazowych itp. W sytuacji, gdy przedmiotem zgłoszenia zakończenia budowy jest obiekt zaliczany do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, sprawdza się również czy uwarunkowania środowiskowe, zgłoszone w procedurze oceny oddziaływania na środowisko, zostały zrealizowane. W 2025 roku pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie sprawujący zapobiegawczy nadzór sanitarny przeprowadzali także oględziny obiektów istniejących, w związku z przygotowaniem ich do pełnienia nowej funkcji. Przeprowadzono łącznie 39 kontroli. W kilku obiektach, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, kontrole tego samego obiektu przeprowadzono kilkakrotnie. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to: brak właściwej wentylacji pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi, wykonanie instalacji wentylacji mechanicznej niezgodnie z obowiązującymi przepisami, niewłaściwe wykonanie lub brak pomieszczeń higienicznosanitarnych, brak zapewnienia możliwości dezynfekcji instalacji wody ciepłej, Do oceny poprawności zastosowanych rozwiązań niezbędny jest wgląd do dokumentacji powykonawczej zrealizowanego obiektu. W wielu przypadkach dokumentacja ta była niekompletna. Odnotowano również przypadki braku spójności projektu budowlanego technicznego ze stanem faktycznym pomimo iż zgodnie z art. 36b. ust.2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. z 2025 r. poz. 418, z późn. zm.) odstępnie od projektu technicznego jest dopuszczalne po dokonaniu przez projektanta zmian w tym projekcie oraz

sprawdzeniu tych zmian przez projektanta sprawdzającego, o ile to sprawdzenie jest wymagane.

Podsumowanie

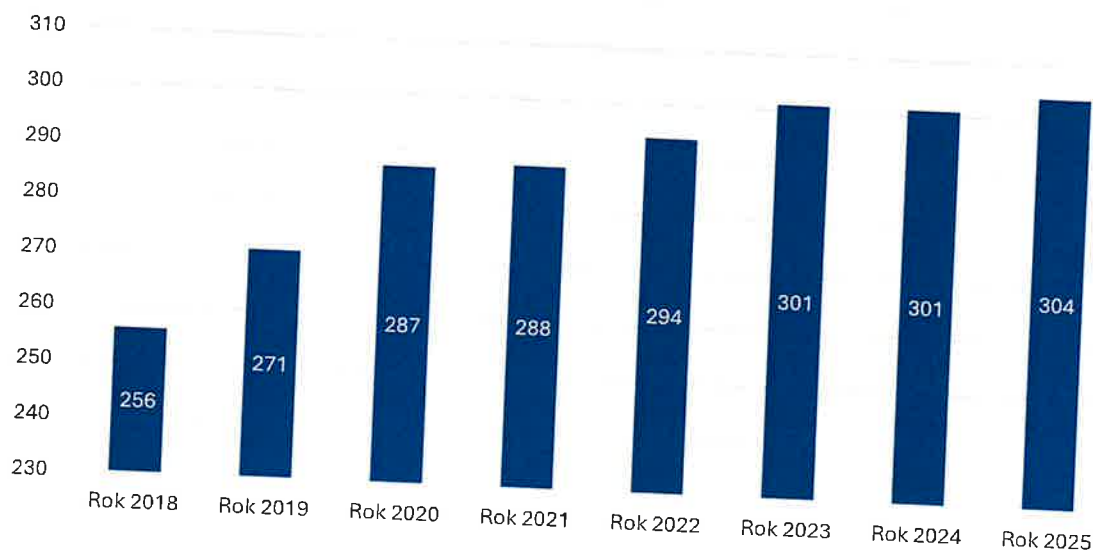
Działania z zakresu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego podejmowane w 2025 roku miały na celu eliminację lub w znacznym stopniu ograniczenie negatywnego wpływu na życie i zdrowie ludzi oddziaływań środowiskowych oraz dbałość o przekazywanie do dyspozycji użytkowników obiektów budowlanych właściwie przygotowanych pod względem zapewnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych. Działania te, mając charakter prewencyjny, zapobiegają negatywnym oddziaływaniom, a tym samym mają zasadnicze znaczenie dla stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu.

XIII. STAN SANITARNY PLACÓWEK NAUCZANIA WYCHOWANIA I OPIEKI DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

Irena Caban

Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Piasecznie

- **Działalność i kompetencje Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży w zakresie higieny dzieci i młodzieży obejmują sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów regulujących warunki: sanitarno-higieniczne i techniczne placówek oświatowych oraz opiekuńczo-wychowawczych (nauczania i wychowania), do utrzymania higieny osobistej, higieny procesów nauczania, do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży. Od kilku lat systematycznie wzrasta liczba obiektów szkolnych będących pod bieżącym nadzorem sekcji, co obrazuje poniższy wykres.**

Wykres 35. Obiekty stałe pod bieżącym nadzorem (2018r. - 2025r.) Źródło danych: Sprawozdanie z działalności w zakresie higieny dzieci i młodzieży w latach 2018-2025 (druk MZ-53)

- W roku sprawozdawczym w ewidencji Sekcji HDiM znajdowało się 553 placówki, w tym:
 - ✓ 304 stałe placówki nauczania i wychowania- skontrolowano 85 (28%)
 - ✓ 249 turnusów letniego i zimowego wypoczynku – skontrolowano 30 (12%)

- Przedstawiciele Sekcji HDiM przeprowadzili 91 kontrole w placówkach stałych, oceniając ich stan sanitarny pod względem: posiadanej infrastruktury, bieżącej czystości i porządku, warunków do utrzymania higieny osobistej uczniów, dostępności do profilaktycznej opieki zdrowotnej, przechowywania substancji chemicznych, organizacji dożywiania, ergonomii stanowiska pracy ucznia, higieny pracy umysłowej, możliwości pozostawienia podręczników i przyborów szkolnych, analizy obciążenia uczniów ciężarem tornistrów.
- Kontrole w zdecydowanej większości przeprowadzane były w sposób planowany, zaś 7,6% stanowiły kontrole o charakterze interwencyjnym, podejmowane najczęściej na wniosek rodziców/opiekunów prawnych dzieci i młodzieży. Zgłoszenia dotyczyły przede wszystkim oceny stanu sanitarnego lub technicznego placówek. Na 7 zgłoszonych interwencji, tylko 2 okazały się zasadne.
- W ramach nadzoru prowadzonego nad placówkami nauczania i wychowania w 2025r. wydano 17 opinii sanitarnych (także w formie decyzji) w celach rejestracji działalności (6 dla żłobków, 6 dla przedszkoli, 3 dla szkół, 1 dla placówki kształcenia ustawicznego, 1 dla poradni psychologiczno-pedagogicznej). Wystosowano również 2 wystąpienia pokontrolne do organów prowadzących, celem podjęcia działań zmierzających do poprawy stanu sanitarno-higienicznego i technicznego podległych obiektów.

1. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny budynków

W roku sprawozdawczym, na terenie powiatu piaseczyńskiego nadzorem sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży objęto 28% stałych placówek nauczania, wychowania i opieki, a w tym:

- 20 opiekuńczych (żłobki)
- 60 edukacyjnych (przedszkola, szkoły)
- 5 placówki z pobytem całodobowym i wychowania pozaszkolnego.

Wyniki przeprowadzonych kontroli wskazują, że warunki sanitarno-higieniczne i techniczne budynków, w których prowadzona jest działalność oświatowo-wychowawcza od kilku lat utrzymują się na zbliżonym poziomie. Placówki zapewniają odpowiednie, pod względem higienicznym i zdrowotnym, warunki pobytu swoim wychowankom. Ponadto aby poprawić warunki lokalowe, samorządy lokalne podejmują rozbudowy istniejących placówek lub adaptują dodatkowe budynki lub pomieszczenia

2. Warunki do utrzymania higieny osobistej

Pod stałym nadzorem Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży znajduje się obszar zaplecza sanitarnego placówek. Zapewnienie prawidłowych warunków w pomieszczeniach sanitarnych, jest jednym z elementów profilaktyki i zapobiegania szerzeniu się chorób.

W roku sprawozdawczym 2025 wyniki nadzoru pokazują, że w 100% placówek zapewniono dzieciom i młodzieży właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej. Na niezmiennym poziomie w stosunku do lat poprzednich, kształtuje się liczba placówek podłączonych do sieci kanalizacyjnej. W roku sprawozdawczym 2024 oraz 2025 stwierdzono brak podłączenia do sieci kanalizacyjnej w 5% skontrolowanych obiektów (brak poprowadzonej lokalnie sieci kanalizacyjnej).

3. Ocena higieny procesu nauczania w szkołach

Rozkład zajęć lekcyjnych

Państwowa Inspekcja Sanitarna, sprawując nadzór nad higieną procesu nauczania, ocenia m.in. układ zajęć szkolnych oraz sposób organizacji przerw międzylekcyjnych w placówkach edukacyjno – wychowawczych. Sposób planowania nauczania, wychowania oraz pobytu uczniów w szkole ma istotny wpływ na rozwój dzieci i młodzieży. Odpowiednio zaplanowany harmonogram lekcji sprzyja zachowaniu zdrowia oraz prawidłowemu rozwojowi psychofizycznemu uczniów, a także wpływa na efektywność uczenia się i osiągnięte wyniki w nauce.

W roku sprawozdawczym 2025 ocenie poddano 92 tygodniowe rozkłady zajęć oraz organizację wypoczynku między lekcjami w 22 placówkach (36% skontrolowanych szkół). Niezgodność tygodniowego rozkładu zajęć z zasadami higieny stwierdzono w 10 oddziałach i dotyczyła ona klas I-III szkoły podstawowej, gdzie zajęcia prowadzone były w trybie zmianowym.

Z punktu widzenia higieny procesu nauczania czas trwania przerw między lekcyjnych ma istotne znaczenie. Zaleca się, aby żadna przerwa nie była krótsza niż 10 minut, a co najmniej jedna w ciągu dnia trwała 15-20 minut. Skontrolowane pod tym kątem szkoły w 100 % zapewniły wszystkie przerwy 10 minutowe i przynajmniej jedną dłuższą, przeważnie 20 minutową.

Biorąc pod uwagę takie aspekty jak: zagęszczenie w klasach czy mikroklimat w pomieszczeniach, nie stwierdzono w roku 2024 nieprawidłowości w poddanych kontroli obiektach.

Nadal, tak jak w latach ubiegłych, utrzymuje się zjawisko zmianowości, które w roku 2024, w 50% dotyczyło klas I – III szkoły podstawowej.

Tabela XVIII. Porównanie zjawiska zmianowości w szkołach.

Rodzaj szkół skontrolowanych	Liczba w roku 2023 pracujących w systemie zmianowym	Liczba w roku 2024 pracujących w systemie zmianowym	Liczba w roku 2025 pracujących w systemie zmianowym
Szkoły podstawowe	9	4	8
Licea ogólnokształcące	0	0	0
Zespoły szkół	0	0	2
RAZEM	9	9	10

Ergonomia wyposażenia placówek dla dzieci i młodzieży

Ergonomiczne meble edukacyjne, czyli stanowisko nauki ucznia prawidłowo dobrane do wzrostu, kształtuje jego postawę ciała i układ ruchu. W 2025 roku poddano ocenie 3324 stanowiska w 41 placówkach. Tak jak w latach ubiegłych, rażących nieprawidłowości nie stwierdzono. Zdarzały się pojedyncze przypadki nieprawidłowego zestawienia stołu z krzesłem, które natychmiast korygowano w trakcie kontroli. W skontrolowanych placówkach w 100% stosuje się meble z certyfikatem zgodnym z Polską normą.

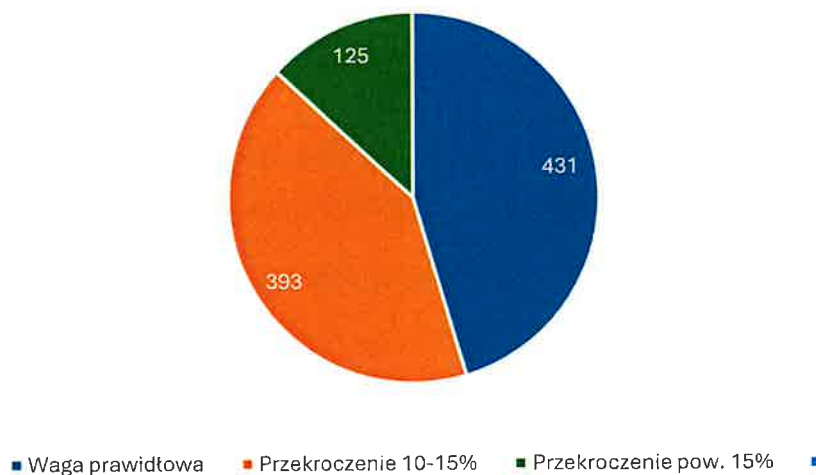

Zapewnienie miejsca na podręczniki i przybory szkolne oraz obciążenie uczniów ciężarem tornistrów/plecaków szkolnych

Obowiązek zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników szkolnych wynika z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. dotyczącego bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach. W roku 2025 oceniono możliwości pozostawienia podręczników i przyborów w 22 placówkach oświatowych. Zniesienie obowiązkowych prac domowych, a także zapewnienie przez placówki miejsca na pozostawienie pomocy szkolnych, nie do końca rozwiązuje problem ciężkich plecaków. W 2025 roku badaniem obciążenia ciężarem plecaków objęto 949 uczniów z 3 szkół.

Opracowane arkusze pomiarów, wraz z uwagami i zaleceniami, przesłano Dyrektorom szkół, w których prowadzono pomiary w celu podjęcia działań edukacyjnych z rodzicami. W trakcie prowadzenia pomiarów, uczniom u których waga plecaka przewyższała 10% wagi ciała, udzielono porad edukacyjnych o konsekwencjach noszenia zbyt ciężkiego plecaka.

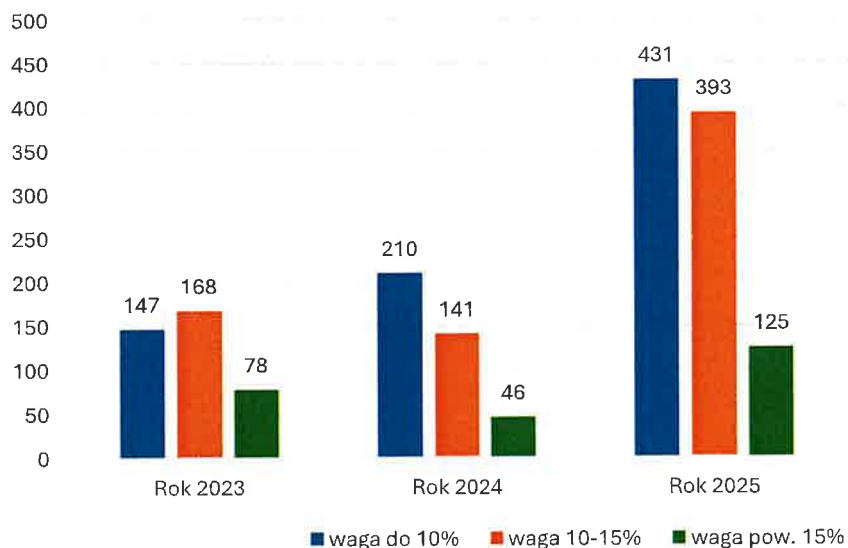
Pomiary wagi plecaków w roku 2025

Wykres 36. Pomiar wagi plecaków u uczniów kl. IV-VIII w roku 2025. *Źródło danych: opracowanie własne Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie*

Wyniki zaprezentowane na poniższym wykresie wskazują tylko na niewielką poprawę w stosunku do lat ubiegłych.

Pomiary wagi plecaków 2023r.-2025r.

Wykres 37. Pomiary wagi plecaków w latach 2023 – 2025. *Źródło danych: opracowanie własne Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie*

Wnioski z przeprowadzonych pomiarów:

- Ciężar 15% plecaków uczniowskich przekraczał dopuszczalne normy pomimo dostępności do pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w indywidualnych szafkach.
- Plecaki niektórych uczniów były ciężkie a dodatkowo jeszcze obciążone dodatkowymi piórnikiemami oraz dużymi butelkami z napojami i wodą.
- Uczniowie noszą podręczniki do przedmiotów nie związanych z planem lekcji na aktualny dzień.

Żywnienie dzieci i młodzieży w szkołach

Szkoły dbają o dostęp do wody pitnej np. w formie poidełek, źródełek, dystrybutorów wody. W skontrolowanych 22 placówkach w 2025 roku, 18 szkół zapewnia ciepłe posiłki dla uczniów. Większość tych szkół posiada własny blok żywieniowy, pozostałe korzystają z formy cateringu placówek objętych nadzorem Inspekcji Sanitarnej.

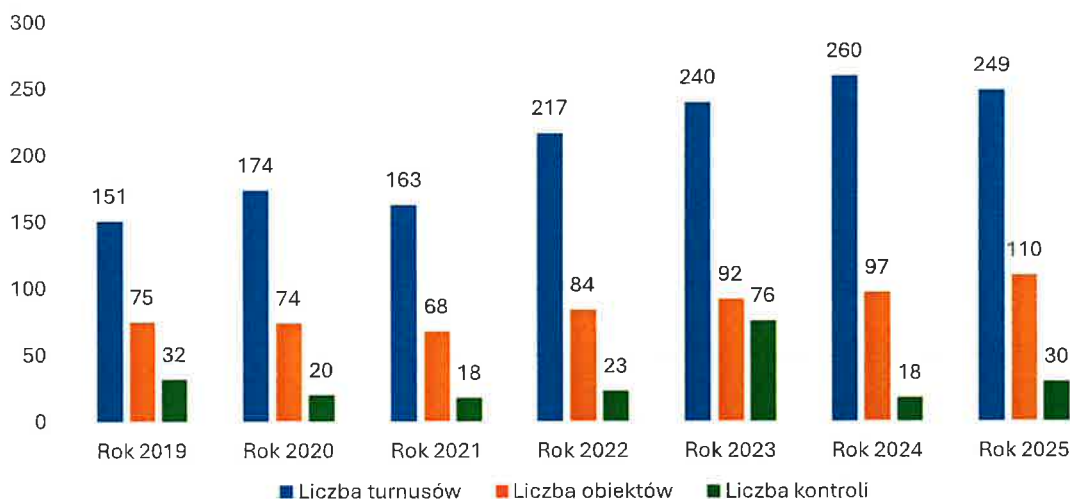
Profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami

Z 25 skontrolowanych w 2025 roku placówek oświatowych, 15 posiada gabinet profilaktyki zdrowotnej do własnej dyspozycji, w pozostałych opieka zdrowotna świadczona jest poza terenem placówki, w przychodniach POZ.

4. Nadzór nad warunkami wypoczynku dzieci i młodzieży

Konieczność zapewnienia opieki dzieciom w czasie wypoczynku zimowego i letniego wpływa na zwiększenie liczby obiektów oferujących wypoczynek.

Placówki sezonowe 2019r. - 2025r.

Wykres 38. Obiekty sezonowe objęte nadzorem w czasie wypoczynku. *Źródło danych: opracowanie własne Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Piasecznie*

Bieżący nadzór sanitarny nad placówkami sezonowego wypoczynku Akcji Letniej i Zimowej prowadzony był na podstawie zgłoszeń zarejestrowanych w bazie MEN, których w 2025 roku na nadzorowanym terenie odnotowano 249 w 110 obiektach prowadzących wypoczynek dla dzieci i młodzieży w formie tygodniowego lub dwutygodniowego turnusu. Bezpośrednim nadzorem objęto łącznie 30 turnusów Akcji Letniej i Zimowej. W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości w sprawowaniu opieki nad dziećmi oraz zapewnieniu odpowiednich warunków higieniczno – sanitarnych w obiektach prowadzących akcje.

Działania w profilaktyce Odry

W związku z ogólnym trendem wzrostu zachorowań na Odrę w Polsce w roku 2025 wg. zaleceń Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego zintensyfikowano działania w profilaktyce Odry w formie:

- Prowadzenia aktywności edukacyjnych połączonych z rozdawaniem materiałów podczas bieżących kontroli w obiektach
- przygotowania i przedstawienia dyrektor/właścicielom przedszkoli prezentacji dotyczącej profilaktyki Odry na zorganizowanym dla ww. szkoleniu

Realizacja programu szczepień przeciw wirusowi HPV

W ramach kontynuacji programu z 2024 r. przeprowadzono w 2025 roku:

- 9 spotkań z rodzicami prowadząc stoisko konsultacyjne w szkołach,
- 2 narady z dyrektorami szkół przystępujących do programu,
- Dla społeczności lokalnej, obsługując stoisko informacyjno – edukacyjne.
- 6 spotkań edukacyjno - informacyjnych z dziećmi i młodzieżą.

Podsumowanie

W roku 2025 warunki dzieci i młodzieży w nadzorowanych placówkach oceniono jako prawidłowe pod względem wymagań sanitarno – higienicznych. Kontrole nie wykazały istotnych nieprawidłowości, mimo występujących trudności, takich jak ograniczone środki finansowe czy braki kadrowe. Zapewniono uczniom odpowiednie warunki do opieki i nauki, a infrastruktura placówek systematycznie się poprawia.

W ostatnich latach realizowano liczne rozbudowy i remonty, rozwijano bazę do zajęć wychowania fizycznego, wymieniano zużyte meble oraz wyposażono szkoły w indywidualne szafki dla uczniów. Zwiększono także powierzchnię świetlic i części dydaktycznych. Samorządy podejmują działania dostosowujące infrastrukturę do rosnącej liczby dzieci, wynikającej m.in. z migracji – rozbudowują istniejące obiekty, adaptują dodatkowe budynki oraz przekształcają placówki niepubliczne w publiczne.

Największym zgłaszanym problemem pozostaje niewystraczająca powierzchnia stołówek szkolnych w stosunku do liczby uczniów korzystających z obiadów. Mimo to ogólna ocena warunków w placówkach pozostaje pozytywna, a podejmowane działania wskazują na dalszą poprawę infrastruktury edukacyjnej i opiekuńczej.

XIV. PROMOCJA ZDROWIA I EDUKACJA

Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Piasecznie

- **w 2025 roku w ramach realizacji zadań z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia prowadzono na terenie powiatu piaseczyńskiego w szerokim zakresie działania edukacyjne i profilaktyczne**
- **realizowano zadania wieloletnie m.in. interwencje ogólnopolskie, programy wojewódzkie oraz działania wynikające z bieżących potrzeb epidemiologicznych**
- **podejmowano i realizowano działania wynikające z ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektoratu Sanitarnego, wytycznych Wojewody Mazowieckiego, wytycznych Mazowieckiego Wojewódzkiego Państwowego Inspektora Sanitarnego, założeń Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025, zaleceń Ministra Zdrowia, Światowej Organizacji Zdrowia oraz Komisji Europejskiej jak również aktualnych potrzeb zdrowotnych społeczeństwa i sytuacji epidemiologicznej w powiecie piaseczyńskim.**

Podstawowym celem działań podejmowanych w obszarze oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia zgodnie z art.6 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej było inicjowanie, organizowanie, prowadzenie, koordynowanie, nadzorowanie działalności oświatowo-zdrowotnej w celu ukształtowania określonych postaw i zachowań zdrowotnych.

Inspekcja Sanitarna statutowo realizuje przedsięwzięcia zmierzające do zaznajamiania społeczeństwa z zasadami higieny i racjonalnego żywienia oraz metodami zapobiegania chorobom, w tym także zakaźnym.

W ramach realizacji zadań z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w powiecie piaseczyńskim koordynowano realizację interwencji programowych i nieprogramowych rekomendowanych przez Główny Inspektorat Sanitarny, zmierzających do podniesienia wiedzy i wykształcenia prawidłowych postaw w różnych dziedzinach zdrowotnych i sanitarnych. W placówkach oświatowo- wychowawczych, zakładach opieki zdrowotnej i w środowiskach lokalnych realizowano programy edukacyjne.

Pod nadzorem Sekcji OZiPZ PSSE w Piasecznie w 2025 roku znajdowało się: 260 placówek (żłobki, przedszkola, szkoły podstawowe, ponadpodstawowe, ośrodki opiekuńczo/szkolno-wychowawcze, podmioty lecznictwa otwartego, domy kultury, internaty).

Prowadzono również bieżący nadzór sanitarny nad placówkami sezonowego wypoczynku Akcji Letniej i Zimowej (na podstawie zgłoszeń zarejestrowanych w bazie Ministerstwa Edukacji Narodowej).

Zgodnie z rocznym zestawieniem kontroli/wizytacji za rok 2025 przeprowadzono 27 wizytacji popartych protokołem.

Programy edukacyjne realizowane są w placówkach oświatowo-wychowawczych, zakładach opieki zdrowotnej i w środowiskach lokalnych.

W 2025 roku w ramach oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia PSSE w Piasecznie, prowadziła jak też koordynowała realizację działań o zasięgu krajowym, wojewódzkim i powiatowym.

W 2025 r. w powiecie piaseczyńskim realizowano 29 programów z zakresie profilaktyki zdrowotnej których ogólna liczba odbiorców wyniosła 31045 w tym 19912 osób uczestniczących w programach mających na celu przekazanie społeczeństwu wiedzy dotyczącej chorób, profilaktyki i metod ich zwalczania oraz 11133 osób objętych działaniami zwiększania świadomości społeczeństwa w zakresie uzależnień.

Tabela XIX. Programy profilaktyczno-edukacyjne realizowane przez Sekcję Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia PSSE w Piasecznie w 2025r.

Program profilaktyczno-edukacyjny	Zasięg	Tematyka	Adresat
Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS	Ogólnopolski	Ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV m.in. poprzez zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji, edukacji i usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS,	Spółeczeństwo, młodzież szkolna, podróżni

STAN SANITARNY POWIATU PIASECZYŃSKIEGO ZA ROK 2025

<p>Program edukacyjny pt. „Trzymaj Formę”</p>	<p>Krajowy</p>	<p>Edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki.</p>	<p>Adresowany jest do dzieci szkół podstawowych</p>
<p>Bieg po zdrowie</p>	<p>Wojewódzki</p>	<p>Jego celem jest uwrażliwianie młodych ludzi na negatywne skutki palenia tytoniu. Program jest skierowany do uczniów szkół podstawowych, ich nauczycieli i rodziców. Został objęty honorowym patronatem Ministra Edukacji Narodowej.</p>	<p>Odbiorcami programu są uczniowie szkół podstawowych (9-10 lat) oraz ich nauczyciele i rodzice.</p>
<p>Czyste powietrze wokół nas</p>	<p>Powiatowy</p>	<p>Zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształtowanie świadomych, asertywnych postaw wśród dzieci dotyczących ochrony własnego zdrowia, w przypadku</p>	<p>Program jest dostosowany do dzieci w wieku 5-6 lat.</p>

STAN SANITARNY POWIATU PIASECZYŃSKIEGO ZA ROK 2025

		bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi.	
ARS, czyli jak dbać o mitość	Wojewódzki	Dotyczy profilaktyki używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki, dopalacze)	Adresowany jest do młodzieży ze szkół ponadpodstawowych i starszych klas szkół podstawowych VII i VIII
Znamię! Znam Je?	Wojewódzki	Dotyczy upowszechnianie wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka.	Program edukacyjny skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych
Wybierz życie – pierwszy krok	Wojewódzki	Dotyczy profilaktyki raka szyjki macicy	Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych i klas VIII szkół podstawowych
Zdrowe piersi są OK	Wojewódzki	Kształtowanie wśród uczennic szkół ponadgimnazjalnych nawyku pielęgnacji piersi i dbania o nie Budowanie świadomości dotyczącej dbania o zdrowe piersi wśród uczniów (dziewcząt i chłopców) oraz wśród osób z ich najbliższego otoczenia	Młodzież szkół ponadgimnazjalnych

STAN SANITARNY POWIATU PIASECZYŃSKIEGO ZA ROK 2025

Podstępne WZW	Wojewódzki	Podniesienie wiedzy na temat profilaktyki zakażeń HBV i HCV. Kształtowanie zachowań zdrowotnych, w tym również w zakresie przeciwdziałania chorobom zakaźnym	Uczniowie szkół ponadpodstawowych
Nie pal przy mnie proszę	Powiatowy	Zmniejszenie narażenia dzieci na bierne palenie tytoniu. Wykształcenie u dzieci umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, gdy inni ludzie przy nich palą.	Odbiorcami są dzieci z klas I-III szkoły podstawowej
Znajdź właściwe rozwiązanie	Powiatowy	Zapobieganie paleniu tytoniu wśród młodzieży szkolnej. Kształtowanie postaw asertywnych związanych z funkcjonowaniem w społeczeństwie, unikanie zachowań ryzykownych dla zdrowia.	Adresatami są uczniowie klas VII-VIII szkoły podstawowej

Skąd się biorą produkty ekologiczne	Wojewódzki	Celem programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat.	Grupa, do której skierowany jest program, to dzieci uczęszczające do przedszkoli w wieku 5-6 lat.
#ŻyjDobrze	Wojewódzki	Idea programu jest uświadomienie i przypomnienie, że mamy wpływ na nasze zdrowie, a wybory dokonywane każdego dnia warunkują jakość naszego życia. W treściach programowych uwzględniona została fundamentalna wiedza w zakresie higieny, zdrowego żywienia, znaczenia aktywności fizycznej i profilaktyki oraz poruszone zostały wybrane aspekty zdrowia psychicznego.	<p>ADRESACI PROGRAMU</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uczniowie klas 0 – 3 szkół podstawowych; • Uczniowie klas 4 – 8 szkół podstawowych; • Rodzice i opiekunowie uczniów; • Kadra pedagogiczna szkół.
Interwencje nieprogramowe	Zasięg	Tematyka	Adresat
Profilaktyka palenia tytoniu, w tym: Światowy Dzień bez Tytoniu, Światowy Dzień Rzucania Palenia,	Krajowy	Obchody, kampanie, zajęcia edukacyjne	Społeczeństwo, młodzież szkolna, grono pedagogiczne.

STAN SANITARNY POWIATU PIASECZYŃSKIEGO ZA ROK 2025

monitoring ustawy tytoniowej			
Promocja szczepień ochronnych: „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”, „Europejski tydzień szczepień”, kampania „Szczepmy się”	Krajowy	Kampania. Szczepienia ochronne: kompendium wiedzy oparte na wiarygodnych i aktualnych publikacjach (EBM) opracowane przez doświadczonych specjalistów.	Ogół społeczeństwa-mieszkańcy powiatu piaseczyńskiego
Zwiększenie świadomości w zakresie szkodliwości zażywania narkotyków/nowych substancji psychoaktywnych	Krajowy	Eliminowaniu lub redukowaniu wpływu znaczących czynników ryzyka używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych, lub ich osłabianiu/kompensowaniu poprzez wzmacnianie czynników chroniących.	Spółeczeństwo, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe
Światowy Dzień Zdrowia/ Hasło Roku	Krajowy	Obchody Hasła Roku (WHO)	Spółeczeństwo
Kampania EFSA- „Wybieraj bezpieczna żywność”	Krajowy	Celem kampanii jest zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności, zachęcenie społeczeństwa do dokonywania świadomych	Ogół społeczeństwa, dzieci, młodzież oraz ich rodzice/ opiekunowie.

STAN SANITARNY POWIATU PIASECZYŃSKIEGO ZA ROK 2025

		wyborów żywnościowych.	
Profilaktyka grypy i innych chorób zakaźnych	Krajowy	Wiedza i szczepienia	Spółeczeństwo
Bezpieczeństwo dzieci podczas wypoczynku letniego i zimowego („Bezpieczne ferie”, „Bezpieczne wakacje”)	Wojewódzki	Kampania porusza najważniejsze kwestie bezpieczeństwa zdrowotnego podczas okresu letniego i zimowego.	Dzieci, rodzice, opiekunowie, organizatorzy wypoczynku
Festiwal Piosenki o Zdrowiu	Wojewódzki	Głównym założeniem Festiwalu jest zainteresowanie dzieci i młodzieży szeroko pojętą tematyką zdrowia, poprzez połączenie atmosfery zabawy z popularyzacją treści prozdrowotnych.	Dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczniowie szkoły podstawowej klasy I-VIII
Profilaktyka zatruc grzybami w tym konkurs fotograficzny „Leśne inspiracje”	Wojewódzki	Konkurs, wystawa	Spółeczeństwo, uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych, rodzice
Światowy Dzień Wiedzy o Antybiotykach/ Europejski Tydzień Wiedzy o Antybiotykach	Wojewódzki	Kampania edukacyjna. Antybiotykooporność to zdolność bakterii do przeciwstawiania się działaniu antybiotyku.	Pacjenci, rodzice, lekarze, pielęgniarki

STAN SANITARNY POWIATU PIASECZYŃSKIEGO ZA ROK 2025

		Utrzymanie skuteczności antybiotyków to odpowiedzialność każdego z nas, dlatego tak ważne jest racjonalne używanie antybiotyków.	
Profilaktyka wszawicy i świerzbu	Wojewódzki	Propagowanie podstawowych zasad profilaktyki oraz leczenia wszawicy	Dzieci, rodzice/opiekunowie, grono pedagogiczne
Profilaktyka wad podstawowy	Wojewódzki	Akcja skierowana jest do dyrektorów szkół podstawowych, uczniów oraz ich rodziców i ma na celu uświadomienie adresatom, iż działając wspólnie mogą skutecznie zapobiegać problemom zdrowotnym wynikającym z nadmiernego obciążenia kręgosłupa tornistrami szkolnymi.	Dzieci szkół podstawowych, ponadpodstawowych, rodzice, grono pedagogiczne
Promocja zdrowia psychicznego	Wojewódzki	Promocja zdrowia psychicznego to proces umożliwiający ludziom zwiększenie kontroli nad własnym zdrowiem psychicznym i jego poprawę.	Uczniowie, rodzice/opiekunowie, grono pedagogiczne, mieszkańcy powiatu piaseczyńskiego.

STAN SANITARNY POWIATU PIASECZYŃSKIEGO ZA ROK 2025

		Oddziaływania z tego obszaru dotyczą przede wszystkim kompetencji zdrowotnych w sferze psychiki, świadomości, wiedzy, dyspozycji osobowościowych, postaw i umiejętności.	
Profilaktyka chorób układu pokarmowego, w tym zatruc pokarmowych – salmonella, grzyby i inne	Wojewódzki	Profilaktyka zatruc pokarmowych wywołanych spożyciem pokarmów zawierających chorobotwórcze bakterie, toksyny, pasożyty, wirusy lub zanieczyszczenia chemiczne	Spółeczeństwo, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe
Zwiększenie świadomości w zakresie szkodliwości spożywania alkoholu (działania poza programem ARS, czyli jak dbać o miłość)	Powiatowy	Działania w trzech obszarach profilaktyki w ramach przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu (uniwersalne, selektywne, ukierunkowane). Podział ten uzależniony jest od grupy odbiorców i rodzaju przekazywanego oddziaływania.	Mieszkańcy powiatu piaseczyńskiego, dzieci i młodzież szkolna, grono pedagogiczne, rodzice/opiekunowie edukowanych dzieci.
Profilaktyka cukrzycy	Powiatowy	Nieleczona lub niewłaściwie leczona cukrzyca (wysoki poziom	Spółeczeństwo, szkoły

		glukozy) może prowadzić do poważnych powikłań i rozwoju innych chorób.	
Profilaktyka chorób onkologicznych (informacje nt. chorób nowotworowych niesklasyfikowanych w innych interwencjach) np. „Od samobadania piersi do mammografii”, program profilaktyczny nowotworów jąder	Powiatowy	Profilaktyka to zapobieganie chorobom, ich wczesne wykrywanie. Dobrym przykładem są tu nowotwory, których wczesne wykrycie pozwoli na ograniczenie dalszego rozwoju choroby oraz wyleczenie.	Mieszkańcy powiatu piaseczyńskiego, młodzi mężczyźni, pacjentki poradni „K”
Bezpieczny Senior	Powiatowy	Świadomy konsument, współpraca z policją, szczepienia ochronne.	Osoby powyżej 65 roku życia
Profilaktyka zagrożeń zdrowia środowiskowego (np. smog, czad, promieniowanie, hałas)	Powiatowy	Zdobycie wiedzy i umiejętność rozpoz- nawania działania na zdrowie ludzi czynników środowiskowych.	Mieszkańcy powiatu piaseczyńskiego, dzieci i młodzież szkolna.

Bezpieczny wypoczynek

W trosce o bezpieczeństwo dzieci i młodzieży na terenie powiatu piaseczyńskiego realizowano kampanie „Bezpieczne ferie” i „Bezpieczne wakacje”.

Przeprowadzono 6 zajęć edukacyjnych w postaci wykładów, prelekcji, pogadanek dla 200 odbiorców.

Tematami poruszonymi w ramach akcji „Bezpieczny wypoczynek” były zagadnienia związane z zasadami bezpiecznego i higienicznego spędzania czasu wolnego, w tym profilaktyką zdrowotną, zapobieganiem chorobom zakaźnym, zasadami higieny osobistej,

bezpiecznym korzystaniem z kąpielisk oraz postępowaniem w sytuacjach zagrożeń zdrowotnych.

Światowy Dzień Zdrowia, 7 kwietnia 2025 r.

Światowy Dzień Zdrowia (*ang. World Health Day*) obchodzony jest corocznie w dniu 7 kwietnia z inicjatywy Światowej Organizacji Zdrowia (*WHO, ang. World Health Organization*), w rocznicę jej powstania.

Jego celem jest zwrócenie szczególnej uwagi na kluczowe problemy zdrowotne społeczeństw na świecie

PSSE w Piasecznie zorganizowała w kwietniu 2025 roku obchody *Światowego Dnia Zdrowia* w powiecie piaseczyńskim pod honorowym patronatem Starosty Piaseczyńskiego, podjęto następujące aktywności:

- w dniu 07 kwietnia 2025 roku zorganizowano dwa szkolenia dla pracowników Starostwa Powiatowego w Piasecznie, w których wzięło udział 35 osób,
- w dniu 08 kwietnia 2025 roku zorganizowano stoisko edukacyjno-informacyjne dla lokalnej społeczności w siedzibie PSSE (*opracowano ulotki informacyjne m.in. w zakresie działalności poszczególnych sekcji PSSE, pracownicy sekcji merytorycznych udzielali informacji w zakresie kompetencji danej sekcji w tym m.in. na temat szczepień ochronnych, chorób zakaźnych, higieny lecznictwa, przepisów prawa żywnościowego, bezpieczeństwa żywności, wody do spożycia, wypełniania wniosków dot. ekshumacji, procedur przekazywania obiektów budowlanych do użycia, chorób zawodowych*),
- w dniu 08 kwietnia 2025 roku zorganizowano warsztaty na terenie ogrodu PSSE dla 80 dzieci z 3 klas pierwszych oraz 1 klasy trzeciej ze szkoły podstawowej w Chylicach (pokaz mycia rąk, bajka o wirusach i bakteriach, konkurs prac plastycznych, zabawy i gry planszowe, wykorzystanie ścieżki zdrowia),
- w dniu 09 kwietnia zorganizowano stoisko informacyjno-edukacyjne w SZPZLO w Piasecznie oraz w siedzibie ZUS w Piasecznie, w dniu 10 kwietnia stoisko w Centrum Medycznym Damiana w Piasecznie,
- w dniu 11.04.2025 r. zorganizowano 2 szkolenia dla pracowników Powiatowego Urzędu Pracy, w których wzięło udział 50 osób

Europejski Tydzień Szczepień, kwiecień 2025

W dniach 27.04-03.05.2025r. obchodzony był Europejski Tydzień Szczepień (*ang. European Immunization Week*). Jest to coroczna inicjatywa organizowana przez Europejskie Biuro Światowej Organizacji Zdrowia (WHO/Europe) każdego roku w ostatnim tygodniu kwietnia.

Celem Europejskiego Tygodnia Szczepień jest zwiększanie świadomości na temat znaczenia szczepień dla zdrowia publicznego.

Konferencji Regionalnej z okazji Europejskiego Tygodnia Szczepień, Piaseczno 29 kwietnia 2025 r.

W ramach obchodów w powiecie piaseczyńskim Europejskiego Tygodnia Szczepień Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piasecznie zorganizował w dniu 29 kwietnia 2025 roku Konferencję regionalną pod honorowym patronatem Starosty Piaseczyńskiego, Konsultanta Krajowego w dziedzinie epidemiologii oraz Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Celem konferencji było zwiększenie świadomości pracowników ochrony zdrowia na temat roli szczepień w zapobieganiu chorobom i ochronie życia.

Program konferencji obejmował następujące tematy wykładów:

- Przyczyny i skutki wzrostu chorób zakaźnych w Polsce – *dr n. med. Ewa Duszczyk*
- Inwazyjne choroby wywoływane przez pneumokoki, meningokoki i *Haemophilus influenzae* – dane epidemiologiczne a szczepienia, perspektywa ośrodka referencyjnego KOROUN - *Prof.dr hab. n. med. Anna Skoczyńska, Dr n.med. Alicja Kuch*, Narodowy Instytut Leków, Warszawa, Krajowy Ośrodek Referencyjny ds. Ośrodkowego Układu Nerwowego
- Antybiotykooporność – jak z nią walczyć – *prof.dr hab.n.med. Waleria Hryniewicz*, Narodowy Instytut Leków, Warszawa
- Gruźlica - problem XXI wieku - *Prof.dr hab. n. med. Ewa Augustynowicz-Kopeć*, Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc, Warszawa, Krajowe Referencyjne Laboratorium Prątka Gruźlicy, Konsultant Wojewódzki ds. Mikrobiologii Lekarskiej
- Krztusiec jako aktualny problem zdrowia publicznego w powiecie piaseczyńskim, poziom zaszczepienia dzieci i młodzieży w powiecie piaseczyńskim oraz niepożądane odczyny poszczepienne- *pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie.*

W konferencji ogółem udział wzięło 107 osób w tym pracownicy ochrony zdrowia powiatu piaseczyńskiego oraz przedstawiciele Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa mazowieckiego.

**Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach/Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach,
listopad 2025**

W ramach obchodów w powiecie piaseczyńskim *Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach/Światowego Tygodnia Wiedzy o Antybiotykach* Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piasecznie zorganizował następujące wydarzenia:

a) Konkurs plastyczny dla dzieci szkół podstawowych powiatu piaseczyńskiego pt. „Wielki pojedynek: bakterie w ataku. Czy antybiotyki nas ochronią?”.

Konkurs odbył się pod honorowym patronatem Starosty Piaseczyńskiego oraz Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. W ramach konkursu przedstawiciele Sekcji Epidemiologii PSSE w listopadzie 2025 roku przeprowadzili w wybranych szkołach podstawowych powiatu piaseczyńskiego działania edukacyjne skierowane do dwóch grup wiekowych: klasy I-III oraz IV-VI. W konkursie udział wzięło 9 szkół podstawowych z terenu powiatu piaseczyńskiego. Na konkurs nadesłano 81 prac plastycznych.

b) Konferencja Regionalna z okazji Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach oraz Światowego Tygodnia Wiedzy o Antybiotykach (Piaseczno 17 listopada 2025 r.).

Honorowy patronat nad konferencją objęli: Starosta Piaseczyński, Konsultant Krajowy w dziedzinie epidemiologii oraz Mazowiecki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny. Celem konferencji było zwiększenie świadomości pracowników ochrony zdrowia na temat zjawiska antybiotykooporności jako jednego z najpoważniejszych zagrożeń dla zdrowia publicznego o wymiarze globalnym, przedstawienie przyczyn i konsekwencji oporności na antybiotyki oraz działań, które należy podejmować w celu zmniejszenia tego zagrożenia. Program konferencji obejmował następujące tematy wykładów:

- Przyczyny i skutki wzrostu chorób zakaźnych w Polsce – *dr n. med. Ewa Duszczyk*
- Inwazyjne choroby wywoływane przez pneumokoki, meningokoki i *Haemophilus influenzae* – dane epidemiologiczne a szczepienia, perspektywa ośrodka referencyjnego KOROUN - *Prof.dr hab. n. med. Anna Skoczyńska, Dr n.med. Alicja Kuch*, Narodowy Instytut Leków, Warszawa, Krajowy Ośrodek Referencyjny ds. Ośrodkowego Układu Nerwowego
- Antybiotykooporność – jak z nią walczyć – *prof.dr hab.n.med. Waleria Hryniewicz*, Narodowy Instytut Leków, Warszawa
- Gruźlica - problem XXI wieku - *Prof.dr hab. n. med. Ewa Augustynowicz-Kopeć*, Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc, Warszawa, Krajowe Referencyjne Laboratorium Prątka Gruźlicy, Konsultant Wojewódzki ds. Mikrobiologii Lekarskiej

- Krztusiec jako aktualny problem zdrowia publicznego w powiecie piaseczyńskim, poziom zaszczepienia dzieci i młodzieży w powiecie piaseczyńskim oraz niepożądane odczyny poszczepienne- *pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Piasecznie.*

W konferencji udział wzięło 75 osób w tym pracownicy ochrony zdrowia oraz przedstawiciele Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa mazowieckiego.

W pierwszej części konferencji uczestniczyli wraz z opiekunami laureaci konkursu plastycznego „*Wielki pojedynek: bakterie w ataku. Czy antybiotyki nas ochronią*” (12 dzieci, 6 opiekunów).

- c) zorganizowano wystawę tematyczną w plenerze przed siedzibą Biblioteki Publicznej w Piasecznie (ekspozycja w terminie 17.11-31.12.2025).

XXXII edycji Festiwalu Piosenki o Zdrowiu

PSSE w Piasecznie w dniu 20.05.2025 r. zorganizowało etap powiatowy *XXXII edycji Festiwalu Piosenki o Zdrowiu.*

Głównym założeniem tego wydarzenia jest zainteresowanie dzieci i młodzieży szeroko pojętą tematyką zdrowia, poprzez połączenie atmosfery zabawy z popularyzacją treści prozdrowotnych. Cele tego przedsięwzięcia to propagowanie zdrowego stylu życia, profilaktyki nałogów, zdrowego odżywiania, profilaktyki chorób, higieny osobistej, higieny jamy ustnej oraz bezpiecznego wypoczynku.

Patronat honorowy nad etapem powiatowym Festiwalu Piosenki o Zdrowiu objęła Starosta Piaseczyńska Pani Ewa Lubianiec.

W edycji powiatowej festiwalu wzięło udział 89 dzieci z 10 przedszkoli oraz 13 dzieci z 3 szkół podstawowych powiatu piaseczyńskiego.

Inne działania edukacyjne

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piasecznie realizuje zadania w ramach zagadnień wynikające z:

- założeń Narodowego Programu Zdrowia,
- bieżącej sytuacji epidemiologicznej w powiecie piaseczyńskim,
- diagnozy środowiska.

Działania profilaktyczne są realizowane w formie profilaktyki uniwersalnej. Dodatkowo (uwzględniając potrzeby adresatów) są prowadzone działania z zakresu profilaktyki selektywnej i wskazującej.

Edukacja prozdrowotna w placówkach oświatowych jest prowadzona zgodnie ze szkolnym harmonogramem programu profilaktyczno-wychowawczego wynikającego z podstawy programowej (Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 14.02.2017r zał. Nr.2) oraz bieżącego zapotrzebowania epidemiologicznego. Zajęcia są prowadzone w atrakcyjnej formie dla odbiorców.

W odniesieniu do potrzeb odbiorców: rozmowy, indywidualne materiały, broszury informacyjne, poradnictwo, konsultacje, warsztaty w ramach zadań tj. przeciwdziałania zachowaniom agresywnym, przemoc w sieci, promocji zdrowego stylu życia (m.in. promowanie zdrowego stylu życia, ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki otyłości).

W 2025 roku pracownicy PSSE w Piasecznie prowadzili intensywne działania edukacyjno-informacyjne w obszarze promocji zdrowia, które miały na celu zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie odpowiedzialności za dokonywanie wyborów służących zdrowiu, dbałości i odpowiedzialności za własne zdrowie jak również wpłynęły na budowę wizerunku Państwowej Inspekcji Sanitarnej w powiecie piaseczyńskim.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piasecznie w celu dotarcia do szerokiego grona mieszkańców powiatu piaseczyńskiego organizował stoiska informacyjno-edukacyjne m.in. w ramach inicjatyw lokalnych władz samorządowych.

Przedstawiciele PSSE w Piasecznie uczestniczyli w zainicjowanym przez Starostwo Powiatowe w Piasecznie „**Miasteczku bezpieczeństwa**” mającym na celu budowanie odporności społecznej, radzenia sobie w kryzysowych sytuacjach, stoiska informacyjno-edukacyjne oraz prelekcje w ramach wydarzeń lokalnych organizowanych przez samorządy lokalne powiatu piaseczyńskiego, m.in. święto gminy Lesznowola (14.06.2025), Dni Tarczyna (06.09.2025), Słoneczna Góra w Górze Kalwarii (23.08.2025), Dożynki Gminne w Gassach gmina Konstancin-Jeziorna (07.09.2025 r.).

Media społecznościowe

W 2025 roku prowadzono aktywne działania informacyjno-edukacyjne w serwisie społecznościowym Facebook. Treści w mediach społecznościowych przygotowywano zgodnie

z kalendarzem bieżących wydarzeń w obszarze zdrowia publicznego zwracano uwagę na zagrożenia w obszarze zdrowia publicznego jak również aktualną sytuacją epidemiologiczną.

Tematy postów publikowanych na profilu społecznościowym Facebook dotyczyły:

- profilaktyki chorób zakaźnych,
- szczepień ochronnych dzieci i dorosłych,
- problemu antybiotykooporności,
- profilaktyki palenia tytoniu,
- zdrowia psychicznego
- wydarzeń z obszaru zdrowia publicznego: Europejskiego Tygodnia Szczepień, Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach/Światowego Tygodnia Wiedzy o Antybiotykach,
- zasad bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych i wakacji,
- profilaktyki zatruc pokarmowych oraz zasad higieny żywności,
- bezpiecznego korzystania z kąpielisk, basenów i fontann w okresie letnim,
- zagrożeń związanych z używaniem nowych substancji psychoaktywnych,
- zasad higieny osobistej i zdrowego stylu życia, w tym prawidłowego odżywiania i aktywności fizycznej,
- komunikatów i ostrzeżeń dotyczących zagrożeń zdrowotnych oraz bezpieczeństwa sanitarnego.

W 2025r. w serwisie społecznościowym Facebook, na stronie administrowanej przez PSSE w Piasecznie opublikowano ogółem **679** postów, które objęły swoim zasięgiem 32 292 osób. Najwięcej obserwatorów bo aż 37% jest w przedziale wiekowym 35-44 lata, druga grupa 45-54 lata – 33,7 %, kolejna 3 grupa, która również obserwuje media społecznościowe PSSE to grupa w przedziale wiekowym 25-34 lata – 15%.

Podsumowanie

W 2025 roku w powiecie piaseczyńskim prowadzono szeroko zakrojone działania z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia, obejmujące programy krajowe, wojewódzkie i lokalne, zgodne z aktualnymi potrzebami epidemiologicznymi oraz obowiązującymi wytycznymi. Głównym celem było kształtowanie prozdrowotnych postaw oraz zwiększanie świadomości społeczeństwa w zakresie profilaktyki chorób, zdrowego stylu życia i ograniczania czynników ryzyka.

Zrealizowano 29 programów profilaktycznych, którymi objęto ponad 31 tys. osób. Działania prowadzono w 260 placówkach, obejmując szkoły, przedszkola, podmioty lecznicze oraz środowisko lokalne. Uzupełnieniem były liczne kampanie edukacyjne, działania sezonowe oraz aktywna komunikacja w mediach społecznościowych.

Istotnym elementem były również wydarzenia specjalne. W ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia zorganizowano szkolenia, warsztaty dla dzieci oraz stoiska edukacyjno-informacyjne dla mieszkańców i pracowników instytucji publicznych. Podczas Europejskiego Tygodnia Szczepień odbyła się konferencja regionalna z udziałem ekspertów i pracowników ochrony zdrowia, poświęcona znaczeniu szczepień i aktualnym zagrożeniom epidemiologicznym. Z kolei w ramach Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach i Światowego Tygodnia Wiedzy o Antybiotykach przeprowadzono konkurs dla dzieci, konferencję naukową oraz wystawę edukacyjną, podnoszącą świadomość w zakresie antybiotykooporności.

Dodatkowo zorganizowano etap powiatowy Festiwalu Piosenki o Zdrowiu, angażujący dzieci i młodzież w promocję zdrowego stylu życia poprzez działania artystyczne. Wszystkie te inicjatywy przyczyniły się do zwiększenia wiedzy zdrowotnej mieszkańców oraz wzmocnienia roli Państwowej Inspekcji Sanitarnej w działaniach na rzecz zdrowia publicznego.

XV. DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNO-SZKOLENIOWA POWIATOWEJ STACJI SANITARNO- EPIDEMIOLOGICZNEJ W PIASECZNIE

W 2025 roku Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Piasecznie prowadziła działania edukacyjno-szkoleniowe, stanowiące istotny element nadzoru sanitarnego. Były one realizowane zarówno w formie zaplanowanych inicjatyw, jak i bezpośrednio podczas kontroli, jako odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby oraz stwierdzone nieprawidłowości.

Pracownicy Sekcji Higieny Pracy, w trakcie czynności kontrolnych prowadzili działania edukacyjno-informacyjne ukierunkowane na poprawę warunków higieniczno-sanitarnych oraz podniesienie świadomości pracodawców i pracowników. Zakres przekazywanych informacji obejmował w szczególności zagadnienia dotyczące opracowania i wdrażania procedur, utrzymania właściwego stanu higieniczno-sanitarnego i technicznego pomieszczeń oraz urządzeń, przestrzegania przepisów dotyczących zakazu palenia wyrobów tytoniowych, a także prawidłowej eksploatacji wewnętrznych instalacji wodociągowych.

Elementem działań kontrolnych Sekcji Higieny Komunalnej były również działania edukacyjne tj. zwrócenie uwagi na zagrożenia związane z jakością wody, w tym ryzyko występowania bakterii z rodzaju *Legionella sp.*, konieczność realizacji harmonogramów badań wody przez dostawców, a także postępowanie w przypadku pogorszenia jakości wody lub awarii systemów zaopatrzenia. Podejmowane działania przyczyniały się do zwiększenia poziomu wiedzy oraz kształtowania właściwych postaw w zakresie bezpieczeństwa sanitarnego w środowisku pracy.

1. Szkolenia przeprowadzone przez sekcje Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Piasecznie w 2025 r.

- „Procedury postępowania w sprawie wody ciepłej w instalacji wody ciepłej w kierunku *Legionella sp.* w domach opieki (Sekcja Higieny Komunalnej, 09.06.2025 r.). Szkolenie dedykowane dla domów opieki, które nie są zarejestrowane w wykazie placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym

lub osobom w podeszłym wieku, w tym prowadzonych na podstawie przepisów o działalności gospodarczej przez Wojewodę Mazowieckiego, zlokalizowanych w powiecie piaseczyńskim pt. "Procedury postępowania w sprawie wody ciepłej w instalacji wody ciepłej w kierunku legionella sp. w domach opieki".

Podczas prezentacji przedstawiciele Sekcji Higieny Komunalnej PSSE w Piasecznie omówili zagadnienia związane głównie z:

- występowaniem *Legionelli sp.* w naturalnym ekosystemie wody, sztucznych rezerwuarach i aerozolu wodnym
- czynnikami sprzyjającymi namnażaniu się bakterii *Legionella sp.*
- metodami zapobiegania i rozwojowi *Legionelli sp.*
- zagrożeniami zdrowotnymi.

- „Prawa i obowiązki pracodawcy w sprawach chorób zawodowych występujących w zakładach pracy” (*Sekcja Higieny Pracy, 16.06.2025 r.*). Spotkanie skierowane było do pracodawców, pracowników służby BHP, społecznych inspektorów pracy z terenu powiatu piaseczyńskiego i miało na celu:
 - przypomnienie obowiązujących przepisów prawnych,
 - omówienie postępowania administracyjnego w przypadku podejrzenia choroby zawodowej, wskazanie praw i obowiązków pracodawcy w postępowaniach dotyczących chorób zawodowych.

- „Bezpieczeństwo i higiena w solarium – przepisy i zalecenia”, (*Sekcja Higieny Komunalnej, 09.06.2025 r.*). Podczas szkolenia przedstawiciele Sekcji Higieny Komunalnej PSSE w Piasecznie omówili zagadnienia, które stwarzały największe problemy podczas kontroli tj:
 - zagrożeniami zdrowotnymi wynikającymi z korzystania z solarium;
 - ochrona przed promieniowaniem UV;
 - obowiązki wynikające z Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 stycznia 2018 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 275) min. w sprawie umieszczania informacji o zakazie

udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18 roku życia, o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium, zakaz reklam;

- kary pieniężne.

- Produkcja i sprzedaż żywności przez Koła Gospodyń Wiejskich – a nadzór Państwowej Inspekcji Sanitarnej, (*Sekcja Higieny Żywności i Żywienia, 26.06.2026 r.*). Szkolenie dla przedstawicieli Kół Gospodyń Wiejskich. Koła Gospodyń Wiejskich (KGW) odgrywają coraz większą rolę w promowaniu lokalnej kuchni i tradycji kulinarnej. Wraz z rosnącym zainteresowaniem produktami regionalnymi, coraz więcej Kół podejmuje się produkcji i sprzedaży własnych wyrobów spożywczych. Warto jednak pamiętać, że działalność ta podlega określonym wymaganiom prawnym i sanitarnym.

- Szkolenie dla dyrektorów/właścicieli przedszkoli w tematyce „Wymagań sanitarnych bieżącego nadzoru w przedszkolach – aktualizacja obowiązujących w tym zakresie przepisów” CEM w Piasecznie 30.08.2025 r. W ramach poprawy bieżącego stanu sanitarnego w placówkach, zorganizowano dla dyrektorów i właścicieli przedszkoli szkolenie mające na celu zaktualizowanie obowiązujących przepisów prawa, dotyczących wymagań sanitarnych wynikających z bieżącego nadzoru oraz omówiono najczęściej występujące problemy w interpretacji ww. przepisów. W szkoleniu brało udział 60 słuchaczy, po zakończeniu szkolenia przesłano materiały edukacyjne.

- Warsztaty pt. „Informacja o substancjach chemicznych, ich mieszaninach oraz czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym”, PSSE w Piasecznie 15.12.2025 r. Podczas spotkań z uczestnikami omówiono m.in. aktualne przepisy prawne, zasady prawidłowego wypełniania sprawozdania „Informacja o substancjach chemicznych, ich mieszaninach oraz czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym”, a także obowiązki pracodawców w zakresie informowania i ochrony pracowników.

Spis tabel

Tabela I. Ogólna liczba obiektów, kontroli, decyzji/opinii sanitarnych, mandatów, interwencji, pobranych prób w roku 2025,

Tabela II. Porównanie liczby zachorowań i zapadalności w 2024r. i 2025r. na wybrane choroby zakaźne w powiecie piaseczyńskim.

Tabela III. Podmioty lecznicze pod nadzorem PSSE

Tabela IV. Rodzaje sterylizatorów w podmiotach leczniczych

Tabela V. Liczbowe zestawienie kontroli sanitarnych

Tabela VI. Liczbowe zestawienie działań administracyjnych w zakresie nadzoru nad stanem sanitarno-higienicznym i technicznym obiektów

Tabela VII. Import i eksport żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Tabela VIII. Urządzenia zaopatrujące w wodę do spożycia w zależności od produkcji i zaopatrywanej liczby ludności

Tabela IX. Liczba wykonanych poborów wody do spożycia oraz wydanych ocen jakości wody do spożycia (badania nadzorowe)

Tabela X. Liczba analizowanych próbek wody na pływalniach w latach 2023 – 2024

Tabela XI. Nadzór nad obiektami: zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług (fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu, odnowy biologicznej)

Tabela XII. Obiekty komunikacji publicznej

Tabela XIII. Nadzór sanitarny nad obiektami hotelarskimi i innymi obiektami świadczącymi usługi hotelarskie na terenie woj. mazowieckiego w 2024 i 2025 r.

Tabela XIV. Nadzór sanitarny nad domami pomocy społecznej, placówkami zapewniającymi całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku i środowiskowymi domami samopomocy na terenie woj. mazowieckiego w 2024 i 2025r.

Tabela XV. Kontrole w obiektach świadczących pomoc osobom bezdomnym

Tabela XVI. Ekshumacje, sprowadzenia, wywóz, nadzór w latach 2023 – 2025

Tabela XVII. Stwierdzone choroby zawodowe w powiecie piaseczyńskim w latach 2022-2025

Tabela XVIII. Porównanie zjawiska zmianowości w szkołach

Tabela XIX. Programy profilaktyczno-edukacyjne realizowane przez Sekcję Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia PSSE w Piasecznie w 2025r.

Spis wykresów

- Wykres 1.** Liczba wywiadów epidemiologicznych na przestrzeni lat 2006r.-2025r. wyłączając wywiady dotyczące zachorowań na COVID-19.
- Wykres 2.** Liczba zachorowań na odrę i różyczkę w latach 2019-2025 w powiecie piaseczyńskim.
- Wykres 3.** Liczba ognisk przenoszonych drogą pokarmową 2019-2025r. w powiecie piaseczyńskim.
- Wykres 4.** Liczba zachorowań na choroby zakaźne przenoszone drogą pokarmową w latach 2019-2025 w powiecie piaseczyńskim.
- Wykres 5.** Liczba zachorowań na WZW A w powiecie piaseczyńskim w latach 2019-2025.
- Wykres 6.** Liczba zakażeń o etiologii rotawirus i norowirus w powiecie piaseczyńskim w latach 2019-2025.
- Wykres 7.** Liczba zachorowań na biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu w latach 2019-2025 w powiecie piaseczyńskim
- Wykres 8.** Liczba zachorowań na krztusiec w powiecie piaseczyńskim w latach 2019r.-2025r.
- Wykres 9.** Porównanie zapadalności na krztusiec w 2025r. w powiecie piaseczyńskim, województwie mazowieckim oraz Polsce.
- Wykres 10.** Liczba zachorowań na grypę w powiecie piaseczyńskim w latach 2019r.-2025r.
- Wykres 11.** Porównanie zapadalności na grypę w 2025r. w powiecie piaseczyńskim, województwie mazowieckim oraz Polsce
- Wykres 12.** Liczba zachorowań na COVID-19 w powiecie piaseczyńskim w latach 2019r.-2025r.
- Wykres 13.** Porównanie zapadalności na grypę w 2025r. w powiecie piaseczyńskim, województwie mazowieckim oraz Polsce
- Wykres 14.** Liczba zachorowań na WZW B oraz WZW C w powiecie piaseczyńskim w latach 2019r.-2025r.
- Wykres 15.** Liczba zachorowań na chorobę meningokokową i chorobę pneumokokową w powiecie piaseczyńskim w latach 2019-2025

Wykres 16. Liczba zachorowań na gruźlicę w powiecie piaseczyńskim w latach 2019r.-2025r.

Wykres 17. Liczba zachorowań na chorobę legionistów i gorączkę Pontiac w powiecie piaseczyńskim w latach 2019-2025.

Wykres 18. Analiza liczby zachorowań na boleriozę w latach 2019-2025 w powiecie piaseczyńskim

Wykres 19. Analiza porównawcza zapadalności na boleriozę w roku 2025 w powiecie piaseczyńskim i w Polsce.

Wykres 20. Analiza liczby zachorowań na kleszczowe zapalenie mózgu w latach 2019-2025 w powiecie piaseczyńskim

Wykres 21. Liczba pokąsań i rozpoczętych szczepień w latach 2019-2025 w powiecie piaseczyńskim

Wykres 22. Porównanie liczby zachorowań na wybrane choroby przenoszone drogą płciową w latach 2019-2025 w powiecie piaseczyńskim.

Wykres 23. Liczba przypadków zakażeń wirusem HIV w latach 2019-2025 w powiecie piaseczyńskim

Wykres 24. Struktura obiektów z obszaru żywności i żywienia nadzorowanych przez PSSE w Piasecznie w 2025 r.

Wykres 25. Liczba kontroli sanitarnych w latach 2023-2025 przeprowadzonych w powiecie piaseczyńskim w obszarze żywności i żywienia, w tym kontroli przeprowadzonym w trybie interwencyjnym

Wykres 26. Liczba wystawionych mandatów w latach 2023-2025

Wykres 27. Liczba wydanych decyzji administracyjnych w latach 2023-2025 w związku z prowadzonym nadzorem sanitarno-higienicznym i technicznym nadzorowanych obiektów

Wykres 28. Struktura wielkości zakładów pracy w powiecie piaseczyńskim.

Wykres 29. Liczba kontroli warunków higieny pracy w powiecie piaseczyńskim w latach 2022-2025.

Wykres 30. Liczba wydanych decyzji/liczba nakazów w decyzjach w latach 2022-2025

Wykres 31. Narażenie na czynniki rakotwórcze/mutagenne/reprotoksyczne (od 2024 r.) środowiska pracy w latach 2022-2025.

Wykres 32. Liczba decyzji w sprawach chorób zawodowych w latach 2022-2025

Wykres 33. Struktura chorób zawodowych stwierdzonych w 2025 r.

Wykres 34. Liczba zajętych stanowisk z podziałem na grupy tematyczne w latach 2024 i 2025

Wykres 35. Obiekty stałe pod bieżącym nadzorem (2018r. - 2025r.)

Wykres 36. Pomiar wagi plecaków u uczniów kl. IV-VIII w roku 2025

Wykres 37. Pomiary wagi plecaków w latach 2023 – 2025

Wykres 38. Obiekty sezonowe objęte nadzorem w czasie wypoczynku.

dr n. o zdr. Beata Mazińska
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piasecznie

/dokument podpisany elektronicznie/

Signature Not Verified

Dokument podpisany przez Beata Mazińska
Data: 2026.03.27 12:00:47 CET

